

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTI TUTANAĞI

(03-07 MART 2013 ANTALYA)

Dr. Bekir ANKARALI'nın Büyükbaş, Küçükbaş ve Genetik Kaynaklar Çalışma Grup'larına ait sunusunun ardından divan oluşumu için yaptığı teklif onaylanarak kabulünden sonra toplantıya geçilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER

Proje Adı: Üre Muamelesi ve Fungal İnokulasyon Yoluyla Buğday Samanının Lignoselülozik İçeriğinin Parçalanması ve In Situ Naylon Torba Tekniği Kullanarak Yem ve Enerji Değerinin Belirlenmesi (Doktora Tezi)

Proje Lideri: Fatma AKTAŞ

Yürütücü Kuruluş: Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Fungal suşun kullanılacağını ve bunu elde edilme şeklinin belirtilmesi gerektiği,
- Başlık bölümünden lignoselülozik ifadesinin çıkarılması ve daha sade olmasının gerektiği çünkü çalışmada lignoselülozik çalışmanın bulunmadığı,
- % 60 rutubet oluşturmak için su ilavesine gerek yok olmadığı,
- Materyal ve metot kısmının yeniden gözden geçirilerek daha açık bir şekilde yazılması şartıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Donör Beslemede Korunmuş Methionin Kullanılmasının Embriyo Kalitesi Üzerine Etkisinin Araştırılması (Doktora Tezi)

Proje Lideri: Kurtuluş GÖK

Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Methionin uygulaması süresinin 60 gün olması,
- FSH enjeksiyonundan sonra kan örneği alınarak kortizon seviyesine bakılması,
- Materyalin artırılması,,
- Yemdeki kaba yem kesif yem oranı kesin olarak belirlenmeli,
- Besleme programının en az 60 gün önceden başlanması,
- embriyoların nakledilmesi ve taşıyıcıların beslenmesi kısmı daha açık belirtilmeli,
- Materyal ve metot kısmının yeniden gözden geçirilerek daha açık bir şekilde yazılması şartıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Donör İnek Rasyonlarına Doymamış Yağ Asidi İlavesinin Süperovülasyon Performansı ve Embriyo Kalitesi Üzerine Etkileri (Doktora Tezi)

Proje Lideri: Serdal ÇOBAN

Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Vücut skoru 2,5-2,7 arası olmalı,
- Süperovülasyonla beraber progesteron analizi yapılması,
- Verilecek omega-3 bakımından zengin 1 kg. yağ tüm rasyonu alt üst edebileceğinden düşürülmesinin gerektiği,
- 1. ve 3. Laktasyon arasının geniş bir aralık olduğu ve materyalin homojen seçilmesi açısından uygun olmayacağı,
- Süperovülasyonun tekrarlanarak sayısının artırılması şartıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Anadolu Mandasının Islahı

Proje Lideri: Mehmet Akif YÜKSEL

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Nilli Ravi ya da Murrah spermaları Hindistan'dan getirilerek kan tazeleme yapılmalı,
- Hayvan sayıları çok az, bu sayılarla ıslah ve seleksiyon zor olup materyal sayısı artırılmalı,
- Koruma sürüsünün sayısı azaltılarak kalan materyal bu projede kullanılabilir. Bu kapsamda minimum değerler olan 25 erkek 25 dişi yeterli olabilir.
- Proje oy birliği ile kabul edilmiştir.

SONUÇLANAN PROJELER

Proje Adı: Prostaglandinlerle Östrus Siklusları Düzensiz, Embriyo Transferi Uygulamalarından Gebe Kalmayan Düvelerde β -Karoten, Cu+B12 Vitamini ve Se+E Vitaminin Reprodüktif Performans Üzerine Etkisi

Proje Lideri: Kurtuluş GÖK

Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Alınan verilerle kandaki VitA ve β - Karoten ilişkilendirmesinin yapılması,
- gebelik oranlarına bakmak için Mann-Whitney U testinin uygun olmadığı, İstatistiğin ki- kare testi ile ya da başka testlerle yapılması,
- p değerlerinin küçük harfle gösterilmesi şartıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Anadolu Mandasının Islahı

Proje Lideri: Dr. Mustafa KÜÇÜKKEBAPÇI

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje; Sonuç raporunun bilimsel yazım teknikleri göz önüne alınarak düzeltilmesi şartıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

DEVAM EDEN PROJELER PROJELER

Proje Adı: Kanola Küspesi ve Çözümlü Kuru Damıtılmış Mısırın (DDGS) İn Situ ve İn Vitro Rumen Protein Parçalanabilirlikleri Arasındaki İlişkiler

Proje Lideri: Dr. Sema YAMAN

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: -

Karar: Projenin devamı oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Çam Kabuğu ve Yucca schidigera Ekstraktının İn Vitro Besin Maddeleri Sindirilebilirliği ile Rumen Uçucu Yağ Asitleri, Süt Verimi, Biyolojik Kan Parametreleri ve Antioksidan Kapasite Üzerine Etkisi.

Proje Lideri: Dr. Sema YAMAN

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Sıgla yağının in vitro sindirilebilirlik değerlendirilmesinin yapılması,
- Ekstraktların antimikrobiyal kapasitesinin analizi için Yrd.Doç.Dr. Şinasi Aşkar'ın (Çankırı Karatekin Üniversitesi) projeye dahil edilmesi, Veteriner Hekim İbrahim Arık'ın tayini nedeniyle Enstitüden ayrılmasından dolayı projeden çıkarılması, Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Soya Küspesi ve Ekstrude Soyanın İn Situ ve İn Vitro Rumen Protein Parçalanabilirlikleri Arasındaki İlişkiler.

Proje Lideri: Arzu EROL TUNÇ (Doktora Projesi)

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Tam yağlı soya'nın projeye yem materyali olarak dâhil edilmesi
- Proje isminin Tam Yağlı Soya, Soya Küspesi ve Ekstrude Soyanın in Situ ve in Vitro Rumen Protein Parçalanabilirlikleri Arasındaki İlişkiler olarak değiştirilmesi, Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Halk Elinde Anadolu Mandasının Islahı

Proje Lideri: Prof. Dr. M. İhsan SOYSAL

Yürütücü Kuruluş: TAGEM

Öneriler: -

Karar: Projenin devamı oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Anadolu Alacası Geliştirme Projesi

Proje Lideri: Dr. Hatice HIZLI

Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar:Proje;

- Veteriner Hekim Uğur KARA'nın projeye dahil edilmesi,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Sığırlarda Dondurulmuş Embriyolardan Embriyo Transferi ile Gebelik Elde Edilmesi

Proje Lideri: Zeynel GÖÇMEZ

Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Bir yıl uzatılarak Sonuç Raporunun gelecek yıl sunulması,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Diyarbakır İli Halk Elinde Yetiştirilen Anadolu Mandalarında Verim ve Malakların Büyüme Özellikleri, β -lactoglobulin, k-casein ve Prolaktin Genleri ile Süt ve Bileşenleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması.

Proje Lideri: Yavuz HAN

Yürütücü Kuruluş: GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Öneriler: -

Karar: Projenin devamı oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Anadolu Mandası, Murrah ve Bunların Melezlerinde Prnp İn/Del Polimorfizminin Belirlenmesi

Proje Lideri: Dr. Yalçın YAMAN

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Bir yıl ek süre verilmesi,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Süt Sığırlarında Besin Madde Tüketimi ve Bazı Metabolizma Değerleri ile Döl Verimi İlişkilerinin Saptanması

Proje Lideri: Engin ÜNAY

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Bir yıl ek süre verilmesi,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Süt ve Üreme ile İlişkilendirilmiş Bazı SNP'lerin İki Farklı Sığır Irkı için Değerlendirilmesi

Proje Lideri: Vedat KARAKAŞ

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Bir yıl ek süre verilmesi,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: Sığırlarda Görülen Bazı Kalıtsal Bozuklukların Tespitinde Multipleks PCR Optimizasyon İmkânlarının Araştırılması

Proje Lideri: Vedat KARAKAŞ

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar: Proje;

- Bir yıl ek süre verilmesi,
Yapılan değişiklikler doğrultusunda oy birliği ile kabul edildi.

Proje Adı: İn Vitro Embriyo Kültür Ortamına ve Sperma Sulandırıcılarına İlave Edilen Eritropoietinin Spermatolojik Parametreler, Oksidatif Stres ve Embriyo Gelişimi Üzerine Etkisi

Proje Lideri: Muharrem SATILMIŞ

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Öneriler: -

Karar: Projenin devamı oy birliği ile kabul edildi.

**KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK ARAŞTIRMALARI ÇALIŞMA GRUBU PROGRAM
DEĞERLENDİRME TOPLANTI TUTANAĞI**

(03-07 MART 2013 ANTALYA)

YENİ TEKLİF PROJELER

Projenin Adı: RASYONA İLAVE EDİLEN LİNOLEİK ASİDİN KOYUNLARDA DÖL VERİMİNE ETKİSİ

Proje Lideri: Engin ÜNAY

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma

Karar: Yapılan öneriler ve talepler doğrultusunda kararlar alınarak proje oy birliği ile kabul edilmiştir

Öneriler:

- Meraya ilaveten Linoleik asit ilavesi şeklinde bir ifadenin eklenmesi.
- Materyal-metodta korpus lüteumu tespiti yerine ovulasyon sayısı tespiti olarak değiştirilmesi
- İstatistikî metotta tesadüfî parsel deneme planı ile mera etkisinin ölçülmesi konusunun gözden geçirilmesi.
- Gruplardaki 8 rakamını artırılması ve Linoleik Asite etki eden tüm etkenleri revize edecek şekilde projenin düzenlenmesi.

Projenin Adı: ŞANLIURFA İKLİM KOŞULLARINDA ŞAROLE İRKI KOYUNLARIN ENTANSİF YETİŞTİRİCİLİKTE VERİM PERFORMANSI VE ADAPTASYON KABİLİYETİ

Proje Lideri: Zeliha SAVRUNLU

Yürütücü Kuruluş: GAP Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü

Karar: Yapılan öneriler ve talepler doğrultusunda kararlar alınarak proje oy çokluğu ile kabul edilmemiştir.

Öneriler:

- Kendi ırklarımıza yönelmemiz gerektiği.

Projenin Adı: AKKARAMAN VE ORTADOĞU MERİNOSU KUZULARIN SÜTTEN KESİM DÖNEMİNDEKİ BAZI VUCUT ÖLÇÜLERİ ERKEN SELEKSİYON KRİTERİ OLARAK KULLANILMA İMKÂNININ ARAŞTIRILMASI

Proje Lideri: Şükrü DOĞAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Arş. Enst. Müd.

Karar: Yapılan öneriler ve talepler doğrultusunda kararlar alınarak proje oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Öneriler:

- Vücut ölçülerinin erken seleksiyon kriteri olarak kullanılması bazı problemler oluşturur.
- Yapağı durumuna bakılmalı, çevre etkisi önemli ilk kırkımdaki kirli yapağı ile lif çapının ilişkisine bakılması.
- Dijital image ile hacim tayini yapılabilir bu sayede hacimle ağırlık arasında ilişki kurulabilir.
- Çok fazla ölçü kriteri hassasiyeti azaltabilir.
- Çalışmanın standart bir besleme ile yürütülmesi
- Morfolojik özellikler önemli bu konuda da çalışmalar yapılmalı
- İrk özelliklerini çıkartıp tanımlamak için pozitif veya negatif kolerasyon beklentisinin doğru olmayacağı.
- İmage analizi ölçülerinin katılmasını.

- Mutlaka endeksimizin net bir ölçüsü olmalı

Projenin Adı: SIĞLA YAĞININ BİYO ELEMENT, HAM BESİN MADDE İÇERİKLERİNİN TESPİTİ İLE KOYUNLARDA BAZI BİYOKİMYASAL KAN PARAMETRELERİ VE ANTIOKSİDAN KAPASİTE ÜZERİNE ETKİSİ

PROJE LİDERİ: Gülşen Yıldırım ŞENYER

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler ve talepler doğrultusunda kararlar alınarak proje oy birliği ile kabul edilmiştir. (Sunum Sayın, Sema YAMAN tarafından yapılmıştır)

Öneriler:

- Naylon torba tekniği sindirilebilirlik çalışmalarında kullanılır.
- Protozoa ile bakteriye bakılacak olması ve üç çeşit kaba yem kullanacak olunması, bu kadar çeşitlilik içinde protozoa bakılmasının anlamının kalmaması,
- Antioksidan parametrelerinin olmaması,
- Ette kalıntı analizinin yapılması gerekir
- Hayvan sayısının yetersizliği
- Sıla yağının yıllardan beri kullanımını gündemde eskiden üretimi 20 ton civarında iken şuan 1 ton üretiliyor. Doğada çok az miktarda bulunmakta bu yüzden yanlış kullanım ile sayısını daha da azaltılmamalı.

Projenin Adı: YAPAY MERADA OTLATMA İLE YAPAY MERAYA İLAVETEN KONSANTRE YEM VERİLMESİNİN DAĞLIÇ VE AKKARAMAN IRKI ERKEK KUZULARIN BESİ PERFORMANSI, KARKAS VE ET KALİTESİ ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Proje Lideri: Tülay CANATAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Arş. Enst. Müd.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı ve oy birliği ile kabul edildi.

Öneriler:

- İmkânlar dâhilinde bölmelerin büyütülmesi, Günlük 500 gr. ilave yem fazla olduğu düşünülmekte, Yemleme saatlerinin 12 (+/-)1 şekilde olması gerektiği, Ekonomik Analizin yapılması gerektiği,
- Kafesler yerine hayvanlar ikiye bölünüp iki grup halinde yemleme yapılabilir ve grupların yem tüketimi ölçülebilir. 75 Gün yerine canlı ağırlık artışı baz alınarak ne kadar sürede bu ağırlıklara ulaştıkları tespit edilebilir.
- Besiye alma ve besi süresi 60 gün olarak belirlenmesi, Araştırmacı sayısının çok fazla olduğu azaltılması gerektiği,
- Ağırlık artışı ve et kalitesi üzerine annelerin süt veriminin etkisi olabilir alınabilirse çalışma için faydalı olacağı,
- Üretici modeline uymadığını ve projenin üreticiye uygun şekilde revize edilmesi,
- İlgili konuların gözden geçirilmesi ve literatür güncellemesi yapılması,

Projenin Adı: KONYA BÖLGESİNDE YARI-ENTANSİF KOŞULLARDA KIL, SAANEN X KIL VE ALPİN \ KIL MELEZİ KEÇİLERİNİN (F1, G1 VE F1 X G1) BAZI VERİM ÖZELLİKLERİ

Proje Lideri: Hakan ERDURAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Arş. Enst. Müd.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı ve oy birliği ile kabul edildi.

Öneriler:

- Proje bütçesinin 46,000 TL'den 66,000 TL'ye çıkarıldığını belirtti.
- Materyal metot kısmının daha açıklayıcı olması gerekmektedir.
- Sadece dişi materyal kullanılmış erkek materyalinde tanımlanması

- Bu tür çalışmalarda belirleyici olan yegâne faktör lokasyondur. Başlık kısmının detaylandırılması gerekiyor.

Projenin Adı: MARMARA BÖLGESİ ŞARTLARINA UYGUN BANDIRMA KOYUN TİPİ GELİŞTİRME ÇALIŞMALARI (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Tamer SEZENLER

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda kabulüne oy çokluğu ile karar verilmiştir

Öneriler:

- Morfolojik özelliklerinden daha fazla bahsedilmeli.
- Besi çalışmasında çok başarılı olduğu söylenemez, Yemden yararlanma oranınızı hesap ederken hayvanın yediği otu hesaba katmamışsınız, düzeltilmeli.

Projenin Adı: KIL KEÇİSİ VE HONAMLI TİPİ KIL KEÇİSİ OĞLAKLARININ BESİ PERFORMANSI, KESİM VE KARKAS ÖZELLİKLERİ (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Bekir GÖK

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Tarımsal Arş. Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda kabulüne oy çokluğu ile karar verilmiştir

Öneriler:

- Bu çalışmanın ayrıca yetiştirici şartlarında uygulanması gerekmektedir.
- Karkas Parçalarının tüm karkasa nispi oranı verilmeli.
- 60. Günden sonra kaba yem tüketimindeki dalgalanmanın nedeni incelenmeli.

Projenin Adı: SAANEN, KIL KEÇİSİ VE MELEZLERİNİN BAZI LİF ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Murat ÜNAL

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enst.

Karar:

- Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda projenin sonuç raporunun kabulüne oy birliği ile karar verilmiştir

Projenin Adı: YETİŞTİRİCİ ŞARTLARINDA SUNİ MERA VE ENTANSİF BESLENEN KUZULARIN BESİ VE KARKAS ÖZELLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Tülay CANATAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Arş. Enst.

Karar: Yapılan Öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda Oybirliği ile kabul edildi

Öneriler:

- Ham protein, kuru madde içeriği gibi noktalar; mesela lifin karşılığı selüloz olarak yazılmış, ADF olarak düzeltilmeli. Verilen değerler, tabii halde analiz yapıp %100 değerini almak gerekir. Hayvanların projede ne yediği belirtilmeli. Mera+süt+yemde bunun daha yüksek çıkması gerekirken tam tersi bir sonuç görünüyor, sonuçların düzeltilmesi gerekmektedir.
- Projemizin iki yıllık olması nedeniyle devam edilemedi.
- Mera otlatma kapasitesi eklenmeli tüketim belirlenmesi için gerekli.
- Materyal ve yöntemde kuzuların büyütülmesi ile ilgili kısmın gözden geçirilmesi gerek.

Projenin Adı: KARACABEY MERİNSLARINDA LAKTASYON DÖNEMİ BESLEME KOŞULLARI İLE FLUSHİNG ETKİNLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Dr. Mesut YILDIRIR

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan Öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda Oybirliği ile kabul edildi

Öneriler:

- Metot kısmında kan örnekleri hangi amaçla alındığı kısmı eklenerek düzeltilmeli.

Projenin Adı: GÜNEY KARAMAN VE KARACADAĞ ZOM KOYUNLARININ FİLOGENETİK YAPILARININ MOLEKÜLER TEKNİKLERLE BELİRLENMESİ (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Mehmet Emin VURAL

Yürütücü Kuruluş: GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi

Karar: Yapılan Öneriler doğrultusunda kararlar alındı. Öneriler doğrultusunda Oybirliği ile kabul edildi

Öneriler:

- mtDNA çalışırken örnekler akraba olmayan hayvanlardan alınmalı
- Bootstrap test edilmek üzere kullanıldı dediniz, güvenilirliği artırmak olarak düzeltebiliriz.
- Dünyada bir konsensüs olarak D-loop bölgesi kullanılmaktadır. Yeni nesil çalışmalarda bu yöntemi kullanmaktadır. Daha çok primer ve bölgede çoğaltılabilir. Ancak 525 bç uygundur. 1000 baz ile çalışmamızı kolay bir şekilde yaptık. Bizlere ırklarda genetik farklılığa dayalı bir ayırım olabilir mi diye sorular geliyor. Skalalarda dikkat ederseniz on binde iki gibi bir yakınlık görmektesiniz. Sonuçta hepsi *Ovis aries*. Soylarda ırkların iç içe girdiğini de görebilirsiniz. Yakın yıllarda teknoloji ile daha yeni nesil tespit yöntemi imkânımız olacaktır diye düşünüyorum.
- Karakoyun ile Güney Karaman'ın da karşılaştırılmasını yapmalıyız.

Projenin Adı: EX -SİTU VE IN-SİTU OLARAK YETİŞTİRİLEN KIVIRCIK KOYUN IRKININ MORFOLOJİK VE GELİŞME ÖZELLİKLERİNİN İKİ FARKLI YÖNTEMLE KARŞILAŞTIRILMASI (SONUÇ RAPORU)

Proje Lideri: Tamer SEZENLER

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne karar verildi.

Öneriler:

- Yandan ve üstten kamera kullanılabilir. Kırkım yüksekliği sabit tutulabilir. Regresyon, peorsan korelasyon vardır. Korelasyon katsayılarının yanında standart hata veya belirleme katsayıları verilebilir. Lazerden ziyade ölçek kullanılması daha uygun olur.
- Peorsan korelasyonu kullanmak uygun değil. Tekrarlama derecesini hesaplamak grup içi daha uygundur. Gerçek vücut ölçümlerini bağımlı değişken, lazerle alınan vücut ölçülerini ise bağımsız değişken olarak değerlendirmek daha uygundur.

Projenin Adı: FARKLI KOYUN IRK VE GENOTİPLERİNİN SÜTLERİ KESİLMİŞ KUZULARININ YAPAY MERADAKİ BÜYÜME PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Şaban IŞIK

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne karar verildi.

Öneriler:

- Korunga bitkisinin denemeden çıkarılmasını talep ediyorum.
- Tablodaki toplam canlı ağırlık artışını ortalamasını düzeltilmeli. Günlük canlı ağırlık artışı

ve et verimi ortalamalarını yani tartım ortalamalarına göre yapılmalı.

Projenin Adı: KIL KEÇİSİ VE HONAMLI TİPİ KIL KEÇİSİ OĞLAKLARINDA BÜYÜME PERFORMANSI, KESİM VE KARKAS ÖZELLİKLERİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Dr. Ahmet Hamdi AKTAŞ

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler:

- Beyşehir ilçesinde honamlı ıslahı projesi yürütülüyor. Taşkent ilçesinde kıl keçisi ıslah projesi yürütülüyor. Çevre faktörlerini en aza indirmek için oğlakların% 50 sini buralarda birbirleri arasında yer değiştirilmesi uygun olacaktır.

Projenin Adı: BAZI KOYUN IRKLARINDA ÇİFTLEŞME, DOĞUM, ANA VE KUZU DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Tülay CANATAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Projenin Adı: METABOLİK PROFİL TESTİNİN KOYUNCULUK İŞLETMELERİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNİN ARAŞTIRILMASI (DOKTORA TEZİ) (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Necdet İlker İÇİL-Proje Engin ÜNAY tarafından sunuldu.

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler:

- Proje lideri Necdet İlker İÇİL tayini çıktığı için iki talebimiz olacaktır.
- Projenin Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü tarafından devamı edilerek yürütülmesi
- Sivas kangalda elit sürüyü materyal olarak kullanmak istiyoruz.

Projenin Adı: KOYUNLARDA ÖSTRUS SIKLUSUNDA VE GEBELİĞİN ERKEN DÖNEMİNDE UTERUSTAN ELDE EDİLEN ULTRASON GÖRÜNTÜLERİNİN İŞLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: N. Kürşat AKBULUT (Kürşat AKBULUT yurt dışında görevli olduğu için Proje Dr. Şükrü DURSUN tarafından sunulmuştur)

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler:

- Kürşat Bey danışman hocasıyla görüşerek; Ultrason görüntüleriyle progesteron hormonu ölçümlerini karşılaştırmayı yani projenin doktora tezi olarak kullanılmasını talep ediyor.

Projenin Adı: BANDIRMA KOYUNUNDA ÜREME BÜYÜME VE KARKAS ÖZELLİKLERİNİN ISLAHI VE TİP SABİTLEŞTİRME(GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Tamer SEZENLER

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- İsmail ERDOĞAN ve Mesut YILDIRIR isimli arkadaşların tayin sebebiyle projeden çıkarılmasını talep etti.
- Başlık uzun sadece tip sabitleştirme olması yeterli olabilir.
- Tip sabitleştirmeyi başa alırsak metodun değişmesi gerekecek eğer isim değişecekse tip sabitleştirme kısmı çıkarılabilir.
- Başlığın 1 yıl daha devam etmesi gerekir. Tekrar tartışılması gerekir.

Projenin Adı: KIVIRCIK VE KARACABEY MERİNOSU KOYUN IRKLARINDA KUR VE AŞIM DAVRANIŞLARININ ELDE SIFAT YÖNTEMİYLE BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Tamer SEZENLER

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Sunucu İsmail ERDOĞAN ve Mesut YILDIRIR isimli arkadaşların tayin sebebiyle projeden çıkarılmasını talep etti. Proje başlığından Karacabey Merinosu ifadesinin çıkarılmasını önerildi.
- Başlıkta sıfat ifadesinin aşım olarak değiştirilmesi gerekiyor.

Projenin Adı: : ÜLKESEL MERİNOS GELİŞTİRME PROJESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Tamer SEZENLER

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Sunucu İsmail ERDOĞAN ve Mesut YILDIRIR isimli arkadaşların tayin sebebiyle projeden çıkarılmasını talep etti.

Projenin Adı: BANDIRMA KOYUNCULUK ARAŞTIRMA İSTASYONU BÜNYESİNDE YETİŞTİRİLEN DAMIZLIK KOÇLARIN SPERMATOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN VE DONDURULABİLİRLİĞİNİN BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Dr. Yalçın YAMAN

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Vet. Hekim Halil İbrahim KUZ 'un Bakanlık'tan istifa ettiğini ve bu nedenle projeden çıkarılmasını talep etti.

Projenin Adı: ERKEK VE KASTRE ANKARA KEÇİSİ OĞLAKLARINDA FARKLI KESİM AĞIRLIKLARINDA BESİ PERFORMANSI, KESİM, KARKAS VE BAZI ET KALİTE ÖZELLİKLERİ (TEZ PROJESİ) (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Halil EROL

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Kastrasyon ile besiyeye başlama arasındaki süre aynı olmamalı kastrasyon daha erken yapılmalı. Oğlaklar besiyeye başlanmadan önce stresten uzak tutulmalıdır.

Projenin Adı: HALK ELİNDE YETİŞTİRİLEN HEMŞİN VE MORKARAMAN KOYUNLARININ YAPAĞI ÖZELLİKLERİNİN VE LANOLİN MİKTARININ BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Erdoğan SEZGİN

Yürütücü Kuruluş: Doğu Anadolu tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- İş yoğunluğu nedeniyle projenin 1 yıl daha uzatılmasını istendi.

Projenin Adı: FARKLI ŞARTLARDA YARI-ENTANSİF KOŞULLARDA YETİŞTİRİLEN KIL KEÇİSİ MELEZLERİN VERİM PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Hakan ERDURAN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Projenin isminin ‘Konya koşullarında farklı keçi melezlerinin performanslarının karşılaştırılması’ olması.
- Projenin 1 yıl daha uzatılmasını.
- İş yoğunlukları nedeniyle yardımcı araştırmacılar Mesut KIRBAŞ, Bekir GÖK, Uğur DEMİRCİ Dr. İrfan DAŞKIRAN, Dr. Ahmet Hamdi AKTAŞ, Dr. Mustafa KAN, Dr. İbrahim AYTEKİN, Doç. Dr. İsmail KESKİN, Prof. Dr. Nazan DARCAN ve Dr. Mehmet KÖSE’nin projeden çıkarılmasını talep etmiştir.
- Başlık bazı ırk ve melezlerin verim performansının karşılaştırılması olabilir.

Projenin Adı: KANGAL TİPİ AKKARAMAN KOYUNLARIN SÜT VERİMİ VE MEME ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Dr. Şükrü DURSUN

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Projedeki işletmelerde kendi içinde ayrı ayrı elle sağım ve makineli sağımı olarak düzenlenmesini kendi enstitümüzde düzenlenecek kongrede bildiri olarak sunulması talep edildi
- işletme ölçümü tamamlanamadığından projeye 1 yıl ek süre istendi
- Hakan BEKÇİ arkadaşın kendisinin projede verimli olamayacağını belirtmesinden dolayı bu arkadaşın projeden çıkarılmasını istendi.
- Kuyruk büyüklüğü küçük, orta ve büyük olarak sınıflamada süt verimi ile ilgili bilgi verir. Ayrıca 95. günde Ölçüm alırsanız doğru tahminler verebilir.

Projenin Adı: İVESİ KOYANLARININ SELEKSİYONA DAYALI OLARAK SÜT VERİMLERİNİN ARTIRILMASI (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: İrfan GÜNGÖR

Yürütücü Kuruluş: GAP Tarımsal Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler

- Süt kalitesinin belirlenmesi için 2 adet alet alımı için 30.000 TL talep etti.
- Esmâ PAYDAŞ isimli arkadaşın projeye dahil edilmesini istedi.
- Projenin başlığının İvesi koyunlarda süt verimi ıslahı olması gerekiyor.

Projenin Adı: SÜT KARMA YEMLERİNDE IN VİVO VE IN VİTRO OLARAK SAPTANAN ENERJİ VE PROTEİN DEĞERLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Dr. Hülya HANOGLU

Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Projenin Adı: BAZI YERLİ KOYUN IRKLARINDA İNHİBİN BB GENİNİN YAVRU VERİMİNE ETKİSİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: İlke ÜNLÜSOY

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Araştırma Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda oy birliği ile kabulüne ve projenin devamına karar verildi.

Öneriler:

- Projenin 1 yıl daha uzatılması talep edildi.
- Bölgenin gen bankasından referans alınmalı, Primer homolog olan bölgelerde dizayn edilirse çoğaltmalar kolay olacaktır ve bu tip genlerin DNA izalasyonunda kaliteye dikkat edilmeli.

Projenin Adı: SÜT EMME DÖNEMİNDEKİ AKKARAMAN KUZULARININ SÜZEK YEMLEME (CREEP FEEDİNG) SİSTEMİ İLE BÜYÜTÜLMESİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: İbrahim HALICI (İbrahim Hahcı'nın askerde olması nedeniyle Dr. Şükrü DURSUN projeyi sunmuştur.)

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş uluslararası Tarımsal Arş. Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Öneriler:

- Projemizin 1 yıl süreyle uzatılması talep edildi.

Projenin Adı: BAZI YERLİ KOYUN IRKLARIMIZIN YAPAĞI VERİM ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ VE LANOLİN MİKTARLARININ ARAŞTIRILMASI (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Ali ATİK

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş uluslararası Tarımsal Arş. Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Öneriler:

- Projede yer alan; Serdar BAYRAM, Murat ÜNAL, Yrd. Doç. Dr. Esat Sami POLAT ve Doç. Dr. Alper Yılmaz'ın iş değişikliği ve iş yoğunluğu nedeniyle projeden çıkarılmasını ayrıca, projenin tamamlanması için bir yıl ek süre talep edildi.

Projenin Adı: SÜZEK YEMLEME SİSTEMİ İLE MERAYA EK OLARAK BAKLAGİL YEM BİTKİLERİ VEYA KESİF YEM İLE BESLEMENİN KUZULARIN BÜYÜME PERFORMANSINA VE MERAYA OLAN ETKİSİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Uğur DEMİRCİ

Yürütücü Kuruluş: Bahri Dağdaş uluslararası Tarımsal Arş. Enst.

Karar: Yapılan öneriler doğrultusunda projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Öneriler:

- Yem tüketimini belirlemek için ayrılan alanlarda da besin madde analizleri de yapılmalı. Önce yaş sonra kuru olarak kuru madde analiz yapılmalı.
- İnteraksiyonlar alt muameleler arasında yapılmalıdır. P değeri küçük harfle yazılmalıdır.
- Bölgenin mera kompozisyonunu ve ileride çıkabilecek faktörler göz önüne alınarak, su ve iklim değişikliği gibi, bu tür ileriye dönük çalışmalar yapılmalı ve ona bakılarak yapılmalıdır.
- Dr. Mehmet Şahin'in projeye dahil edilmesini ve projede görev alan arkadaşlarımızın aşağıdaki gibi sıralanmasını talep edildi.

Uğur DEMİRCİ

Şükrü DOĞAN

Şaban İŞİK

B. Emre TEKE

A. Hamdi AKTAŞ

Dr. Mehmet ŞAHİN
Serkan ATEŐ (İCARDA)
Gürhan KELEŐ(ADÜ)

Projenin Adı: KOYUNLARDA ZEYTİN YAPRAĞI EKSTRAKTININ *İN VTLRO* VE *İN VİVO* BESİN MADDE SİNDİRİLEBİLİRLİĞİ İLE RUMEN FERMENTASYONU, BAZI KAN PARAMETRELERİ VE ANTİOKSİDAN KAPASİTE ÜZERİNE ETKİSİ (GELİŞME RAPORU)

Proje Lideri: Pınar ÖZDEMİR

Yürütücü Kuruluş: Hayvancılık Merkez Arş. Enst.
Herhangi bir faaliyet olmadığı için Sunu yapılmadı.

KANATLI VE KÜÇÜK EVCİLLER ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI TUTANAĞI

(03-07 MART 2014 ANTALYA)

Belgin GÜNBEY'in Kanatlı ve Küçük Evciller Çalışma Grubuna ait sunusunun ardından divan oluşumu için yaptığı teklif onaylanarak kabulünden sonra toplantıya geçilmiştir.

Projenin Adı: Alternatif Barındırma Sistemlerinin Damızlık Yumurtacılarda Performansa ve Bazı Kan Parametrelerine Etkisi

Proje Lideri : Bülent TARIM

Yürütücü kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler: Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Raportör Görüşleri:

- Literatür detaylandırılmalıdır,
- Proje bütçesi detaylandırılmalı, diğer giderlerin hangi kaynak/kaynaklardan sağlanacağı belirtilmelidir,
- Proje yazım, yöntemlerin açıklanması, uygulanacak deneme deseni ve analizlerin neler olacağı konusundaki eksiklikler giderilmelidir,
- Uygulamaya dönük, güncel, hayvan refahı açısından yararlı bir çalışmadır,
- Proje isminin "Beyaz Yumurtacı Ebeveynlerde Yerde Yetiştirmeye Alternatif Bazı Barındırma Sistemlerinin Verim, Kuluçka Ve Stres Parametrelerine Etkileri" şeklinde ele alınmalıdır,
- Barınak hakkında genel bir bilgi verilmesi faydalı olacaktır. Yemlik suluk donanımı, kullanılan altlığın cinsi ve uygulama şekli (yükseklik veya m² taban alanına düşen miktar (kg), aydınlatma donanımı, follukların özellikleri ve tavuk başına düşen folluk taban alanı gibi ayrıntıları verilmelidir. Tavuk ve ızgaraların malzemeleri hakkında bilgi verilmelidir. (galvaniz, ahşap, plastik). Kuluçka özellikleri (döllülük, çıkış gücü ve kuluçka randımanı) ayda bir yerine haftalık dönemler halinde izlenmelidir. Kuluçkahane uygulamaları hakkında bilgi verilmelidir (depolama koşulları, inkübasyon kısmında tepsilerin dizimi ve yumurta kapasitesi, kuluçka sıcaklığı ve rutubeti, döllülüğün tayin günü, çıkış kısmının özellikleri),
- Kırık, çatlak ve kirli yumurta oranı kuluçkalık yumurta oranı ve yumurta verimi haftalık olarak değil günlük olarak kaydedilmelidir,
- Yumurta yeme alışkanlığı ve kabuk renginin değerlendirilme metotları açık bir şekilde verilmelidir,
- Kan parametrelili için her tekerrürden 3 veya 4 adet olmak üzere 9 veya 12 adet tavukta gözlem yapılmalıdır. Ayrıca bu konudaki metotlar ayrıntılı bir biçimde yazılmalıdır.

Karar:

- Literatürün geniş tutulmasına, materyal ve metodun tanımlanarak düzenlenmesine (gruplar arası homojen olması, tekerrürlerin kaç m² olması gerektiği), Grupları;

1. Kontrol- Altlık sistemi
 2. Zenginleştirilmiş düz altlık sistemi
 3. 2/3 ızgara sistemi
 4. Zenginleştirilmiş altlıklı 2/3 ızgara sistemi olarak önerildi.
- Izgara sistemlerinin özellikleri hakkında ayrıntı ve detay verilmelidir.
 - Yumurta ağırlığı 2 haftalık yerine haftalık alınmalı, haftalık yem tüketimi belirlenmeli, kan alınacak hayvanlar işaretlenmeli, kuluçkalık yumurta ile ilgili özelliklerinin irdelenmesi (boğumlu, çok hafif, çok ağır, kırık, çatlak) Kafeste yetiştirmeden yerde yetiştirmeye geçtiğinde tünek ve kum havuzu kullanma oranları parametreleri eklenmeli, H/L oranı bir ay sonunda bakılmalıdır. Yumurta kabuk rengi verisine gerek yoktur, yumurtanın yeme oranı net belirlenmeli ve bu hayvanlar gruptan çıkarılmalıdır. Tüy skoru belirleme zamanının deneme başında belirlenmeli 30. 40. ve 50. Haftalarda 1er kez bakılmalıdır. Projede canlı ağırlık değerleri deneme başı, %50 büyüme 30-40-50.haftalarda alınmalıdır. Kan parametreleri alınacağı yaşlar belirtilmelidir. Projenin değerlendirilmesi deneme planı, elde edilen sonuçlar, istatistiksel analiz yöntemleri kullanılarak açıklanmalı,
 - Gruplar tablolastırılmalı, yazım kurallarına dikkat edilmeli, temel bilgilerin ifade edilmesi ve hayvan yaşı, deneme süresi belirtilmelidir. Alt grup sayısı 5'e çıkarılmalıdır. Yumurta ağırlığı % yerine sayı ile belirtilmelidir. Kan parametrelerine literatür eklenmelidir. Güncel literatür taraması yapılmalıdır.
 - Başlık olarak; "Yerde Yetiştirmede Kümes İçi Zenginleştirme Sistemlerinin Damızlık Yumurtacılar da Performansa ve Bazı Kan Parametrelerine Etkisi" olarak değiştirilmesine,
 - Bütçe tekrar değerlendirilerek ihtiyaçlara uygun olarak arttırılmasına,
 - Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Projenin Adı: Türkiye'de Paket Arıcılık Olanaklarının Araştırılması

Proje Lideri : Mustafa KÖSOĞLU

Yürütücü kuruluş : Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Projenin çalışma takvimi tekrar değerlendirilmeli, çalışma takviminde gün yerine ay belirtilmesine, ekonomik analiz iki grupta yapılmasına,
- Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Projenin Adı: Denizli Ve Gerze Yerli Tavuk Irklarında Yumurta Kalite Kriterleri

Proje Lideri : Dr. Pınar TUNCER

Yürütücü kuruluş : Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Projedeki materyal ve metottaki eksikliklerinden dolayı projenin reddine, araştırmacı isterse Lalahan Hayvancılık Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde hali hazırda yürütülmekte olan Denizli ve Gerze Tavuk Irklarının Korunması Projesinedahil edilerek elde edilmek istenen verilerin bu projeden toplanmasına, oybirliği ile karar verilmiştir.
- Projenin reddine oybirliği ile karar verilmiştir.
- **Proje adı :Kiraz Tozlaşmasında Bal Ve Bombus Arılarının Kullanılmasının Verim Ve Kaliteye Etkisinin Belirlenmesi**
- **Proje Lideri** : Erkan TOPAL
- **Yürütücü Kuruluş** : Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü İzmir
- **Öneriler** : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.
- **Raportör Görüşleri:**
- Bal arısı ve bombus arılarının bulunduğu deneme bahçelerinin birbirinden uzaklığı belirtilmelidir (Bahçeler arasında en az 7 km'lik bir mesafe olması gerekmektedir).
- Arının uçuş mesafesini kapsayan tüm bahçelerde ilaçlama yapılmamalıdır.
- Bombus arılarının bulunduğu deneme bahçesindeki verimin tam olarak ortaya konulabilmesi için bal arılarının uçuş mesafesi göz önüne alınarak izole bir bölge oluşturulmalıdır.
- Metot kısmında her deneme bahçesinden kaç ağacın kafese alınacağı kontrol gruplarının nasıl belirleneceği ve tekerrür mantığının nasıl oturturulduğu tam olarak yazılmalıdır,
- Metot kısmında deneme bahçelerindeki gözlem ve değerlendirmelerin nasıl yapılacağına dair referanslar ve kaynaklar belirtilmelidir,
- Dal ve çiçek sayısı artırılmalıdır ve birbirine yakın tüm ağaçların kafese alınması daha doğru bir yaklaşım olacaktır.
- Dal kafesine alınan ağaçlarda tüm yönlerinin seçimi yapılmalıdır,
- Metotta yer alan polen yükü tespiti tespitini kaynak verilerek ve daha açıklayıcı bir şekilde yazılmalıdır,
- Projeye konu ile ilgili çalışan araştırma enstitülerindeki teknik personellerin ve üniversitemizin bahçe bölümü öğretim üyesi hocalarımızın dahil edilmesi projeye dahil edilebilir,
- Projenin amaç bölümündeki maddelerde kiraz bitkisinde arının tozlanmaya bağlı besin içeriklerine olan etkisini saptamak şeklinde bir ibare geçmektedir. Bunun nasıl saptanacağı metot kısmında verilmelidir.

- Proje formunda Tozlaşma ile ilgili literatürlerin verilmesine rağmen kiraz ile yapılmış yurt dışındaki meyve verim ve kalitesine etkisinin araştırıldığı çalışmalara yer verilmelidir,
 - 06.05-Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri içerisinde yer alan Elektrik alım giderleri için ayrılan 2000 liralık bütçe tam olarak açıklanmalıdır.
 - Sermaye giderleri içerisinde gösterilmesi gereken Bombus arılarının alımı Bütçede detaylandırılmalıdır.
 - **Karar** :
 - Proje başlığı “Kiraz Tozlaşmasında Mevcut Tozlaşmaya Ek Olarak Bal Ve Bombus Arılarının Kullanılmasının Verim Ve Kaliteye Etkisinin Belirlenmesi” şeklinde düzeltilmeli,
 - Kolonilerin yakın ve uzağa konulmasının etkileri araştırılmalı,
 - Tozlaşma ön plana çıkaracak şekilde materyal ve metot düzenlenmeli,
 - Grup sayısı arttırılmalı (en az 3),
 - Bombus arısı ile bal arısı yoğunluğu gözetilmeli,
 - Parsel yakınlarında herhangi bir şekilde arı konulmasına müsaade edilmeyecektir.
 - Kapalı dallar yakınında açık dallar baştan seçilmeli,
 - Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.
- **Proje adı** :Yumurtacı Piliç Ve Tavuk Yetiştiriciliğinde Hayvan Refahını İyileştirmeye Yönelik Çalışmalar (Entegre Proje).
 - **Proje Lideri** : Doç. Dr. Mehmet BOZKURT
 - **Yürütücü Kuruluş** : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın
 - **Öneriler** :
 - **Karar:** Entegre ve alt projeler hakkında genel karar alınmıştır.
 - Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.
- **Proje adı** :Gaga Kesimi İle Farklı Form Ve Partikül Büyüklüğündeki Yemle Beslemenin Yumurtacı Piliçlerin Büyütme Ve Verim Dönemi Performansı Üzerine Etkileri (Alt Proje).
 - **Proje Lideri** : Erol BİNTAŞ
 - **Yürütücü Kuruluş** : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın
 - **Öneriler** :
 - **Karar** : Entegre ve alt projeler hakkında genel karar alınmıştır.
 - Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

- **Proje adı** :Gaga Kesimi Ve Genotipin Zenginleştirilmiş Kafes Ve Aviary (Kuşluklu) Yetiştirme Sistemlerinde Büyütülen Yumurtacı Piliçlerin Büyütme Ve Verim Dönemi Performansı Üzerine Etkileri (Alt Proje).
- **Proje Lideri** : Mustafa ÇINAR
- **Yürütücü Kuruluş** : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın
- **Öneriler** :
- **Karar** : Entegre ve alt projeler hakkında genel karar alınmıştır.
- Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

- **Proje adı** :Yem Selüloz Düzeyi Ve Kaynağı İle Gaga Kesiminin Yumurtacı Piliçlerin Büyütme Ve Verim Dönemi Performansı Üzerine Etkileri (Alt Proje).
- **Proje Lideri** : Doç. Dr. Mehmet BOZKURT
- **Yürütücü Kuruluş** : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın
- **Öneriler** : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.
- **Genel Karar** : Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.
- **Raportör Görüşleri ve Kararlar:**
- Projenin materyal ve metot bölümünde, deneme düzeninin daha kolay kavranabilmesi bakımından araştırmada oluşturulan grupların tablo halinde verilmesi daha iyi olacaktır.
- Aviary ifadesi yerine kuşluklu ifadesinin kullanılması daha iyi olacaktır,
- Dört alt grup sayısının artırılması daha iyi olacaktır,
- Materyal metot bölümünde bazı parametreler için metot literatür verilmelidir (Kan lenfosit, heterofil, serum serotonin, brüt marj tekniği vb.)
- Yem tüketimi ve yemden yararlanma değerlerini 15 günde alınması proje yükünüde azaltacaktır.
- Projede yer alan literatür taraması oldukça iyi durumda olmakla birlikte,selüloz kaynağı olarak kullanılması düşünülen yemlerin özellikleri ile kannibalizmin nedenleri ve önlenmesi,etkili selüloz seviyeleri hakkındaki literatürlere yer verilmemiş olması eksiklikler yaratmıştır.
- Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Kanat Tüylenme Hızına Göre Cinsiyet Ayrımı Yapılabilen Veya Beyaz Yumurtacı Ebeveyn Hatların Geliştirilmesi Ve Yeni Alternatiflerin Araştırılması

Proje Lideri : Dr. Hüseyin GÖGER

Proje yürütücüsü : Tavukçuluk Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

• **Raportör Görüşleri:**

- Projenin uygulanabilirliği üzerinde çalışacak hattın durumu ile ilgilidir. Üzerinde çalışacak hattın yumurta verimi ve canlı ağırlık özellikleri bakımından yeterli düzeyde genetik varyasyona sahip olup olmadığı bilinmesi gerekmektedir. Proje önerisinde bu hattın ithal edildiği dolayısıyla da zaten bir seleksiyon programı ile elde edildiği bildirilmektedir. Bu nedenle mevcut hattın bu özellikler bakımından genetik parametrelerinin bilinmesi ve proje önerisinde bildirilmesi daha uygun olacaktır,
- Çalışmada genetik parametre ve damızlık değer tahminlerinin hangi yöntem ve metotlarla yapılacağı, kullanılacak modelin ayrıntı andırılmasıdır,
- Çalışmada verilen literatür bildirişleri çalışmanın amacını, kullanılacak yöntemi ve beklenen sonuçları destekleyici nitelikte değildir. Destekleyici literatür eklenmelidir,
- Elde edilecek Hibritler yumurta üretimi yapan işletmelerin hizmetine sunulacaktır ifadesinin “ticari yumurtacı işletmelerin tercihine sunulacaktır” olarak değiştirilmesi uygun olacaktır,
- Bilindiği üzere piyasada mevcut ticari Hibritlerin ekonomik kullanım yaşları 80 ve 90 haftalık yaşa kadar uzatılmış bulunmaktadır. Projenin 80 haftalık yaşa çekilmesi uygun olacaktır,
- Yumurta verimi performansında sağlanan genetik ilerlemenin yumurtacı Hibritlerde tüy çekme ve kanibalizm eğilimini artırdığı yönünde bildirişler bulunmaktadır. İncelenen özelliklerin listesine kanibalizm nedeniyle ölümleri teşhis edilen tavukların eklenmesi faydalı olacaktır.

Karar :

- Kanat tüylenme hızına göre ebeveynlerin geliştirilmesi şeklinde proje başlığı değiştirilmeli,
- Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Gezgin Arıcılık Koşullarında Türkiye'nin Farklı İklim Bölgelerinde Kışlatmanın Balarısı (*Apis mellifera* L.) Kolonilerin Fizyolojik ve Bazı Davranış Karakterlerinin Etkilerinin Araştırılması.

Proje Lideri : Salim AKTÜRK

Yürütücü kuruluş : Ordu Arıcılık Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler :Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

- **Raportör Görüşleri:**
- Proje yeni ırk ve Eko Tiplerin katılarak yeniden materyal ve metot kısmının düzenlenmesi daha faydalı olacaktır,
- Proje özeti, çıktılar ve kullanım alanın stok bal tüketimi geçerken, materyal metottabal tüketimine ait ayrıntı verilmelidir,
- 2006 ve 2007 yılı arı kayıp oranları verilmiş; 2013 yılına kadar olan kayıplarda eklenmelidir,
- Seçilen iller tekrar değerlendirilmeli? Ve seçilme nedenleri iyi vurgulanmalıdır,
- Bazı dilbilgisi düzeltmeleri yapılmalıdır.
- **Karar** :
- Lokasyonların tamamında açık ve kapalı kışlatma uygulanmalı,
- Projedeki lokasyondaki gruplar arasındaki 20 km mesafenin anlamsız olduğuna,
- Literatür düzeltilmeli, istatistiksel bilgiler gözden geçirilmeli ve ekonomik analiz yapılmalı,
- Gruplar standart olmalı, arıların homojenliği sağlanmalı,
- Proje başlığına Kafkas ırkı ifadesinin eklenmesine,
- Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı:Yağı Alınmış Un Kurdu (*TenebrioMolitor*) Larvasının Yumurta Tavuğu Yemlerinde Kullanım Olanakları.

Proje Lideri : Uğur YILDIRIM

Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk Araştırma İstasyon Müdürlüğü.

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Raportör Görüşleri :

- “Alternatif yem maddesi” tanımı yerine yaygın kullanılmayan yem maddesi tanımının kullanılması daha uygun olacaktır,
- “Önemsiz yem maddesi” tanımı uygun değildir. Bunun yerine “ekonomik ve sürdürülebilir ölçekte üretimi bulunmayan yem maddesi” tanımı daha uygundur.

Karar :

- Rasyonda Kitinaz enzimi olması gerektiği, quinoen' lu bileşiklerin ortamdan uzaklaştırılması,
- Kanserojen madde içermesi sebebiyle ilk olarak civciv döneminde kullanılmalı, patolojik bulgular dikkate alınmalı,
- Civciv 6 hafta beslenip kesildikten sonra veteriner fakültelerince değerlendirilmeli ve projeye kan parametreleri (trigliserit, albumin, vs) eklenmeli,
- Projenin civcivlerde yürütülmesine gerekli çekincelerin giderilmesi durumunda,
- Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Farklı Dozlarda Yapay Tohumlanan Ana Arıların Bazı Fizyolojik Parametreler Üzerindeki Etkisinin Araştırılması

Proje Lideri : Dilek KABAKCI

Yürütücü kuruluş : Arıcılık Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Bilinen sonuçları tekrar yapmanın anlamsız olduğu, ana arı yetiştiriciliğinin, koloni çeşitliliği özelliklerine bağlanmasının yanlış olduğuna,
- Uygulama sperm düzeyleri arasındaki farkın etkinliğinin belli olamayacağına, projenin uygulanabilirliğinin olmadığına,
- Dolayısıyla, projede kurgusal anlamda bir çok hatalar ve araştırmacının proje yönetimi hakkında yetersizliklerinin bulunduğundan projenin oy çokluğu ile reddine karar verilmiştir. (11 kabul, 13 red oyla proje red edilmiştir.)
- Projenin reddine oy çokluğu ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Farklı Materyallerle Zenginleştirilen Damızlık Horoz Kümeslerinde Performans Ve Bazı Kan Parametreleri Üzerine Etkisi

Proje Lideri : Sunay DEMİR

Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk araştırma istasyonu müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Raportör Görüşleri :

- Türkçe ve İngilizce başlığın ve özetin bir kez daha gözden geçirilmesi yararlı olacaktır,
- Bazı kan parametreleri ifadesi başlıktan çıkarılmalıdır. Kan parametresi olarak sadece heterofil ve lenfosit oranına bakılmalıdır. Bunun dışında bakılan parametrelerde vardır. Bunun yerine “ Refah Parametreleri” eklenmelidir,

- Konunun daha iyi anlaşılması için giriş kısmında daha açıklayıcı bilgilere yer verilmelidir,
- Çalışmada uygulanan muamelelerin uygulanma nedeneler ayrıntılı olarak yazılmalıdır,
- Materyal ve metot kısmı ayrıntılı biçimde yazılmalıdır,
- Çalışmada incelenecek olan özellikle kan ve sperm parametreleri ayrıntılı olarak yazılmalıdır,
- Özellikle yetiştirme koşullarına ait ayrıntılı bilgiler materyal ve metot kısmında verilmelidir,
- Çalışma 40 haftalık yaşta bitirilmeli ve materyal 60 haftalık yaşa kadar elde tutulmalıdır,
- Damızlık horozların refahı ile ilgili olarak Avrupa Birliği tarafından yayınlanan yönetmeliğin sayısı, tarihi ve tam metninin açık olarak yazılması konunun anlaşılabilmesi açısından önem taşımaktadır,
- Damızlık yumurtacı horozların depo olarak yedeklenmesinin amacı net olarak açıklanmalıdır,
- Damızlık kümeslerinde zenginleştirme materyali olarak çakıl taşı uygulaması literatür ile desteklenmelidir.

Karar :

- Projede çok fazla veri alındığı bunun yerine horozların sperma miktarı, kalite açısından değerlendirmesinin daha doğru olacağı,
- Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne oybirliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Karadeniz Bölgesinde Bulunan Ticari Ana Arı İşletmelerinde Kullanılan Damızlık Kolonilerin Genetik Çeşitliliğinin Belirlenmesi

Proje Lideri : Ümit KAYABOYNU

Yürütücü kuruluş : Arıcılık Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Raportör Görüşleri :

- Karadeniz Bölgesinde örneklerin toplanacağı ana arı yetiştiren işletmelerin yapısal ve sosyo-ekonomik niteliklerine (işletmenin kapasitesi, yetiştirdiği ana arı sayısı ve değerlendirme olanakları, damızlık temini, sorunları vb.) ilişkin bilgilerin de toplanmasında yarar vardır,
- Araştırmada mikrosatellit (SSR) analizi için önerilen yöntem (agaroz jel elektroforezi) araştırmanın amacını karşılayabilecek bir yöntem değildir. Mikrosatellit analizinde jel elektroforez sistemi olarak agaroz jel elektroforezi değil, PAGE (PoliAkrilamid Jel Elektroforezi) yöntemi tercih edilmektedir. Bununla birlikte PAGE yöntemi ile SSR allellerini ayırt etme başarısı yüksek olmasına karşın allel büyüklüklerini belirlemede

isabet düşüktür. Bu nedenle son 15 yıldır mikrosatellit analizlerinde kapillerelektroforez yöntemi yaygın olarak kullanılmaktadır projede de kullanılmalıdır,

- Sunulan araştırma proje önerisi Karadeniz Bölgesi'nde ana arı yetiştiriciliği yapan işletmelerin SSR profilini (allel büyüklüklerini) belirlemeyi konu almaktadır. Bu nedenle jel elektroforez sistemlerinin maliyetleri düşük olması avantajına karşın önerilen araştırmada kullanımı uygun değildir,
- Araştırmanın yöntemi açık olarak ortaya konmalıdır,
- Bu araştırmanın doğru yöntem kullanılarak yürütülmesi halinde Kafkas arısına özgü mikrosatellit allellerinin ortaya çıkarılması olasılığı vardır. Ancak bu konuda net sonuca ulaşabilmek için saptanan allel büyüklüklerinin Kafkas arısına özgü olduğunu ortaya koymak gerekeceği açıktır. Bunun için Türkiye bal arısı popülasyonlarının da örneklenerek karşılaştırılması gerekmektedir,
- Proje çıktısı olarak sunulan 6 madde de gerçekçi değildir yeniden değerlendirilmelidir:

Madde 1. Genetik çeşitlilik sadece araştırılan lokuslar (32 lokus) bakımından belirlenebilir.

Madde 2. Ana arı yetiştiriciliğinin bal arısı popülasyonlarının karışmasına katkısı hangi veri seti ile ortaya çıkarılabilecektir? Sadece Karadeniz Bölgesi popülasyonu araştırılarak ırklar arası karışım nasıl belirlenebilecektir?

Madde 3. Elde edilecek verilerin bal arısı genomunun büyüklüğü göz önüne alındığında gen bankası oluşturma potansiyeli sınırlıdır. Genler içerisinde yer almayan mikrosatellit lokuslarından (32 adet) nasıl gen bankası oluşturulabilecektir?

Madde 4. Araştırma ile Karadeniz Bölgesi'nde yetiştirilen ana arıların ırkını/ırklarını belirlemek mümkün olabilir. Ancak üzerinde durulan SSR allellerinin diğer bal arısı popülasyonlarında bulunup bulunmadığını belirlemeksizin bir sonuca ulaşmak olanaksızdır.

Madde 5. Diğer ırklara ilişkin bilgiler olmaksızın, böyle bir sonuca ulaşmak zordur.

Madde 6. Ana arı yetiştiriciliğinin Türkiye bal arısı popülasyonlarında görülen varyasyonu azalttığı yargısına nasıl ulaşılmıştır? Projeden elde edilen veriler ile Türkiye bal arısı popülasyonlarında genetik varyasyonun azaldığı savı kanıtlanabilecektir?

- Genomik DNA izolasyonu için uygulanacak yöntemle dair herhangi bir literatür verilmemiştir. Uygulanmak istenen izolasyon protokolü "Isolation of DNA from Mouse Tail Biopsies" protokolü ile aynıdır. Arılarda yapılmış
 - Hall, H.G. 1986. DNA differences found between Africanized and European honeybees
 - Hunt, J.G., Page Jr. E.R. (1992) Patterns of inheritance with RAPD molecular markers reveal novel types of polymorphism in the honeybee.
 - [Issa MR, Figueiredo VL, De Jong D, Sakamoto CH, Simões ZL.](#) (2013) Rapid method for DNA extraction from the honeybee *Apis mellifera* and the parasitic bee mite

Varroa destructor using lysis buffer and proteinase K. gibi örnek olabilecek çalışmalarındaki izolasyon protokolleri izlenilebilir,

- Gerçekleştirilecek PCR aşamasında kullanılacak olan PCR bileşenleri belirtilmemiştir. Projedeki PCR döngüleri ile literatürdeki (Estoup et al. 1995) PCR döngüleri arasında farklılıklar görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında herhangi bir metod modifikasyonu mu söz konusudur? Estoup et al. 1995 literatürüne kaynakçada rastlanılmamıştır. Söz konusu literatürün eklenmesi gerekmektedir,
- 32 SSR primerinin; Solignac ve ark.(2003) tarafından yayınlanan makaleden seçildiği bildirilmiştir. Bu makale incelendiğinde toplam 36 primer çiftinin popülasyon üzerinde test edildiği görülmektedir. 32 primer sayısı hangi kritere göre seçilmiştir? Kullanılacak 32 primer çiftinin (forward ve reverse) bir tablo içerisinde verilmesi iyi olacaktır,
- Projenin analiz aşamasında fragment büyüklükleri, heterozigotluk seviyesi ve PIC değerlerinin belirleneceğinden bahsedilmiştir. Projenin amacı doğrultusunda eğer farklı ticari şirketlerden alınan işçi arılar arasında genetik varyasyonlar belirlenmek istiyorsa elde edilen jel görüntülerindeki polimorfik bantların skorlanması ve bu skorlama verilerinin filogenetik ağaç oluşturmak için uygun bilgisayar programında değerlendirilmesi daha doğru bir yaklaşım olabilecektir. Bal arıları üzerinde yurt dışında yapılmış genetik çeşitlilik ve filogenetik akrabalık çalışmaları* ya da Genetic Distances and Reconstruction of Phylogenetic Trees From Microsatellite DNA (Takezaki et al. 1996) isimli bu makale gibi örnek çalışmalar ele alınarak filogenetik ağaç oluşturulması proje çıktılarının daha değerlendirilebilir olması açısından önem taşımaktadır,
- Literatür tekrar gözden geçirilmelidir,
- Proje dil bilgisi yönünden tekrar incelenmeli ve eksiklikler giderilmelidir,

Karar :

- Materyal açısından konunun netleştirilmesi gerektiği dolayısıyla materyal alınacak sayı belirlenmeli, Elektroforezyeterli olmayıp yeni ve yeterli yöntemler kullanılmalı, 32 lokus yerine daha fazla lokus kullanılmalı,
- Projenin, Raportör görüşleri ve diğer katkılar dikkate alınarak Projenin kabulüne (12 kabul, 6 ret oy) oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Proje adı : **Barredrock 1 Saf Hattında Bacak Rengine Göre Cinsiyet Ayrımı Olanğı Veren Bir Sürü Oluşturulması.**

Proje Lideri : Dr. Serdar KAMANLI

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Proje sonuçları sunulduğu şekilde oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Proje adı :Karma Yeme Esansiyel Yağ Karşımı Prebiyotik, Probiyotik Ve Enzim İlavesinin Deneysel Koksidiyoz Bulaştırılan Etlik Piliçlerin Performans, Dışkı Oosit Atımı, Lezyon Skoru, Bağışıklığı İle Kimi Organ Ağırklıkları Üzerine Etkileri.

Proje Lideri : Doç. Dr. Mehmet BOZKURT

Yürütücü Kuruluş : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Proje sonuçları sunulduğu şekilde oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Proje adı :Akdeniz Bölgesinde Arıcılık İşletmelerinin Teknik ve Ekonomik Yapısının Belirlenmesi.

Proje Lideri : Cahit ÖZTÜRK

Yürütücü Kuruluş : Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Çizelgelerin istatistikçi tarafından değerlendirilmesi daha uygundur.
- Kırsal kesimle ilgili sıkıntılar yetersizdir.
- Elde edilen verilerin ortalamaları standart hataları ayrı bir şekilde değerlendirilmelidir.
- Yer ve damızlık konusunda ayrı bir araştırma yapılması şartıyla sonuçlar sunulduğu şekilde oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Proje adı :Barredrock 1 ve Rhode Island Red 1 Saf Hatlarında Kabuk Rengini İyileştirilmesi.

Proje Lideri : Şahnur Erdoğan DEMİRTAŞ

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Çizelgeler verilirken korelasyon ve kalıtım dereceleri belirgin verilmelidir.
- Çaprazlama ibaresi yerine melezleme ibaresinin kullanılması şartıyla sonuçlar sunulduğu şekilde oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Proje Adı: Değişik Işık Kaynaklarının Yumurta Tavuklarında Bazı Verim Ve Yumurta Kalite Özelliklerine Etkisinin Belirlenmesi

Proje lideri : Dr. Serdar KAMANLI
Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.
Karar : Yayın için sonuçlar oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Doğu Akdeniz Bölgesi Koşullarında Yetiştiriciliği Yapılan Balarısı Kolonilerinde Hijyenik Davranış Seleksiyonu İle Hastalık Ve Parazitlere Karşı Dayanıklı Hat Geliştirme Olanaklarının Araştırılması

Proje Lideri : Cahit ÖZTÜRK
Yürütücü Kuruluş : Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü.
Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.
Karar : Projede ortalama ve standart sapmalar mevcut, standart hatanın düzeltilmesi şartıyla oybirliği ile kabul edilmiştir.

Proje adı: Yumurtacı Damızlıklarda Rasyona İlave Edilen Farklı Yağların Verime, Kuluçka Özelliklerine ve Cıvciv Kalitesine Etkileri

Proje lideri : Dr. Züleyha KAHRAMAN
Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü:
Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.
Karar : Sonuçlar oybirliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı: Türkiye Damızlık Tavuk Islah Projesi 2. Etçi Damızlık Islahı

Proje Lideri : Soner YİĞİT
Yürütücü kuruluş : Eskişehir Geçit Kuşağı Araştırma
Öneriler :
Karar : Bilgi amaçlı sunulmuştur.

Proje Adı: Doku Kültürü Medyumuna Katılan Treha-lozSistein Ve Dithioerythritol Antioksidanları İle Horoz Spermasının Dondurulması

Proje lideri : Dr. Hüseyin KİNİT

Yürütücü kuruluş : Hayvancılık Merkez Araştırma Ens.

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Danışman olarak Yrd. Doç. Dr. Serhat Büyükleblebici ve yardımcı araştırmacı Talha Burak Ertem projeye dahil edilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Damızlık Yumurtalarda Kuluçka Sıcaklığının Kuluçka Performansı Civev Kalitesi Ve Eşey Oranına Etkisi.

Proje Lideri : DiydemDOĞAN

Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Kuluçka sıcaklığı değil, yumurta kabuk sıcaklığı dikkate alınmasına ve projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Bal Arılarının (*Apis mellifera* L.) Beslenmesinde Kullanılan Şuruba Farklı Düzeylerde Çinko İlavesinin Larva Kabul Oranı, Larva Ağırlığı Ve Arı Sütü Verimi Üzerine Etkisi İle Arı Sütündeki Miktarının Araştırılması

Proje Lideri : Ümit KARATAŞ(Gökhan Akdeniz)

Yürütücü kuruluş : Ordu Arıcılık Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı

Karar :Sperm kalitesi, motilite bakılmalı, kafes denemesi ile doz denemesi test edilmelidir. Çinko uygulama düzeylerinin tekrar değerlendirilmesine, proje danışmanı ile tekrar konuşulup devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Tavukçuluk Araştırma Enstitüsünde Bulunan Saf Hatlardan Kanat Tüülenme Hızına Göre Cinsiyet Ayrımına İmkan Sağlayan Soyların Geliştirilmesi.

Proje Lideri : Şahnur E. DEMİRTAŞ

Yürütücü kuruluş : Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müd.

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje Adı: Balarısının (Apismellifera L.) Bademin Polinasyonuna Etkisinin Araştırılması

Proje Lideri : Gökhan AKDENİZ

Yürütücü kuruluş : Ordu Arıcılık Araştırma İstasyon Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı: Karma Yem Partikül Büyüklüğü Ve Yem Formunun Sıcak İklim Koşullarında Yetiştirilen Beyaz Yumurtacı Tavukların Verim Performansı, Yumurta Kalitesi İle Tüyenme Skoru Ve Bazı İç Organ Ölçümleri Üzerine Etkileri.

Proje Lideri : Bahattin KOÇER

Yürütücü kuruluş : Erbeyli İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı

Karar : Projenin 1 yıl uzatılmasına oy birliği ile karar verilmiştir

Proje adı :Doğu Akdeniz Bölgesinde, yetiştiriciliği yapılan balarısı (Apismellifera L.) kolonilerinin gezginci arıcılık koşullarında ahşap, plastik ve strafor kovanlarda yaşama, gelişme, verim, hastalık ve zararlıların gelişimi ve kışlatma üzerine etkilerinin araştırılması

Proje Lideri : Cahit ÖZTÜRK

Yürütücü Kuruluş : Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Plastik kovanlardan elde edilen balların kalıntı analizlerinin yapılması şartıyla projenin devamına oy birliği ile kabul edilmiştir.

Proje Adı : Süneyle Biyolojik Mücadele, Yaban Hayatının GeliştirilmesiBiyolojik Çeşitlilik ve Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması Temelinde Keklik Üretimi ve AR-GE faaliyetlerinin Yürütülmesi Projesi

Proje Lideri : Dr. Eyüp BAŞER

Yürütücü kuruluş : Bahridağdaş Uluslararası TAE Müdürlüğü

Öneriler :

Karar : Bilgi amaçlı sunulmuştur.

Proje adı :Fazelya (Phaceliatanacetifolia B.), Engerek Otu (Echiuvulgare L.) ve Çayır Üçgülü (Trifoliumpratense L.) Bitkileri Arasında Arı Tercihinin Araştırılması

Proje Lideri : Ahmet KUVANCI

Yürütücü Kuruluş : Arıcılık Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- 1 (bir) yıl süre ile uzatılması talep edildi.
- Nurdoğan Yaşar'ın yerine Samsun Karadeniz Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden Necla ÇANKAYA'nındahil edilmesi talepleri doğrultusunda oy birliği ile devamına karar verilmiştir.

Proje Adı: Erzurum Yöresi Bal Arılarında (apismellifera l.) Saf Hat Oluşturma

Proje lideri : Muhsin KARA

Yürütücü kuruluş : Doğu Anadolu TAE.

Öneriler :

Karar :Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :Tavukçuluk Araştırma Enstitüsü'ndeki Yumurtacı Saf Hatların Islahı ve Bunlardan Ebeveyn ve Hibrit Elde Etme Çalışmaları

Proje Lideri : Dr. Hüseyin GÖĞER

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Bir kaç hattın seçilmesi ve ona ağırlık verilmesi ticari açıdan enstitü için daha doğru olacaktır öneriler doğrultusunda projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Ülkesel Arıcılık: Batı ve Orta Karadeniz Bal Arılarının (Apismellifera L.) Islah**

Proje Lideri : Feyzullah KONAK

Yürütücü Kuruluş : Arıcılık Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Zorlamalı Tüy Döktürülen Ve Döktürülmeyen İleri Yaştaki Yumurtacı Tavukların Yemlerine Prebiyotik ve Kekik Yağı İlavesinin Yumurta Verimi ve Kalitesi, Bağışıklık, Kan Parametreleri, Bağırsak Mikroflorası İle Kemik Kalitesi Üzerine**

EtkilerProje Lideri : Doç. Dr. Mehmet BOZKURT

Yürütücü Kuruluş : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Aydın

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Yumurtacı Damızlık Kafeslerinde Farklı Yerleşim Sıklığı ve Horoz Sayısının Performans Üzerine Etkiler**

Proje Lideri : Murat DOĞRU

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**İn vitro koşullarda balarısı (Apismellifera L.) bireyleri yetiştirilmesi, bunların gözlem kovanlarında incelenmesi ve arı yetiştiriciliği ile ıslahı bakımından kullanım olanaklarının araştırılması**

Proje Lideri : CahitÖZTÜRK

Yürütücü Kuruluş : Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin bir yıl süreyle uzatılması doğrultusunda oy birliği ile devamına karar verilmiştir

Proje adı :**AntikoksidiyalMonensin Yerine Tamamen veya Kısmen Kekik Esansiyel Yağı İkamesinin Eimeriaspp ile Enfekte Edilmiş Etlik Piliçlerin Performans, Dışkı ile Oosit Atımı, Lezyon Skoru ve Oksidatif Stres Üzerine**

Proje Lideri : Gökhan EGE

Yürütücü Kuruluş : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Enstitü Koşullarında Yetiştirilen Beyaz Yumurtacı Saf Hat Horozlarda Sperma Özellikleri ve Progesteron Seviyelerinin Belirlenmesi**

Proje Lideri :Şahnur E.DEMİRTAŞ

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Bal Arısı (Apismellifera L.) Kolonilerinde Farklı Oranlarda Şeker Şurubu Verilerek Yapılan Besleme Yöntemleri İle Üretilen Balların Ayırt Edilmesinde Kullanılacak Fiziksel, Kimyasal ve Palinolojik Kriterlerin Araştırılması**

Proje Lideri : Muzaffer DUMAN

Yürütücü Kuruluş : Arıcılık araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Öğünlü Yemleme ve Otlamanın Serbest Otlaklı Sistemde Yetiştirilen Etlik Piliçlerde Performans, Et Kalitesi ve Kemik Mekanik Özellikleri Üzerine Etkileri**

Proje Lideri : Bahattin KOÇER

Yürütücü Kuruluş : İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Batı Ege Bölgesi Balarılarının (Apismellifera L.) Hijyenik Davranış Özelliklerinin Belirlenmesi ve Bu Özellik Bakımından Populasyonların Geliştirilmesi**

Proje Lideri : Üzeyir KARACA

Yürütücü Kuruluş : Ege TAE Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Projeye, Erkan TOPAL, Miray DAYIOĞLU ve Neslihan ÖZSOY'un eklenmesi talep edildi.
- Daha geniş bir popülasyonla seleksiyona devam edilmelidir.
- Seleksiyon üstünlüğünün artırılması gerekir.
- 20 ana hattı ve 30 baba hattı ile devam edilmesi doğrultusunda projenin devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :**Aspir Tohumu Küspesinin Yumurta Tavuğu Yemlerinde Kullanım Olanakları.**

Proje Lideri : Meltem GÜLTEKİN

Yürütücü Kuruluş : Ankara Tavukçuluk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Proje Bütçesinin 10.000 TL'den 20.000 TL'ye çıkarılması talepleri doğrultusunda devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :Bal Arılarında (Apismellifera L.) Transgenik Soya Unu Kullanımının Performans ve Davranış Üzerine Etkilerinin Araştırılması.

Proje Lideri : Gökhan AKDENİZ

Yürütücü Kuruluş : Arıcılık araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar :

- Balda GDO analizi yapılması için ek bütçe talep edilmesi.
- Ulusal Gıda Referans Laboratuvarından görüş alınması.
- Analizlerin tekrar daha detaylı yapılması şartıyla öneriler doğrultusunda devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :Doğu Akdeniz Bölgesi koşullarında yetiştiriciliği yapılan balarısı (Apismellifera L.) kolonilerinde hijyenik davranış seleksiyonu ile hastalık ve parazitlere karşı dayanıklı hat geliştirme olanaklarının araştırılması II

Proje Lideri : CahitÖZTÜRK

Yürütücü Kuruluş : Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Projeye, 10 ana hattı ve 20 baba hattı ile devam edilmesi talepleri doğrultusunda devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

Proje adı :İzmir Yöresi Bal Arılarında (ApisMellifera L.) Saf Hat Oluşturma Çalışmaları

Proje Lideri : Üzeyir KARACA

Yürütücü Kuruluş : Ege TAE Müdürlüğü

Öneriler : Yapılan öneriler doğrultusunda kararlar alındı.

Karar : Yavuz YAVRUTÜRK'ün projeden çıkarılması, Erkan TOPAL, Miray DAYIOĞLU ve Neslihan ÖZSOY'un projeye eklenmesi talepleri doğrultusunda devamına oy birliği ile karar verilmiştir.

DİLEK VE TEMENNİLER

Enstitülerden gelen talepler doğrultusunda enstitülere bütçe gönderilmiştir. Bu yıl araştırmacı performans değerlendirme sistemine geçilip son düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmacılar performans puanlamasına tabi tutulacak ve puanı en düşük olacak araştırmacı sistem dışına çıkarılacaktır.

Proje liderliği olmayan kişiler grup toplantılarına çağrılmayacaktır. Personelin üniversitelere geçişi de göz önünde bulundurularak özlük haklarında iyileştirme çalışmaları

devam etmektedir. Genç araştırmacılar teşvik edilmelidir. Arıcılıkla ilgili halk elinde ışlah çalışmaları devam etmektedir.

Yrd. Doç. Dr. Cengiz ERKAN : Arıcılık grubunda araştırma sunumlarının zayıf kaldığını dūřünüyorum. Olumsuzlukları değerlendirmek adına projeler önceden değerlendirmeye alınmalı. Proje özetlerinin daha anlaşılır olması gerekir. Özellikle amaç, yöntem ve materyal olarak dūzenlenmeli ve hizmet içi eğitim verilmeli. Güncel araştırma konuları üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.

Prof.Dr.Varol KURTOęLU : Grubun görevini en iyi şekilde yaptığını dūřünüyorum çalışmalarından ötürü teşekkür ediyorum.Ancak, Bakanlığın tez çalışmalarına sıcak bakmadığını dūřünüyorum.

Dr. Bekir ANKARALI: Tez projeleri destekleniyor idareci ile araştırmacı arasında problem olabiliyor.Herhangi bir sorun yoksa ATK dan projeler destekleniyor, red edilen proje liderleri proje isimleriyle birlikte makama iletilmesi yapılmaktadır.Kanatlı projelerinin değerlendirilmesinde üniversitelerle iş birliği yapılması artı puan kazandıracaktır.

Prof. Dr. Servet YALÇIN: Üniversitemizin yeni araştırmacılar için oriyantasyon programı dūzenliyor. Bu tip programlar Araştırma kurumlarında iře yeni başlayan araştırmacılar için yararlı olabilir. Bakanlık dūzenledięi taktirde , grup toplantılarında biz ęretim yeleri proje nerisi, verilerin değerlendirilmesi ve raporun yazılması konularında araştırmacılara bilgi aktarabiliriz.

Dr. Bekir ANKARALI: Bakanlığımız Tbitakın proje döngüsü eğitimine personel göndermektedir.

Ahmet INCI: Araştırmacılar güncel konularla ilgili proje sunması problemlere zm olabilir. (Temel petekte aflatoksin gibi)

Uğur YILDIRIM: Raprtr hocaların eleştirileri önceden gönderilsin eksiklikler giderilerek grup toplantılarına gelinsin.

Dr.Ali KORKMAZ: Sektörün temsilcileriyle birlikte bir araya gelinsin sorunlar belirlenip zm nerileri sunulsun Projeler hazırlansın Roportorler tarafından ülkenin kaynaklarının heba edilmemesi sebebiyle projeler redediliyor bir araştırmacının yıllık maliyeti 100 milyardır araştırmacıların projelerinin red edilmesi demek 100 milyarın gitmesi demektir. Bu yüzden genç araştırmacıların teşvik edilmesi gerekir. Enstitüler yaptıkları çalışmalardan il müdürlüklerini haberdar etmeli il müdürlük ve il birliklerine ulaşılmalıdır.

Prof. Dr. Musa SARICA:Proje yazımlarından sonra her enstitü ilgili alanla ilgili ğretim yeleri çağırılarak düzeltmeler değerlendirilmeli performans puanlamaları objektif olmalı Müdüre bağlı olmamalıdır.

Harun VATANSEVER: Program güzel olmuştur, alet ve ekipman alımıyla ilgili projeler yoktur.

**T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI
PROGRAM DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI**

**ANTALYA
03-07 Mart 2014**

**SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
OTURUM BAŞKANLARI**

- 03.03.2014 Prof. Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü/ANKARA
- 04.03.2014 (09.⁰⁰-12.³⁰) Doç.Dr. İlhan AYDIN Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü, /TRABZON
- 04.03.2014 (14.⁰⁰-15.³⁰) Doç.Dr.Yılmaz EMRE Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü / ANTALYA
- 05.03.2014 (09.⁰⁰-12.³⁰) Prof.Dr. Muhammed ATAMANALP Atatürk Ü., Su Ürünleri Fakültesi/ERZURUM
- 05.03.2014 (14.⁰⁰-15.³⁰) Prof. Dr. Ahmet ALP Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Ziraat Fakültesi/K.MARAŞ
- 06.03.2014 (09.⁰⁰-12.³⁰) Prof. Dr. Bülent CİHANGİR Dokuz Eylül Ü., Deniz Bilimleri Ve Teknolojisi Enstitüsü Deniz Bilimleri Anabilim Dalı /İZMİR
- 06.03.2014 (14.⁰⁰-15.³⁰) Yrd. Doç. Dr. Mümtaz TİRAŞIN Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü/İZMİR
- 07.03.2014 (09.⁰⁰-12.³⁰) Prof. Dr. Ferit RAD Mersin Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi /MERSİN
- 07.03.2014 (14.⁰⁰-15.³⁰) Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü/İZMİR

**SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI
PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTI TUTANAĞI
(04-08 MART 2013 ANTALYA)**

Çalışma Grup Koordinatörü Erdiñç VESKE'nin Su Ürünleri Araştırmalarında 2013-14 dönemi çalışmalarına ait sunusunun ardından Prof.Dr. Sedat V. YERLİ'in başkanlığında divan oluşumu için yaptığı teklif onaylanarak kabulünden sonra toplantıya geçilmiştir.

Her yıl Prof.Dr. İbrahim OKUMUŞ adına verilen hizmet plaketi bu yıl su ürünleri araştırma grubunda yıllar süren katkılarından dolayı Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Biyoloji Bölümü öğretim üyesi Prof.Dr.Nazmi POLAT'a verilmiştir. Plaketi TAGEM Genel Müdür Yardımcısı Dr. Necati TULGAR tarafından verilmiştir.

Tarih: 03.03.2014

**I.OTURUM : YENİ TEKLİF PROJELER
/ SU ÜRÜNLERİ – BALIKÇILIK YÖNETİMİ PROGRAMI**

YENİ TEKLİF PROJELER / No:1

- Projenin Adı:** Türkiye'nin Akdeniz Kıyısındaki Demersal Balık Stoklarının Büyüklüklerinin Tahmini
- Proje Lideri:** Yrd.Doç.Dr. Eyüp Mümtaz TIRAŞIN
Dokuz Eylül Ü., Deniz Bilimleri ve Tekn. Enst.
Coşkun Menderes AYDIN, Akdeniz SUAEE.
- Yürütücü Kuruluş:** Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Mustafa ZENGİN (Trabzon SUMAE): Raporlarda gerçekçi eleştirilerde bulunulmuştur. Güzel hazırlanmış ciddi bütçesi olan bir projedir. Yöntemi ile ilgili sıkıntılar var. Saha çalışmaları revize edilmeli, 40

alt istasyonda dört mevsim çalışılması yerine, Karadeniz'deki önceki tecrübelerimize göre daha az istasyonda en az 2 yıllık olarak çalışılması gerekiyor. GFCM alt istasyonlarına göre 5 ana bölge alt istatistiksel alana bölünerek çalışmalı.

Doc. Dr. İlhan AYDIN (Trabzon SUMAE)(Enstitü Müdürü): Bütçedeki 600.000 TL'lik yakıt harcaması yeniden hesaplanmalıdır. 540'lık iki motor içeren bir tekne günlük yaklaşık 2000 TL yakıt harcar. 100 gün sürecek bir çalışma için yakıt tekrar hesaplanmalıdır. Aynı bölgede yapılan birkaç proje birbiriyle örtüşmektedir. Bütçeyi daha ekonomik kullanmak adına benzer projeler birleştirilebilir. Metot olarak taranan alan yöntemi uygun olmayabilir. Bunun yanında karaya çıkan av da izlenmelidir.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Akdeniz'de tür çeşitliliği çok fazladır. Bazı ana istasyonlarda derinlik konturu azaltılıp her mevsimde çalışma yapılmalıdır. İskenderun körfezi tek derinlik konturunda değerlendirilebilir. Kış ve yaz döneminde tür çeşitliliği çok değişkendir. Özellikle kıkırdaklı balıklar izlenmelidir. Sık aralıklarla çalışma yapılmalıdır.

CEVAPLAR:

Yrd. Doç. Dr. Mümtaz TIRAŞIN (Proje Lideri): Raportör görüşü ve katkıları konusunda hemfikiriz. Uzun süre sonra yapılan ilk çalışma olduğu için mevsimsel çalışma yapılacaktır. Denize çıkmadan trol ağlarına karar vermek mümkün değil. Bu yüzden ilk mevsim araştırmanın nasıl ve nerelerde yapılacağına karar verilecek. Sunumda taranan alan yöntemi kısaca aktarılmıştır, proje uygulamasında GFCM alt istasyon bölgeleri dikkate alınacaktır.

KARAR: Projede planlama, bütçe ve çalışma takvimi (süre) konularının tekrar gözden geçirilerek projenin %75 evet oyuyla ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:2

Projenin Adı: Kuzey Ege Denizi'nde Ekonomik Demersal Balık Stoklarının Araştırılması
Proje Lideri: Yrd. Doç. Dr. Dilek TÜRKER ÇAKIR, Balıkesir Ü., Fen-Edebiyat Fakültesi
Biyoloji Bölümü
Engin KOCABAŞ Bandırma KAİ.
Yürütücü Kuruluş: Bandırma Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Tacetin YILDIRIM (Elazığ SUAI): Balıkların karaya çıkış noktaları iyice takip edilmeli ve çok iyi bir izleme planıyla izlenmelidir. Ege kıyılarında gerçekleştirilecek bu gibi çalışmalarda, ancak komşu ülkelerle işbirliği yapılarak sürdürülürse gerçek stokların tahmini yapılabilir.

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.): Bu proje, Marmara Denizi Demersal Balık Stoklarının Araştırılması projesiyle ortak yürütülmelidir. Aynı dönemde ortak metot uygulamaları içeriyor.

Ali KILIC (BSGM, Daire Başkanı): 0-50 metre kontüründeki çalışmalar çıkarılmalıdır. Bu bölgeler sirkülere göre avcılığa kapalı bölgelerdir.
-Araştırmalarda doğru veri alınması için bütün alan örneklenmelidir. Bu nedenle yasak araştırmaları kapsamamalıdır. Gruptan itiraz edilmiştir.

Dr.Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Benzer yerdeki benzer projeler birleştirilerek uygulanabilir. Çok eski çalışmalara bakılmamış, literatür taraması gözden geçirilmeli. Metot kısmında: av araçları, çekim süreleri gibi temel alanlarda aksaklıklar var. Metodoloji tekrar gözden geçirilmeli. Önerilerin tümü dikkate alınarak proje revize edilmelidir.

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Projede eksiklikler var ama stok çalışmalarının yapılması önemlidir. Ali İşmen'in 2010 yılı çalışmasından sonra 4 yıl geçti, durumun gözden geçirilmesi açısından önemli. Bandırmadaki bölüm alt yapı olarak güçlendirilmeli ve araştırma sürekli izleme olarak devam ettirilmelidir.

CEVAPLAR:

Engin KOCABAŞ (Bandırma KAI): Öneriler değerlendirilecektir. Bilimsel ekip uygun görürse, raportörlerin trol izleme sensörleri ile ilgili önerisi için gerekli alımlar bütçeye eklenebilir.

Değişiklik önerisi: Projedeki araştırmacı sayısının 12'den 15'e çıkarılması ve Prof.Dr. Ali İŞMEN'in proje danışmanı olarak eklenmesi.

KARAR: Proje raportör görüşleri doğrultusunda metotta eksiklikler içerdiği için, görüş ve öneriler sonrasında yapılan oylama ile %54 oranında oy alarak reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:3

Projenin Adı:	Antalya Körfezi'nde Ticari Karides Türlerinin Biyolojik Özellikleri ve Stok Büyüklüklerinin Tahmini
Proje Lideri	Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU, Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü
Yürütücü Kuruluş:	Hülya ERCAN, Akdeniz SÜAEE
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü
	Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUIİ, Koordinatör): Bütçe tahmini olarak hesaplanmış. Gemi yakıtı için yeniden hesaplama gerekiyor. Ayrıca tekne bakım ve onarımı için bütçe eklenmelidir.

Çoşkun Menderes AYDIN (Akdeniz SÜAEE): Sirküler için karidesin ilk üreme boyu önemlidir. Karideslerle ilgili bilgi eksikliğini gidermek açısından desteklenmelidir. Proje çıktıları yayınlanabilir nitelikte olmalıdır.

Haydar FERİSOY (FAO Türkiye Ofisi): Stok çalışması olması sebebiyle proje önemlidir. Kısa süreli projelerde uzun vadede etki edecek sonuçlar çıkması zor. Ön çalışmalar yapıldıktan sonra alt bölgeler çalışılabilir, GFCM açısından sıkıntı yaratmaz.

Ali KILIÇ (BSGM, Daire Başkanı): Kıyısız çalışmalar, yumurtlama ve üreme bölgeleri tahrip edilmeden hassas çalışılmalıdır. Sirküler de hata varmış gibi bir izlenim oluşmamalı.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): 0-50 metre arası üreme değil büyüme alanıdır. Bilimsel çalışmalarda alan sınırlaması av yasaklarına vb. göre değil etik kurallara göre yapılabilir. Sokaktaki insanın diliyle kıyıyı üreme alanı olarak görmek ve araştırma dışında tutmak doğru değildir. Üreme bütün deniz alanını kapsar. Bilimsel amaçla her bölgede çalışma yapılabilir. Bu projede değilse de genel avcılık yoluyla büyüme alanlarına zarar gelebilir. Sirkülerde eleştirel bakış yapılmıyor.

Dr. Cevdet AKDENİZ (BSGM, Genel Müdür Yrd.): Biliyorsunuz ki balık stoklarında sürdürülebilirliği sağlamak için sirkülerdeki yasaklar konuyor. Normal olarak bilimsel çalışmalara göre sirküler değişmelidir. Ama ülkemizde balıkçılığın genel yapısı itibarıyla, ekonomik ve sosyal dengelerin korunması gereklidir ve bu nedenle bilimsel çalışmalar yanında siyasi ve sosyal dengeler sirküleri oluşturuyor. Bu tip araştırma sonuçları sirküleri belirleyecektir.

CEVAPLAR:

Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Yaklaşımlar önemlidir. Projenin gerekliliği vurgulanmıştır. Raportör görüşü ve katkıları dikkate alınacaktır. 0-50 metre arasında trol örnekleme yapılmayacaktır. Başlangıç olarak projeyi önermekteyiz, sonrasında izleme projesine dönüştürülebilir. Kişilerin deneyim kazanması açısından da önemlidir.

KARAR: Projede örnekleme derinlikleri konusunda metod değişikliği dikkate alınarak %65 evet oyuyla ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:4

Projenin Adı: Marmara Denizi Ekonomik Demersal Balık Türlerinin Popülasyon Yapısı ve Stok Tahmini
Proje Lideri Prof. Dr. Ali İŞMEN, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi
Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi
Murat ŞİRİN, Koyunculuk Araştırma İstasyonu -Su Ürünleri Bölümü
Yürütücü Kuruluş: Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Balıkçılık araştırmalarında farklı kurumlarımız ve araştırma tekneleri çalışma sürdürüyor. Metot birliği Bakanlık ve kurumlar bir araya gelerek sağlanmalıdır. Marmara kapalı bir deniz, balıkçılık kadar ötrofikasyon da stoklar için önemlidir. Bölge için istasyonlar çok titizlikle belirlenmelidir. Üreme periyodu ve biyolojik çalışmalar tek bir alana yüklenmemelidir. Ötrofikasyonla ilgili veriler TÜBİTAK raporlarında belirtilmiştir. Güney kıyılarında stokların bu sebeple azaldığını gördük bu nedenle çalışma önemlidir. Proje boyunca her türe tüm parametreler (GSİ, üreme vb.) uygulandığında çok yorucu olur. Belirli türler üzerinde çalışılmalıdır. Demersal balık stokları ve karidesler ile ilgili istasyonlar aynı olmamalı.

Doç.Dr. Şeref KORKMAZ (Ankara Ü., Ziraat Fak. Su Ürünleri Böl.): Projede noktalama değil grafik yöntemi kullanılmalıdır. Projelerin mevsimsel çalışılacağı söyleniyor. Bütçe çekincesi gerekçe gösteriliyor. Balıkçılık için önemli dönemde daha sık örnekleme yapılmalı. En azından ilk yıl aylık örnekleme yapılmalı. Sonraki yıl stoğun bol olduğu mevsimler çalışılmalı. Projede gerçeklik var bakanlık bu tip projelere öncelik vermelidir.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Marmara Denizi Osmanlı döneminden bu yana balıkçılığa kapalı bir alan. Demersal balık stokları ve biyoçeşitlilik açısından aynı istasyonlar kullanılmamalıdır. Marmara'da stoklar algarnayla avlanıyor. Özellikle karidese yönelik avcılık var. Projenin yürütülmesinde bu etkenlerde dikkate alınmalı.

Müstakin BAYRAM (Koyunculuk Araştırma Enst. Müdürü): Kurulacak biyoçeşitlilik merkezi altında 400 m²'lik bir alan su ürünlerine ayrılacak. Proje personelinin deneyim kazanması açısından projenin desteklenmesi önemlidir.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Küresel iklim değişikliği yüzünden göçler ve avlanmalarda değişiklikler gözlenmektedir. Stok yoğunluğu çalışacaklar bu parametreleri de göz önüne almalıdır.

KARAR: Projenin %82 evet oyuyla ATK'ya sunulması kabul edilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:5

Projenin Adı: Türkiye'nin Akdeniz Kıyısında Kızıl Deniz Kökenli (Lessepsyan) Balıkların Trol Av Kompozisyonundaki Dağılımı
Proje Lideri Prof. Dr. Bülent CİHANGİR, Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enst.
Doğan BAYKALER, Akdeniz SAEE
Yürütücü Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Lessepsyen türlerin Akdeniz'e girişi engellenemiyor mu?

Ali KILIÇ (BSGM, Daire Başkanı): Projenin çıktıları arasında balon balığının popülasyonunu azaltmaya yönelik bir uygulama yapılabilir mi?

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): İzlenmesi gereken önemli bir proje. Balon balığının yanında diğer zehirli türler ile ilgili de bilgilendirmeler eklenebilir.

CEVAPLAR:

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Popülasyon ve tür sayısı net değil. Bilinen 5-6 tür var. İyice bilmemiz gerekir ki etkin bir planlama yapılabilir. K.K.T.C.'de her balon balığı getirene 2 TL veriliyor. Vücut genişliği nedeniyle seçiciliği yüksek ağlarla da yakalanması mümkün olabilir.

KARAR: Projenin %52 evet oyuyla reddedilmesine karar verilmiştir.

Tarih: 03.03.2014

II. OTURUM : YENİ TEKLİF PROJELER / SU ÜRÜNLERİ – BALIKÇILIK YÖNETİMİ PROGRAMI

YENİ TEKLİF PROJELER / No:6

Projenin Adı: Uluabat Gölündeki Turna Balığı'nın (*Esox lucius* Linnaeus, 1758) Populasyon Büyüklüğünün Tahmin Edilmesi ve Avcılığında Kullanılan Av Araçlarının Seçicilik Özelliklerinin Belirlenmesi

Proje Lideri: Mehmet CİLBİZ (Su Ürünleri Yüksek Mühendisi)

Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

İşbirliği Yapılan Kuruluş: -Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
-Bursa İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü
-S.S. Gölyazı Su Ürünleri Kooperatifi

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.):

Turna balığı mevcut gölün endemik bir türü değil. Hatta göldeki pek çok türü yok etmiş bir balık türü. Bu türün devamlılığını sağlamaktansa, diğer türleri yaşatmak adına devamsızlığının sağlanması gerekmez mi?

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.)

Turna iç sularımızdaki en çok sevilen balıklardan biridir. Doğal stokların kontrollü bir şekilde mevcudiyeti sağlanmalıdır. Tavsiyem Gaziantep'de bu alanda yapılmış çalışmalara göz atmanız.

Doç.Dr. Murathan KAYIM (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.):

Turna eti kaliteli, lezzetli olmasıyla halk tarafından aranan bir türdür. Bu türün devamı sağlanmalı ve üretimi yapılmalıdır. Bu konuda başka projeler de yazılabilir. Sadece saldırgan bir tür olduğu için sistemden kaldırılması düşünülmemelidir.

Doç.Dr. Cemil Kaya GÖKÇEK (M.K.Ü., Deniz Bil. Fak.):

Uluabat gölü turna için önemli yerlerden biridir. Avcılık baskısına karşı yetiştiricilik yoluyla göle geri yavru bırakılabilir. Turna balığı 1 yılda 12 kg'a ulaşmış yüksek fiyatlarla satıldığı için yetiştiriciliği desteklenmelidir. İsrail sazının yayılımının engellenmesinde çözüm oluşturulabilir.

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİ, Koordinatör): Takvimde belirtildiği gibi arazi çalışmaları 2 yıl sürecek mi? İlk yıl olmayıp ikinci yıl harcanacak 15.000 lira nereye kullanılacaktır.

Doç.Dr. Yılmaz EMRE (Akdeniz SÜAE Enstitü Müdürü):

Gölde kızılkanat türleri de vardır. Turna balığı eskiden beri faunada olan bir balıktır. Kirlilik sebebiyle sürekli azalmaktadır. Balıklandırma şimdilik gereksiz olabilir ama mevcut populasyonların korunması önemlidir. Lezzetli bir tür olduğu için tüketimi de artırılır.

Ali KILIÇ (BSGM, Daire Başkanı): Yasal mevzuatta avcılıkla ilgili bir boşluk var mı?

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.):

Turna seçici bir türdür. Çalışmamıza göre *Carrasius gibello* türünü tercih etmeye yatkındır.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Eğer ki bu tür endemik değil, egzotik bir türse dikkatle ele alınmalı. Göldeki diğer endemik türlerin kaybolması ve genetik yapının değişmesi gibi sonuçlara karşı dikkat edilmelidir. Yetiştiriciliği yapılması dikkatle ele alınmalı. Kapalı devre sistemler düşünülebilir.

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Turnanın üreme dönemi diğer balıkların av dönemine denk gelmektedir. Üreme periyodu iklim değişikliklerine göre şubat-Nisan arasında oynayabiliyor.

Dr. Cevdet AKDENİZ (BSGM, Genel Müdür Yrd.): Amatör balıkçılar Ankara'da turna balığını sadece tutmak adına yakalayıp, sonrasında başka göllere bırakıyorlar. Bu da göllerdeki mevcut fauna ve florayı etkiliyor. Kurtboğan boğazında bu şekilde çizgili sudak ve turna türleri mevcut.

CEVAPLAR:

şakir ÇINAR (Eğirdir SUAI, Müdürü): Uluabat gölü bölgemizdeki en yüksek çeşitliliğe sahip göldür. Yaklaşık 22 türe ev sahipliği yapmaktadır. Fakat balıkçının hedef türü turnadır. Bu sebeple türe av baskısı yüksektir. Balıkçılar sazan ve turnanın av yasak dönemlerini ayarlayarak yaklaşık 12 ay gölde avcılık yapmakta ve kayıt dışı turna da avlamaktadır. Türün yetiştiriciliğe alınması önemlidir.

Mehmet CILBIZ (Eğirdir SUİ): Turna balığı endemik bir tür değildir. Göldeki populasyonların azalmasında tek neden bu tür değil. Kerevitlerdeki plak hastalığı da etkili olmuştur. Turna da av baskısı sebebiyle biterse *C. gibello* göldeki tek tür kalacak. Proje bütçesindeki 15.000'lik alım basılı yayınlara aktarılacaktır.

KARAR: Projenin %82 evet oyuyla kabul edilerek ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:7

Projenin Adı: Atatürk Baraj Gölü ve Aşağı Fırat Havzası'nda Yaşayan Mezopotamya Yayını (*Silurus triostegus*)'nın Avlanma Tercihlerinin Belirlenmesi
Proje Lideri Fatma Pınar KARADUMAN (Balıkçılık Tekn. Yük. Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş: GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.): Balıklar etik kurul kurallarına uygun olarak anesteziyle bayıltılıp acısızca mı öldürülüyorlar. Canlı balık kesilip kan alınacaksa mutlaka ekip içinde deney hayvanları araştırma yetkisi olan biri bulunmalıdır. Literatürde farklı balık türlerinden bahsedilmiş. Projede etik belgesi olan kişi varmı?

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİ, Koordinatör): Projeniz zor bir çalışma fakat bir danışman ya da ekipte bir hoca eklenmemiş. Bazı çalışmalar uzman gerektiriyor.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Söz konusu çalışmalar sonucu mide içeriği tespit edildikten sonra ne yapacaksınız. Hedefiniz belli değil. Yetiştiricilik mi amaçlanıyor bu veriler ne amaçla kullanılacak.

Yrd.Doc.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Başlıkla içerik uyumuyor. Balığın "avlanma tercihi" değil beslenme tercihi çalışılacaksa beslenme özellikleri kısmı "beslenme tercihleri" olarak değiştirilebilir. Türün yetiştiriciliği ülkemizde olmadığından eğer yetiştirilecekse biyoeolojik özelliklere de bakılmalı. Burada yaygın yetiştiriciliği yarmış gibi sunuldu.

Ali KILIC (BSGM, Dare Başkanı): Bu tür endemik bir türdür. Enstitüde Elazığ SUAE işbirliği sağlanarak bu türün yetiştiriciliğine yönelik bir çalışma yapılmalıdır.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.): Yayın türü endemik bir türdür. Biyolojik özelliklerini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmak gereklidir. Bunun yanında proje yazımında hatalar mevcuttur. Örnekleme zamanı dikkate alınmalıdır. Balıkçılar avladıkları balıkları suda bekletebiliyor. Balıklar laboratuarlara getirildiklerinde mide içerikleri boş çıkabiliyor. Yerinde örnekleme yapılmalı yoksa midesi boş olan her balık beslenmeyi net göstermiyor, ortamdaki balıklarda mideden çıkabilir.

Cevat YILMAZ (Elazığ GTHB İl Müdürlüğü): Projedeki istatistik verileri eskidir. Gerekli titizlik gösterilmemiş.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Çalışma yapılmalı fakat kurguda hatalar var, örnekleme yapılacaksa beslenme yapısının tam olarak ortaya konmasında, fauna ve flora da belirlenmeli. Başlıkta avlanma tercihi başka anlam içeriyor.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Bu türe ilişkin çalışma yapan hocalarımızdan bazıları salonda. Nazmi, Ahmet ve Cemal hocaların biyolojisi ve avcılık konusunda çalışmaları var. Yapılan eleştiriler ve tartışmalar uzadı ama özellikle genç araştırmacılar için yararlı olacak bilimsel yaklaşımlar ve tecrübeler içeriyor. Bu yönüde toplantı fayda sağlıyor.

Hacer AKYÜREK (TAGEM): GAP'taki ilk su ürünleri çalışmaları bunlar. Çalışmalara bir ön çalışma gözüyle bakılması gerekir.

CEVAPLAR:

Fatma Pınar KARADUMAN (Şanlıurfa GAP Aİ): Balıklar bayıltılarak kesiliyor. Balıklar av tekneleriyle beraber ava çıkılarak avlanılacak. Farklı literatür kullanılma sebebi ise bu türle ilgili çalışmaların az olması. Projede danışman yok fakat tür tayininde üniversite hocalarıyla konuşularak anlaşma sağladık. Sadece projede isimleri yazmıyor.

Karar: Projenin amaç ve gerekçelerde tutarsızlık ve metot eksikliği raportör görüşüyle dile getirilmiş, %49 oy oranıyla reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 8

Projenin Adı:	Amatör Balıkçılığın Beyşehir Gölü Balık Stoklarına Etkisi
Proje Lideri	Fuat BİLGİN, Su Ürünleri Yüksek Mühendisi
Yürütücü Kuruluş:	Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Isparta Sportif Olta Balıkçılığı ve Su Hayatını Koruma Derneği

SORU VE ÖNERİLER:

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Stoklara en az zararın verileceği belirtildi bu nasıl belirlenecek? Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ticari amaçlı amatör balıkçılık yapılmamaktadır. Bu nedenle bu bölgelerde amatör balıkçılığı teşvik etmek amacıyla projeler düşünüyoruz. Amatör balıkçılığın stok üzerine etkisinin saptanabilmesi için ticari amaçla avlanan miktarında bilinmesi gerekir.

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİ, Koordinatör): Sadece amatör balıkçılık belirlenerek, ticari av kayda alınmadan stoğa etki net olarak belirlenemez. Aynı zamanda stok tahminlerini anketlerle belirlemek zordur. Burada balıkçılık amatör olarak yapıldığı için sosyoekonomik sorularla yapılan anket çalışmaları pek sağlıklı olmaz.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Avrupa'da sportif avcılık kontrol altında tutuluyor. Sportif amaçla elde edilen bilgiler çok önemli. Mutlaka bu sportif avcılıkla elde edilen avcılığın bilinmesinin gerekli ve önemli olduğunu düşünüyorum

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Proje çalışmaları sonucunda yasal düzenlemeler yapılacağı bildirilmiş. Acaba sirkülerin düzenlenmesinde ne gibi değişiklikler öngörülmüyor. Bu muğlak ifade projede yer almamalı.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Amatör balıkçılık kontrol edilmeli, çünkü denizel alanlarda üreme dönemlerinde ticari balıkçılar yasaklara uyarken, amatör balıkçılar amatörlik adı altında üreme dönemindeki balıkları avlayabiliyorlar. Yurtdışında amatör avcılar spor amaçlı balıkçılık yapıyorlar, ülkemizde ise beslenme amaçlı yapıyor. Bu sebeple av miktarları belirlenmelidir.

Yrd.Doç.Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Inst.): Projede yöntem bakımından eksiklikler var ama onlar tamamlandıktan sonra güzel bir proje. Amatör balıkçılığın deniz ve göllerde etkisinin belirlenmesi ve amatör balıkçılığın yaygınlaştırılması önemlidir. Bütçe biraz daha arttırılarak broşürler basılarak halkın bilinçlendirilmesi de katkı sağlayabilir.

CEVAPLAR:

Sakir ÇINAR (Eğirdir SUAİ, Müdür): İç sularda ve denizlerde amatör avcılık adı altında dinamitler, elektro şok cihazlarıyla dahi avcılık yapılmaktadır. Bu sebeplerle stoklara çok büyük zarar geliyor. Projenin eksikleri mutlaka vardır. Daha önceki çalışmalara bakıldığı zaman Beyşehir gölü gibi büyük alanlarda yapılmış çalışmaların çok az olduğunu görüyoruz.

Fuat BİLGİN (Eğirdir SUAİ): Amatör balıkçılığın stoklara etkisini belirlemek amacıyla kapsamlı bir proje yazıldı. Yasal düzenlemelere katkı konusunda, stokla ilgili belli başlı av miktarları var ama yasaklara karşı düzenlemelerin bilimsel tabanı yok. Elde edilen bilgilerle sirkülere katkı sağlanacak.

KARAR: Projenin %74 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 9

Projenin Adı:	İznik Gölündeki Gümüş Balığının (<i>Atherina boyeri</i>) Avlanabilir Stok Miktarının Tahmin Edilmesi: Avcılıkta kullanılan Av Aracının Seçicilik Özelliklerinin ve Uygun Avcılık Yerlerinin Araştırılması
Proje Lideri	Rahmi UYSAL Su Ürünleri Mühendisi
Yürütücü Kuruluş:	Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	İznik, Çakırca, Orhangazi ve Narlıca Su Ürünleri Kooperatifleri

SORU VE ÖNERİLER:

Şakir ÇINAR (Eğirdir SUAİ, Müdür): Proje bakanlık tarafından hemen başlatılmıştır. Projede ıgırıpın yapısı ve seçiciliği üzerine katkılar beklemekteyiz. Bu konuda çalışmamız ve birikimimiz yok. Bir kg gümüş balığı 1000 adet kadar gelmektedir. Çok ufak boydaki balıklar avlanmaktadır. Son yıllarda gelen av verileri gümüş balığının azaldığını söylüyor. Her ne kadar istilacı bir tür de olsa göldeki tek para getiren tür.

Cevat YILMAZ (Elazığ GTHB İl Müdürlüğü): Keban baraj gölünde gümüş balığı diye *Alburnus mossulensis* türü incelendi. Balıkçılar bu türe gümüş balığı diyorlar ama aslında inci balığı.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Keban ve Karakaya baraj göllerinde fauna üzerine yapılmış çalışmalarda bu balığın ismi hep gümüş balığı diye geçmektedir. Eğer bu proje sonucunda olumlu bir sonuca ulaşırsa bu istilacı türün, *Carassius gibelio* sorununa da bir çözüm bulunabilir diye düşünüyorum.

Ali KILIC (BSGM, Dare Başkanı): ıgırıpda 3mm çok küçük bir ağ açıklığı değil midir? ıgırıpın iç sularda kullanımı Bakanlık iznine tabi. Çok ince gözlü yada kör bir ağ kullanılırsa seçicilik sıfıra inebilir.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Gümüş balığının istilacı olarak değerlendirilmesi ne kadar doğru bir şeydir?

Hacer AKYÜREK (TAGEM): Denizel bir tür tatlı sularda yayılım gösterdiği için istilacıdır.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Egzotik türlerle ilgili 6-7 farklı tabir var. Bazen bir yerden bir yere türün gitmesi bile istilacı olarak tanımlanmasına sebep oluyor. Fakat burada farklı bir durum var, tür burada yerleşmiş ve döl vermiş ayrı bir tabiri hak ediyor.

CEVAPLAR:

Rahmi UYSAL(Eğirdir SUAİ, Enstitü Müdürü): 3mm göz açıklığı balıkçılığa kötü bir eleştiri tespit edebilir. Fakat ilk üreme boyunu tespit etmek için bunu kullanmak zorundayız. Sadece ilk avlamada 3mm ağ kullanılacaktır. Balıkçılar 6-7 mm'lik ağ kullanıyorlar fakat sürekli düşürmektedirler. Gümüş balığıyla ilgili elimizde son on yılın verisi bulunmaktadır. Gümüş balığının avcılığı sadece ıgırıp yapılmaktadır, o sebeple diğer av araçlarına ait veriler elimizde bulunmamaktadır.

KARAR: Proje BSGM tarafından resmi talep nedeniyle bakanlık tarafından güdümlü proje haline getirilmiş. Proje güdümlü bir proje olduğu için oylamaya sunulmamıştır. Görüş ve önerilere göre metot düzenlemesi yapılarak çalışmaların yürütülmesi kararlaştırılmıştır.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: KKTC Proje Teklifi

Projenin Adı:	K.K.T.C. Denizlerinde Balık Stoklarının Araştırılması Projesi
Proje Lideri	Uğur SENCER Su Ürünleri Mühendisi
Yürütücü Kuruluş:	KKTC Hayvancılık Dairesi-Su Ürünleri Şubesi
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü Dokuz Eylül Ü., Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü

KARAR: Eleştiri ve katkı yapılmamıştır. Proje bilgi amaçlı sunulduğu için oylamaya sunulmamıştır.

İşbu rapor tarafımızca 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 04/03/2014

Prof.Dr. Sedat V. YERLİ
Oturum Başkanı

Feridun AFAN
Raportör

Ekrem Cem ÇANKIRILIGİL
Raportör

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Tarih: 04.03.2014

**III. OTURUM-YENİ TEKLİF PROJELERİN SUNUMU-
/ SU ÜRÜNLERİ - SU ÜRÜNLERİ ISLAH VE YETİŞTİRİCİLİĞİ PROGRAMI**

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 10

Projenin Adı:	Gökkuşluğu Alabalığının (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) Normal Dönem ve Mevsim Dışı Üretiminde Döl Verim Özellikleri ve Yavrularının Büyüme Performanslarının Karşılaştırılması
Proje Lideri	Selahattin GÜRÇAY Su Ürünleri Mühendisi
Yürütücü Kuruluş:	Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Fırat Ü., Su Ürünleri Fakültesi, Keban Alabalık A.Ş Keban-İç Sular Yetiştiricileri Birliği,

SORU VE ÖNERİLER:

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİM): Kurum olarak şimdiye kadar en büyük eksiğimiz uygulama alanımızın olmayışı idi. çalışmalar sonucu kurumumuza iki dönüm alan tahsis edildi. Kurumumuz bünyesinde 400 m lik kapalı devre sistem kurulması da düşünülüyor. Bu konu ile ilgili Fırat Kalkınma Ajansı'nın desteği var. Bu proje kurmayı düşündüğümüz kapalı devre sisteme temel teşkil edecektir. Üreticinin fotoperiyotla yaptığı üretimin teknolojinin neresinde olduğunu görmemizi sağlayacaktır. Bu proje yüzeysel olsa da gereklidir.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü., Su Ürünleri Fak.): Fotoperiyot uygulamalarında uzun süredir çalışma yürütmekteyiz. Raportör görüşlerine katılıyorum. Fotoperiyot uygulamaları birçok ticari işletmede kullanılmaktadır. Bu konuda epeyce yerli ve yabancı literatür var. Fotoperiyot özellikle gökkuşluğu alabalığında çok iyi incelenmiştir. Bu sene Fotoperiyot uygulamasını mastır tezi kapsamında kırmızı benekli alabalıkla da yaptık ve üreme dönemini üç ay öne aldık. Araştırma enstitüsü alt yapısı açısından önemli fakat Özgün bir değer taşınması da lazım. Projenin Materyal metot kısmında hangi aydınlık karanlık döngüsünün kullanılacağını göremedim. Sabit döngü ile önce uzun gün sonra kısa gün uygulamasını bütün işletmeler uyguluyor. Sizin farklı bir aydınlık karanlık protokolü uygulamanız lazım. Farklı ışık şiddetleri uygulayabilirsiniz. Hangi dönemde fotoperiyot uygulayacağınız çok önemli. Yumurta kalite ölçüsü çok daha detaylandırılabilir. Mitogenenin Protein düzeylerine bakılabilir. Yumurta kadar sperma kalitesi de önemli. Projenin başlığı da revize edilmelidir. Doğal dönem ve mevsim dışı üreme şeklinde olabilir. Kuluçka performansından bahsedilmemiş. Yavruların büyüme performansından bahsedilmiş. Yavruların büyüme performansı da fotoperiyotla incelenebilir. Ayrı bir çalışma konusudur. Çıktılardan biri yumurtanın kalitesinin düşüp düşmeyeceği yönündedir. Bu gün bütün çalışmalar gösteriyor ki fotoperiyotla yumurta kalitesi düşecektir. Bu Kaçınılmazdır. Çünkü siz süreyi sıkıştırıyorsunuz üreme fizyolojisine müdahale ediyorsunuz. Bu sebeple bilinen birşeyi projeye koymamanız gerekiyor. Kullanılan materyal sayısı çok az. Biz bir mastır tezinde 240 balık kullandık. 15 tane damızlık balıkla bunu yapamazsınız. Kaldı ki dişi ve erkek oranı üçe birdir. İlla üç yaşında değil iki yaşında daha önce hiç döl vermemiş anaçlar kullanabilirsiniz. üç yaşında dört yaşında anaçlar kullanıp bunları karşılaştırabilirsiniz. Hangisinde daha iyi sonuç alınabilir belirlenebilir. Özet olarak gerek materyal metot olarak gözden geçirerek özgün bir değer katmak gerekmektedir.

CEVAPLAR:

Selahattin GÜRÇAY (Elazığ SUAİ) : Yöntem olarak mevcut hazır işletmelerde çalışacağımız için işletmenin kullandığı yöntemlere göre parametreleri belirleyeceğiz. Buna göre doğal yöntemle fotoperiyot arasında karşılaştırma yapacağız.

KARAR: Proje metotta eksiklikler içerdiği için %58 oranında yeterli oy alamadığı için ATK'da görüşülmeksizin reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 11

Projenin Adı:	Melatonin ve Serotonin'in, <i>Astacus leptodactylus</i> (Eschscholtz, 1823) Yavrularının Yaşama Oranı, Büyüme Performansı, Kabuk Değişimi, Vücut Kompozisyonu ve İmmün Sistemi Üzerine Etkilerinin Araştırılması
Proje Lideri	Nuran ÇAVDAR (Su Ürünleri Yüksek Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş:	Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.) : Bilime ve bilimselliğe katkısı olacak güzel bir projedir. Ancak ana başlıkta gördüğüm kadarıyla immün sistem immün yeterlilik üzerine de araştırma olacak. Proje içerisinde buna daha ayrıntılı yer verilmesini öneriyorum. Ayrıca kerevit üzerine yıllardır çalışılıyor ama Türkiye'de daha ticari üreticiliği üretimi ve yetiştiriciliği başlatılamamıştır. Bu tip çalışmalar düzenlenirken özellikle yetiştiriciliğe ve bu yetiştiriciliğin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların ön planda tutulması gerektiğine inanıyorum. Özellikle ülkemizde ıspanya modeli düşünülecek olursa pirinç tarlalarımızın bu şekilde değerlendirilebileceğini düşünmekteyim.

Doç.Dr.Şeref KORKMAZ (Ankara Üniv. Ziraat Fak. Su Ürünleri Müh. Böl.): Dünyada yetiştiricilik veya restorasyon amaçlı ne kadar atılmış, Atılanların ne kadarı sağ kalmış, hedeflenen nedir? Hangi oranda sağ kalması bekleniyor? Türkiyede yetiştiricilik yok doğal sulara stoklamak amaçlı düşünülüyorsa bunun formunu vermelisiniz. yetiştiriciliği yapılan başka türler üzerinde çalışılıyorsa daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Prof. Dr. Ercüment GENÇ (Ankara Üniv., Ziraat Fak.) : Şeref hocamın sözü elbette bir açıdan doğru ancak ülkemizde var olan kerevitte ne yazık ki *Astacus leptodactylus*. İsterdim ki kıymetli kerevit türleri çalışılabilirdi. Ancak bu kıymetli kerevit türlerinin yanlış üreyebileceği, doğal stoklara zarar verebileceği iddiaları söz konusu olduğu için elimizdeki bu Avrupa kerevitini geliştirmek durumunda kalıyoruz. Yeni türlerin yetiştiriciliğe kazandırılması yurt dışından getirilen türlerle her zaman mümkün olmasın diye de bir ekol var. Bu anlamda melatonin ve serotonin elbette kerevit gibi birbirlerine çok küçük aşamalardan itibaren zarar veren türlerde anlamlı sonuçlar vermiştir. Diğer tropik ve subtropik türler üzerinde doktora çalışmaları yapılmış ve anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. Elimizdeki soğuk kuşakta varlığını sürdüren bir tür. Bu türünde aynı şekilde etkilenecekleri de çokta uzak bir öngörü olmaz. Tür fizyolojisini etkilediği için bu hormonlar immün sistemini de olumlu yönde etkiliyor. Konuyla ilgili çalışmalarda var. Bu sebeple ben tebrik ediyorum hoş bir proje diye düşünüyorum. Umarım başarılı bir sonuç elde edersiniz ve kerevit stoklarının artması mümkün olur.

Dr. Harun VATANSEVER (Rehberlik ve Teftiş Başk. Baş Müf.): Daha önce Eğirdir SUAİM'de beş sene çalıştım. Sizi bu Projeniz için kutluyorum. Avrupalılardan işittiğime göre Eğirdir kereviti Avrupa da en çok talep gören kerevittir. Eğirdir bölgesi ve çevresine çok büyük ekonomik katkısı olan bir kerevittir. *Astacus leptodactylus* felç yapıyor. Bütün vücudu sarıp beyne ulaştıktan sonra felç yapıyor ve hayvan hareketsizlikten ölüyor. Hareketsiz kalıyor ve beslenememekten ölüyor. Parazit yumurtaları da kas lifleri arasında görülürse ölüm oranı artıyor. bunlar göz önünde bulundurulmalı.

Dr. Harun VATANSEVER (Rehberlik ve Teftiş Başk. Baş Müf.): Zamanında Avrupalı uzmanlarla görüştük. Kesinlikle dışardan başka kerevit türlerinin ithal edilmemesi yönünde görüşleri vardı. Çünkü bazı kerevit türleri hastalık etkeni taşıdığı halde, hastalık belirtisi göstermiyor. Dolayısıyla ithal eder ve sularınıza aşılırsanız riski otomatik olarak ülkenize getirmiş olursunuz. Şahsi fikrim beklenmeyen sonuçlarla karşılaşmamak için farklı tür itil edilmemesi yönündedir.

CEVAPLAR:

Şakir CİNAR (Eğirdir SUAİ, Müdür): Kerevit bizim enstitümüz için çok önemli bir canlı. Ürettiğimiz Ürünün %100'ünü satma garantimiz var. Tazesi balıkçıdan onbeş liraya alınabiliyor. çok ciddi ekonomik getirisi var. 8000 ton üretim ihracat rakamlarından sonra son yıllarda 200 tonlara kadar düştü. Ciddi bir ekonomik kaybımız var. Harun bey bahsetti Avrupalı bizim kerevitimizi seviyor. Kabuğu daha ince. Kendi kerevit türlerine çok benziyor. Dolayısıyla talep yönünden hiçbir sıkıntımız yok. Dönem dönem üreticilerden diğer değerli kerevit türlerinin ithalatının, yetiştiricilik izinleri ile ilgili TAGEM ve Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü kanalı ile talepler geliyor. Bizde ülkemize gelen diğer egzotik türlerin verdiği zararları düşünerek, bilimsel literatürler ışığında genelde hayır demek durumunda kalıyoruz. Bu konuda kendimizi yalnız hissediyoruz. Hocalarımızın bize yardımcı olmasını istiyoruz. Doğal göllerimizin zarar görmesini istemiyoruz.

KARAR: Projenin %98 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 12

Projenin Adı: İçsu Balık Yetiştiriciliğine Alternatif Bir Tür Olarak, Sudak Balığının (*Sander lucioperca* (Linnaeus, 1758)) Kapalı Devre Sistemde Yaşama ve Büyüme Oranları ile Stres Faktörlerinin Araştırılması
Proje Lideri: İsmail ERBATUR
Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

SORU VE ÖNERİLER:

Doç. Dr. Yusuf GÜNER (Ege Ü., Su Ürünleri Fakültesi): İçsu potansiyelinin iyi değerlendirilmesi adına yeni veya potansiyel türler bizim için çok önemli. Çalışmada eksiklikler gözüküyor. Özellikle hocalarımızın işaret ettikleri doğrultuda eklemelerin ve çıkartmaların yapılması gerekiyor. Yetiştiriciliğe başlamadan önce bir türün, doğal habitattan yakalanması ve kültür şartlarına adaptasyonu son derece önemli bir konudur. Bu karnivor, evcil olmayan bir tür. Tam evcil olmaz zaten balıklar ama alabalık gibi olmayan bir tür. Sudak balığının ne kadar bir süreç geçireceği bilinmemekte ancak, bu çalışmalarında bir an önce başlaması gerekiyor. Bence bu çalışma bir ön çalışma gibi yetiştiriciliğe adaptasyon sürecini kapsıyor. Bu adaptasyon olmadan anaçlardan yumurta almak ve devamında üreticiye sunmak mümkün olmayacaktır. Bu bağlamda ele alacak olursak, çalışmanın desteklenmesi bence gerekmektedir.

Prof. Dr. Ahmet ALP (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniv. Ziraat Fak.): Yetiştirici arkadaşlar olayı ekonomik boyutu ile ele alıyorlar ama sudak balığının ekonomik boyutu yanında birde ekolojik boyutu var. Eğirdir Gölüne aşılandığı 1960'tan itibaren sudak avcılığı yıllık 100 tonla başlamış, bu 1979'da 500 tona çıkmış ve 2007 yılında çok düşmüştür. 2008 den itibaren sıfır üretim var. Eğirdir Gölünde balıkçılığın ekonomik katkısına bakacak olursak, tabii bunda kerevitinde payı yüksek. Özellikle 1979da Üç milyon dolar gibi yıllık getirisi var. Bu 2009 larda 5000 dolara düşmüş. Burada sudak balığı avcılığının çok büyük etkisi var. Balıkçılık açısından bakıldığında ekonomik bir katkısının olduğu aşikâr. Ancak birde oradaki balık çeşitliliğine baktığımız zaman, çeşitlilikte çok büyük varyasyon var. Sudak balığına yem yetiştirmek için birçok üniversite araştırma yapmış, sürekli yeni türler aşılanmış. Yedi sekiz tane yabancı tür var. Yabancı türlerin çoğu sudak balığına yemlik balık olarak aşılanmış. Buradaki sudak balığı Göller bölgesindeki birçok doğal göllere aşılanmış ve ekolojik tahrifatlar oluşmuştur. Eğer bu projeyi bir bölgesel bir proje olarak ele alırsak sadece alternatif tür kazandırılmıyorsa, Türkiye iç su balıkçılığında biyolojik çeşitliliğe çok büyük darbe vurmuş oluruz. Eğirdir gölüne bu balık aşılanmış, Eğirdir gölünün bir gerçeğidir. Eğirdir gölündeki balıkçılığın ıslah edilmesi zenginleştirilmesi açısından bir kuluçkahane oluşturulabilir. Belli dönemlerde stoklar çok iyi izlenerek, belli miktarda stok aşılanabilir. Türkiye genelinde yayılması biyolojik çeşitlilik açısından tehlikeli diye düşünüyorum.

Doç. Dr. Kaya GÖKÇEK (Mustafa Kemal Ü., Deniz Bilimleri Fak.): Çalışmanın vurgulanma aşamasında elde edilecek sonuçlarla ilgili bazı kaygılarım var. Yusuf hocama katılıyorum doğadan materyal toplamak yetiştiricilikte ilk basamak ancak, siz bu sene yetiştiricilik yapmak için yeterli sayıda birey elde edebilirsiniz ama önümüzdeki sene aynı sayıda hayvan almayı garanti ederek programlayamazsınız. İklim koşulları gibi sıkıntılar çıkabilir. Ayrıca Su miktarı açısından şu an sıkıntı yaşamayan ülkeler ve Türkiye için kapalı devre üretim sistemlerinin yatırım ve işletim maliyetleri çok yüksek. Doğadan avlanan balıktan kapalı devrede üretilen balığın maliyeti en az ikibuçuk- üç katı olacaktır. Yatırımcıya örnek projeler yaparsak maliyet muhasebesinin çok iyi irdelenmesi gerekiyor. Öte yandan şu anada bildiğimiz kadarıyla kapalı devre için m³ başına üretim miktarı 15 kg. Stok miktarınız çok düşük. Bu konuda lütfen tedirgin olmayın.

Sakir CINAR (Eğirdir SUAİM): Eğirdir gölüne sudak balığının aşılandıktan sonraki oluşturduğu katma değeri Ahmet hocam dile getirdi. Sudak balığını kültüre alıp yetiştirmek için elimizde anaç yok. Öncelikle anaç elde etmeyi düşünüyoruz. daha sonra bu balığın haçeriye uyumu ile ilgili çalışmalar yapmayı düşünüyoruz. Yetiştiricilikte kapalı devre sistemlerin maliyeti yüksektir kabul ediyorum. Enstitümüzün altındaki ve üstündeki havzada bu tür var. Olası kaçışlardan dolayı ortama verebileceğimiz herhangi bir ekolojik zarar söz konusu değil. Proje başarılı olursa ülkemizdeki atıl alabalık tesisleri kullanılabilir.

İsmail ERBATUR(cevap): Kurum olarak yetiştiricilik alanında daha önceki dönemlerde alt yapıdan dolayı sıkıntılarımız oldu. Şimdi kuluçkahane kurulacak. Üretimle alakalı konuları sistemimiz oturduktan sonra farklı bir proje yapılabilir.

Ali KILIC (BSGM Daire Başkanı): Bakanlık olarak yeni türlerin yetiştiriciliğe kazandırılmasını destekliyoruz ancak Ahmet ALP hocamın dikkat çektiği nokta gözden kaçırılmamalı. Karnivor bir türü yetiştiriciliğe kazandırmak her zaman için risktir.

KARAR: Projenin metotta eksiklikler içerdiği için %54 evet oyu ile reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 13

Projenin Adı:	Doğu Karadeniz’de Dağılım Gösteren Bazı Kefal Türlerinin (<i>Mugil cephalus</i> L. 1758 ve <i>Liza aurata</i> , Risso 1810) Kültür Özelliklerinin Belirlenmesi
Proje Lideri:	Ayça GÜVEN (Balıkçılık Tekn. Yük. Müh.)
Yürütücü Kuruluş:	Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Doğu Karadeniz Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği, Yomra Su Ürünleri Ltd. Şti., Deva Su Ürünleri Ltd. Şti.

SORU VE ÖNERİLER:

Mustafa ZENGİN (SÜMAE-Trabzon): Proje önemlidir. Türkiye’de giderek doğal stoklar tükeniyor. Yetiştiricilik artış gösteriyor. Balık yetiştiricilik politikalarında köklü değişikliklerin yapılması gerekiyor. Bu değişiklikler ekolojik sistemle alakalı olmalıdır. Ekolojik denge karnivorlar lehine bozulmuştur. Bu projenin dengeyi sağlamak adına önemli olduğu kanaatindeyim.

Prof. Dr. Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.) : çalışma desteklenebilir nitelikte ve genetik çalışmalara girmiş olması da önemsenabilir. Öneri olarak genetik çalışmada primerler seçilirken kaç primer, bölge seçilecektir? Hangi araştırmacıların tespit etmiş olduğu primerler alınacaktır? Bunlara açıklık getirilmesi projenin gelecekteki başarısı açısından önem arz etmektedir. Anladığım kadarıyla mitokondrial DNA bölgeleri çalışılacaktır. Ribozomal DNA bölgelerinde girilirse türlerin akrabalık ilişkilerinin çıkartılmasında çok daha yararlı olacaktır. Türlerin birbirinden uzaklaşması ve yaklaşması yüzdelik oranlarının çıkartılmasında çok daha iyi olacaktır.

Prof. Dr. Şenol AKIN(Gazi Osmanpaşa Ü., Ziraat Fak.) : Bu balığın tüketiciler tarafından tercihi nasıldır? Kefal balığının dünyada ve Türkiye’de azalma eğiliminde olduğunu söylediniz. Bu azalmanın sebebi acaba av vermemesinden mi? yoksa insanlar tarafından tercih edilmemesinden dolayı mıdır? Eğer, böyle bir yetiştiricilik faaliyetine başlanacaksa bununda irdelenmesi gerekiyor. Kefal balıkları herbivora yakın bir beslenme özelliği gösteriyor. Mide içeriği çalışmalarına baktığımız zaman, rastlanma sıklığı, sayıca oranı, ağırlıkça oranı hesaplanıyor. Siz bir diyetotomun sayısını nasıl sayacaksınız? Bir fitoplanktonun sayısını nasıl sayacaksınız? Bunun biraz zor olduğunu düşünüyorum. Beslenme araştırma yönteminin gözden geçirilmesi lazım. Hacimsel olarak belirleyebilirsiniz ama saymak oldukça zordur.

KARAR: Projenin %67 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK’ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 14

Projenin Adı:	Karadeniz Alabalığı (<i>Salmo trutta labrax</i>) ve Gökkuşuğu Alabalığında (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) Farklı Üretim Modellerinin Verimliliğe Etkisi
Proje Lideri:	Osman Tolga ÖZEL, Trabzon SUMAE
Yürütücü Kuruluş:	SUMAE /Trabzon
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Trabzon İçsu Ürünleri Yetiştiricileri Üretici Birliği; Pınar Alabalık Üretim Çiftliği; Ardesom Alabalık Üretim Çiftliği, Yomra Su Ürünleri Ltd Şti.

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Ferit RAD (Mersin Ü., Su Ürünleri Fak.): Farklı üretim modellerinin teknik ve ekonomik performansının incelenmesi güzel bir konu. Deneme kurgusu ile ilgili katkı var. Öngörülen amaç mevcut deneme kurgusu ile verimli şekilde gerçekleşmeyebilir. Sadece dört tane işletme üzerinde bu teknik ve ekonomik performansları yada ölçütleri irdelenmek sektörü temsil bakımından yetersiz. Teknik ölçülerin fiilen işletmelerde incelenmesi yerinde bir karardır. Bu çalışma dört işletmenin yanında saha çalışmaları ve anket çalışmaları ile daha çok işletmeyi kapsama alacak şekilde yürütülmelidir. Ekonomik parametrelerin gözden geçirilmesi gerekiyor. Sermaye unsurlarına bakmadan sabit sermaye faizini dile getirmek biraz eksik kalmış.

Murat DAĞTEKİN (Trabzon SUMAE): Daha sonra başka Bir Arkadaşımın ekonomik analizle ilgili tüm Karadeniz’i ele alan bir proje verecek. Bu çalışma sektörün ihtiyaç duyduğu desteklemeler, sigorta, üretim maliyetleri konusunda sıkıntılıları gidermek için yapılmıştır. Bu dört işletme ile çalışma ve sonra sunulacak proje birbirini tamamlayacaktır.

Yahya CAVDAR (Trabzon SUMAE): Bu tür projeler teknik personelin doğrudan işletmelere giderek fiili çalışmalarda bulunmaları açısından çok önemlidir. Teknik personelin doğrudan işletmecinin ayağına gitmesi üreticiyi sevindiriyor. Bir arkadaşımız anket çalışması yaparken diğer arkadaşımız işletmeyi komple dolaşiyor. İşletmenin eksikliklerini, sorunlarını görüyor. Hastalıkla alakalı gözlemlerini iletiyor ve önerilerini yapıyorlar. Bu Enstitümüzün Bakanlığımız tarafından verilen görevleri arasındadır. Bu tip projeler belli aralıklarla bütün enstitülerimizde yapılmalıdır.

Yrd. Doc. Dr. Mümtaz TIRASIN (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): İki farklı kapasite gördüm sunuda. Hangi modelin daha ekonomik olduğunu karşılaştırmak için kapasitelerin aynı olması lazım. Aynı şekilde, Çalışma başlangıcının verilmesi lazım. Balıklar kafeslere aynı büyüklükte konmalı.

Cevat YILMAZ (Elazığ Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müd.): Proje önemlidir. Besi süreleri ile ilgilide çalışılsa daha güzel olur. Kafese konacak balık ağırlığı özellikle ağ kafeslerde büyüme için önemlidir. Ağ kafeslerde yetiştiricilik için bu konuda araştırılırsa iyi olacağı kanaatindeyim.

Doc. Dr.Yusuf GÜNER (Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi): Proje üretim maliyetlerinin belirlenmesi, desteklemelerle ilgili son derece önemlidir. Arazi çalışmalarında denemelerle elde ettiğimiz rakamlar uygulamada çok farklı çıkabiliyor. Bilirkişilik yapıyoruz. Yem dönüşüm oranında büyük tereddütler yaşıyoruz. Yem dönüşüm oranları ile ilgili yanlış destekleme alanlar yaş yem kullandıklarını söylüyorlar. Yaş yem yem dönüşüm oranını çıkartmamız lazım.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİM): Yakın zamanda buna benzer bir proje hazırlıyordum fakat yaptığım literatür taramasında araştırmasını yaptığım balığın doğal ortamda da üreyebildiğini gördüm. Karnivor bir balıkların ekolojik denge açısından zararlı olduğu için projeden vazgeçtik. Kaplı sistemde üretilebilir ama maliyet yükselir. Daire başkanına bir sorum var. Geçen yıl Malatya Suçatı köyü civarında *Salmo trutta labrax* havuzlarda yetiştiriciliğinin yapıldığını, bu yıl içinde de Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne Bitlis'ten bir vatandaşın yetiştiricilik için başvuruda bulunduğunu öğrendik. Biz araştırma kuruluşu olarak tedirgin olarak işe yaklaşırken üreticiler neye dayanarak bu balığı getirip üretebiliyorlar.

Haydar FERSON (FAO Türkiye Ofisi): Doğrudan bir anket vermek yerine anketleri web üzerinden sisteme işleyerek daha kısa sürede karlılığı çeşitli dönemlere yayarak daha ayrıntılı bilgiler alabileceğimiz modellemeler var. Gerekirse bu yönde yardım sağlayabiliriz.

CEVAPLAR:

Osman Tolga ÖZEL(Trabzon SUMAE): Bu seçtiğimiz dört işletme üretim modellerini temsil etmekle birlikte, o modeli temsil eden en iyi işletmeler olduğu için seçtik. Kapasiteyi göz önüne alarak daha zayıf olan işletmeleri seçsek adaletsizlik olabilirdi.

KARAR: Projenin metotta eksiklikler içerdiği için %56 evet oyu ile reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 15

Projenin Adı: Alabalık Yeminde Fındık Küşpesi Kullanımı ve Zeolit İlavesinin Balıkların Büyüme Performansı ve Yem Değerlendirmesi Üzerine Etkileri
Proje Lideri: Gürel Nedim ÖRNEKÇİ (Mühendis)
Yürütücü Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak., Fırat Ü., Mühendislik Fak. Çevre Müh. Böl., Türkaylar Alabalık Su Ürünleri Ltd. Şti.

SORU VE ÖNERİLER:

Yahya CAVDAR (Trabzon- SUMAE): Yaklaşık 11 yıl önce Karadeniz'de özellikle küçük işletmelerde balık yemi yapımında fındık küspesine rastladım. Balık unu balık yağı ve fındık küspesini harmanlayarak ilkel koşullarda yem yapıyorlardı. Hatta balığın adını da fındık alabalığı koymuştuk. Daha sonra büyük yem firmaları ile fındık küspesinin kullanılması konusunda görüşmeler yaptık. Fındık Küspesini denemişlerdi. Bu firmalarla görüşme yaptınız mı ? O zamanlar kg fiyatı 20 kuruştü şu an sanıyorum 85 kuruşun üzerine çıktı. TMO satıyor bunu. Fındık küspesini karnivor bir balığın beslenmesinde kullanmayı düşünüyorsunuz. Bitkisel kaynaklı bir proteini etçil bir balığa vermeyi planlıyorsunuz. Güncel ve tartışılan bir konu hayvan refahı yönünden, karnivor

bir balığa bitkisel kaynaklı protein yedirmek etik olarak ve sindirim fizyolojisi açısından etkileri nelerdir? Bu konuda değerlendirme yapmanızı öneririm. Zamanla hayvanlarda hastalık vs. çıkartabiliyor bu tür beslenme problemleri.

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİM): Ülkemizde çok üretilen fındığın yem olarak kullanılması yem giderleri açısından güzel bir çalışma. Bu sene kurum olarak uygulamaya dönük, kendi yerleşim yerimizde kurmayı düşündüğümüz kapalı devre üretim sistemi için projeler hazırladık. Müdürümüzün gayretleri sonucunda iki dekarlık alan kurumumuza tahsis edildi. Kendi arabanız olmazsa araba kullanmayı öğrenmek zor olur. Raportör görüşünde makina alımına neden bu kadar bütçe ayrıldı şeklinde bir soru var. Kapalı devre sistem ve yarı kapalı devre sistem için gerekli aletlere de bütçede yer verilmiştir.

Prof. Dr. Şenol AKIN(Gazi Osmanpaşa Üniv.) : Balık yeminde fındık küspesinin alternatif veya katkı olarak kullanılmasını önemsiyorum. Çünkü bu doğal şartlarda yaşayan balıkların popülasyonları üzerindeki baskıyı azaltacaktır. Fındığın protein içeriğinin belirlenip balık tarafından alınıp alınmayacağı konusu araştırılmalıdır. Bitkisel proteinle beslenen bu balıkların albenisi nasıl olacak? Renklenme önemli bir konu. Fındığın renklenme üzerine ne gibi bir etkisi olacak? Projenizde bu sorulara da yer verebilirseniz daha iyi olur.

Doç.Dr.Murathan KAYIM (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.) : Balık yeminde zeolit katkısı kullanımı projenin danışman hocasının uzmanlık konusu ve doktora tezi. Bu projenin çok olumlu sonuçlar vereceğini düşünüyorum.

Doç. Dr.Yusuf GÜNER (Ege Ü., Su Ürünleri Fakültesi): Şu anda yemle ilgili ciddi bir sıkıntı var. Yem etiketleri üzerinde %45 ham protein yazıyor. Ama bu ham proteinin nerden geldiği belli değil. Çoğunlukla soyadan geliyor. Bu balıklar işleme teknolojisine girdiğinde, fümeye girdiğinde çok miktarda su bırakıyor. Et kalitesinde bozulma oluyor. Soya ve balık unu yerine alternatif veya yeni protein olarak bitkisel bir kaynağı kullanmak et kalitesini etkiler ve ette besin analizini zorunlu kılar. proje kapsamında bunu da incelememiz gerekir.

Prof. Dr. Ercüment GENÇ (Ankara Ü., Ziraat Fak.) : Zeolit konusu 1970'lerden beri çalışılıyor. Kanatlı sektörü biliyor bunu. Balık sektöründe de bir şekilde uygulamaya girdi. çok çalışma var bu konuda. Fındık küspesi de daha önce çalışılmış ve %15'e kadar çalışılabileceği bildiriliyor. Literatürde problem yok bu anlamda. Zeolit ile Fındık küspesinin beraber kullanılması orijinallik taşıyor.

Yrd.Doç.Dr.Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.) : Balık unu çok sınırlı kaynaktan elde edildiği için ve her geçen gün kayıp arttığı için balık ununun yem rasyonlarında azaltmayı amaçlayan çalışmalar önemlidir. Projenizde baraj gölünde su sıcaklığı sürekli değiştiği için yem alım oranlarını da göz önünde bulundurursanız daha iyi sonuçlar alabilirsiniz.

Ali KILIÇ (BSGM Daire Başk.): Su ürünleri sektöründeki ithalatımızın büyük bir çoğunluğunu yem oluşturuyor. Üreticilerimizin giderlerinin çoğunu da yem maliyetleri oluşturuyor. Su ürünleri yetiştiriciliğini ülkemiz 2023 hedefleri doğrultusunda belli bir noktaya çıkartmak istiyorsak yemle ilgili handikapları ortadan kaldırmamız gerekiyor. Günümüzde 300000 ton civarında yeme ihtiyacımız var. 2023 hedefleri ile daha fazla yeme ihtiyaç olacağı aşikardır. Bu sebeple projenin desteklenmesinin arkadaşlarımızın dikkat çektiği hususlar ışığında gerektiğini düşünüyorum.

CEVAPLAR:

Gürel Nedim ÖRNEKÇİ, (Elazığ SUAI): Projeyi hazırlarken sindirilebilirlik çalışmayı düşündük ama kafeslerde çalışacağımız için dışkıyı toplamanın zorluğu nedeni ile sindirilebilirliği çıkardık projeden. Öneriler doğrultusunda düzenleme yapılacaktır.

KARAR: Projenin %80 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 16

Projenin Adı:	Gökkuşluğu Alabalıklarında (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) Zencefil (<i>Zingiber officinale</i>) ve Çörekotunun (<i>Nigella sativa</i>) İmmunostimulant Olarak Kullanımı
Proje Lideri	Soner SAVAŞER (Ziraat Yüksek Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş:	Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

SORU VE ÖNERİLER:

Yahya CAVDAR (Trabzon- SUMAE): Bu materyali zaten insan sağlığında kendi evimizde kullanıyoruz. Çörekotunun ve zencefilin yağıda kullanılıyor. Siz bu bitkilerin tohumlarını mı, yağını mı kullanacaksınız? Projenin çıktısında patent noktasında ticarileştirmenin de önlemini almanız lazım. Çalışmanın burada yapıldığı yurt dışından ticari preparat haline getirilip patentinin alındığı tekrar ülkemize satıldığı örneklere rastladım.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAI): Ülkemizin dışa bağımlılığının azaltılması için bu tip yem projelerinin desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Prof. Dr. Cemal TURAN (Mustafa Kemal Ü., Deniz Bilimleri Fak.): Bu çalışmada birde kimyager buldursanız bunun patentini de düşünöldüğünde daha sağlıklı sonuçlar elde edersiniz.

CEVAPLAR:

Soner SAVASER (Egirdir SUAI): Ucuz olması için bitkinin kendisini kullanacağız. Etken madde analizleri de yapılacak. Patent önemli bir konu fakat amacımız ek bir maliyet olmadan üreticinin rahat kullanabileceği bir ürün ortaya çıkarmak.

KARAR: Projenin %88 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

İşbu rapor tarafımızca 9 sayfa ve 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 04/03/2014

M.Raşit SÜNBÖL
Raportör

Aylin KOCALMIŞ AKSAĞAN
Raportör

Doç. Dr. İlhan AYDIN
Başkan

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Tarih: 04.03.2014

**IV. OTURUM-YENİ TEKLİF PROJELERİN SUNUMU-
SU ÜRÜNLERİ - SU ÜRÜNLERİ ISLAH VE YETİŞTİRİCİLİĞİ PROGRAMI**

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 17

Projenin Adı: Mersin Balıklarında Damızlık Stok Yönetimi
Proje Lideri Dr.Bilal AKBULUT, Balıkçılık Tekn. Yük. Müh.
Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Kevser Alabalık Çiftliği, Trabzon
Nejat Dede Alabalık Çiftliği, Rize

Prof.Dr. Ferit RAD (Mersin Ü., Su Ürünleri Fak.): İran'da ve Rusya'da mersin balığı il ilgili oturmuş bir alt yapı var. Türkiye mersin balığı stokları konusunda geç bile kalmıştır. Mersin balığına yönelik projelerin, bilgi birikiminin ülkeye katkı sağlayacağını ve desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Mersin balığına yatırım yapmak isteyen üreticilerimiz olduğunun haberlerini alıyoruz.

Prof.Dr. Şenol AKIN (Gazi Osmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): Mersin konusunda SUMAE tarafından 4-5 ayrı çalışma yürütüldü. Bu projenin daha önceki çalışmalarınızdan farkı nedir? Sonar cihazından bahsettiniz sunuda. Bu mudur acaba farkı? Tokatta balıkçıların tezgahlarında mersin balığı görüyorum avcılığının yasak olmasına rağmen arasına yakanaıp satılıyor. Bunlar serbest satıldığına göre yetiştiricilik ürünü mü? Ülkemizde bu boyutta ticari üretim var mı? Projenin çıktılarından biri mersin balığı stoklarını artırmak ama maalesef etkin bir koruma olamıyor.

Doç.Dr. Yılmaz EMRE (Akdeniz SUAEE, Enstitü Müdürü): Adana'daki firma ruhsatlı üretim yapıyor. Artık havyar üretme aşamasına geldiler. Piyasaya balık çıkışları başladı. Antalya'da Kazakistan ve Rusya bağlantılı bir firma kuruldu. Yatırım aşamasında. Geçen yıl ilk kez getirilen gözlenmiş yumurtaları bizim Kepez tesislerinde açılımları yapıldı. Enstitümüz ortaklığında yürüttükleri çalışmada bir kg ağırlığa bir yılda ulaşıldı. Mersin balıklarının kültürü ülkemizde yaygınlaşması amacıyla kendi türlerimizden yumurta almamız gerekiyor. Bu konuda bilimsel çalışmalar ve projeler yapılmalı. Bu nedenle metot tam olarak belirtilmese de daha önceki çalışmaların devamı olarak proje desteklenmelidir.

Dr.Necati TULGAR (TAGEM-Genel Müdür Yrd.): Projede amaç heralde mersin balığının yetiştiriciliğe kazandırılması. Stok yönetimi diyince daha farklı algı içerisine girebiliyoruz. Materyal metotta baya eksiklikler var. Raportör görüşlerinin faydalı olduğu, belirtilen eksikliklerinde giderilmesi gerektiğini ve projenin önemli olduğunu düşünüyorum.

Cevdet AKDENİZ (BSGM-Genel Müd. Yard.): Geçen yaz Çin'e gitmiştim. Çin'de bir çok balığı tarla balıkçılığı olarak toprak havuzlarda rahatlıkla yetiştirebiliyorlar. Ülkemizde sadece Ege bölgesinde toprak havuzlarda levrek yetiştiriciliği yapılıyor. Hazırundan ricam yetiştiricilikle alakalı projeleri ret etmek yerine projenin eksikliklerini giderip kabul etmeleridir. Bizim bu çalışmalara ihtiyacımız var. Şu anda su ürünleri sektöründeki ihracat miktarı 500 milyon dolara yaklaştı. Avrupa birliğine satılan balıklardan her dört tanesinden biri bizim balığımız. Potansiyelimizi, mevcut gücümüzü biraz daha gösterebilmek adına burdaki hocalarımızdan ricam bu tip projelerin eksikliklerini tamamlayıp kabul edersek daha iyi olur.

Cevap: Balık satışları konusunda cevap verildi. Bu devam projesi, katkılardan eksikliklerimizin farkına vardık gerekli düzeltmeleri yapacağız.

Karar: Projenin %78 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 18

Projenin Adı:	Levrek (<i>Dicentrarchus labrax</i>) Larvalarında Mikrokapsül Yem İle Beslenmenin Büyüme ve Yağ Asidi İçeriğine Etkisi
Proje Lideri	İsa AYDIN, Akdeniz SUAEE Prof. Dr. Sevgi SAVAŞ (Eş Lider)
Yürütücü Kuruluş:	Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Süleyman Demirel Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Doç. Dr.Yusuf GÜNER (Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi): Deniz balıkları yetiştiriciliğinde mikrokapsül yem kullanmak ve Rotifer ve Artemiayı kullanmamak çok iddialı ve kulağa hoş geliyor. Muhteşem bir hedef. Çünkü artemia maliyeti çok fazla ama daha önceki çalışmalara ve ticari uygulamalara baktığımızda 38. günden önce tamamen toz yeme geçmenin mümkün olmayacağını gösteriyor. 25. günden itibaren sindirim enzimleri faaliyete geçmeye başlıyor. Sindirim enzimlerinin çalışmaya başlamadığı bir fizyonomide toz yada partikül yemleme yapmak baştan yenilgiyi kabul etmek gibi birşey. Bir çalışma yapılacaksa yağ asitleri yerine sindirim enzimleri üzerine yoğunlaşmak gerektiği düşüncesindeyim. Çalışmanın ciddi revize edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Dr. Sabahattin KUTLU (Trabzon- SUMAE): Başlıkta yağ asidi tekil olarak kullanılmış. Toplam yağ asitleri kompozisyonuna etkisi belki daha uygun olurdu. Doğal balıklardaki yağ asitlerinin belirlenerek, kültür balıklarıyla karşılaştırılmalıdır. Kullanılan yemin bütün yağ asitlerine etkisi olmayacaktır. Spesifik birkaç yağ asidi üzerine yoğunlaşma olacağı için bunlara vurgu yapılmalıdır.

CEVAPLAR:

İsa AYDIN (Akdeniz SUAEE): Eleştirileri dikkate alacağız. Projemizin bir amacında 1.75 mikronluk bir yem var onu da deneyip birbirinin yokluğunda ya da azlığında ikame edebilmenin yolunu arıyoruz. Kuluçkahane şartlarında bazen krizlerde söz konusu oluyor. Artemianın başına birşey gelmesi durumunda. Rotifer çökebilir artemia açılmayabilir. Kuluçkahane ortamları her zaman krize açıktır. Daha pahalı olmasına rağmen kriz durumlarında toz temin kullanılıp kullanılmayacağını, yaşamaya olan etkisini araştırıp üreticiye öneri vermek istiyoruz. 3.gurupta Rotiferle benzer çaptaki toz yemi alıp alamayacağı araştırılacaktır.

Prof.Dr. Sevgi SAVAŞ (Süleyman Demirel Üniv., Su Ürünleri Fak.): Literatür taramalarına levrek larva aşamasındaki çalışmaların sınırlı olduğunu görüyoruz. İlerideki çalışmalara ışık tutabilmek için bu projeyi yapmak istiyoruz.

KARAR: Projenin raportör görüşüne göre mikro granül yemle denemeler içermesi ve görüşler doğrultusunda %53 evet oyu ile reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 19

Projenin Adı:	Farklı sürelerde ticari ürün ve L-karnitin ile zenginleştirilen rotifer (<i>Brachionus plicatilis</i>)'in besinsel içeriğinin belirlenmesi
Proje Lideri	Prof.Dr. Sevgi SAVAŞ (SDÜ Su Ürünleri Fakültesi) Durali ERASLAN (Yük.Müh. AKSAM)
Yürütücü Kuruluş:	Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Süleyman Demirel Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Doç. Dr. Yusuf GÜNER (Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi): Besin içeriğini belirlediğiniz rotiferi canlı üzerinde deneyip larvada nasıl bir etki meydana getireceğini de araştırırsanız daha tutarlı sonuçlar elde edebilirsiniz.

Doç. Dr. Murathan KAYIM (Tunceli Üniv. Su Ürün. Fak.): L-kartninin bildiğim kadarıyla sporcularda enerjiyi artırmak ve zayıflamak amacı ile kullanılıyor. Rotiferlerde yağ asidinin azalması ve besin kompozisyonununun zayıflaması yönünde bir etki yapabilir mi?

CEVAPLAR:

Prof. Dr. Sevgi SAVAS (Süleyman Demirel Üniv.): Daha önce canlı yem organizmalarında 5 farklı konsantrasyonda zenginleştirme yaparak yağ asidi içeriğine ve popülasyon artışına etkisine bakmışım. Rotiferlerde optimum dozda olduğu takdirde yağ asidi içeriğini de artırdığını gördüm. O çalışmada rotiferi sadece algle beslemiştim. Daha sonra kafamda bu proje gelişti. Larva üzerinde denenmesi belli bir süreç ve maliyet gerektirdiği için eklenmedi ama arzu edilirse eklenebilir.

KARAR: Projenin %72 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 20

Projenin Adı: Elazığ İli Alabalık İşletmelerinde Balık Refah Düzeyinin Belirlenmesi
Proje Lideri: Mustafa BALCI-Su Ürünleri Mühendisi
Yürütücü Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Fırat Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi
Elazığ İli İç Sular Üretim ve Yetiştiriciliği Birlik Başkanlığı

SORU VE ÖNERİLER:

Doç. Dr.Yusuf GÜNER (Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi) : Stres faktörleri araştırılmadan önce, örneklemeler yapılırken balıkların hastalık taşıyıp taşımadığı teşhis laboratuvarında mutlaka incelenmelidir. 15 tane işletmeden örnekleme yapılacak ve kullandığı yem farklı olacaktır. Yem içeriği balık kimyasını değiştirir. Yem analiz edilip besinsel içeriği çıkarılmalı ve bu yemlere atıfta bulunarak referans kabul edilmelidir. Böylece yemden ve hastalıktan kaynaklanabilecek olumsuzluğu ortadan kaldırmış olursunuz.

Prof. Dr. Senol AKIN (Gazi Osmanpaşa Üniv.) : Balıkları strese sokan birçok sebep vardır. Bunlardan hangisinin strese soktuğunu nasıl anlayacaksınız? Bunu belirlemek için istatistik yöntemler var ama burada göremedim. Örnekleme yaparken aynı su kaynağında olup olmadıklarına da dikkat etmeniz gerekiyor. İstatistik analizde kolerasyon Analizi iki değişken arasındaki ilişkinin yönünü belirler. İstatistik analizlerinizin gözden geçirilmesi gerekiyor.

Cevat YILMAZ (Elazığ Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müd.): İlimizde 160'ın üzerinde işletme ve 32555 ton/yıl kapasite var. Yavru büyümesinde büyük zayıflar meydana geliyor. Kanaatimizce stres faktörü, çevre faktörü ve sudaki değişimler balık ölümlerine etki etmektedir. Projenin bu bakımdan Elazığ balık yetiştiriciliğine katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Doç. Dr. Murathan KAYIM (Tunceli Üniv. Su Ürün. Fak.): Balık refahını ölçmek için karaciğer fonksiyon testlerine bakılacak mı? Olumsuz şartlar ortadan kalktıktan sonra balık refahındaki düzeltilmeleri izleyecek misiniz? Bir de direkt enjeksiyonla kan alınmasını tavsiye ediyorum. Kuyruk sapının kesilerek kan alınması pek insani gelmiyor bana. Sonuç olarak ta projenin desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

CEVAPLAR:

Hakan AKGÜN (Elazığ SUAI Müdürü) : İlimiz alabalık üretimi 14.000 tondur. Ülkemizdeki üretimin %12-13'lük kısmına tekabül ediyor. 1.500 kişiye istihdam sunuyor. Bu sektörün daha iyi yerlere gelmesi için mutlaka fiziki şartlarının ve balık refahının iyileştirilmesi gerekiyor. Bu konuda ki araştırmaların da gündeme gelmesi lazım.

Prof. Dr. Naim SAĞLAM (Fırat Üniv.) : Korelasyon analizi ile ilgili düzeltmeler yapılacaktır. Karaciğer fonksiyon testi olarak ALT, AST bir yöntemdir. Burada her iki yöntem birleştirilerek kana odaklanılmıştır. MDA ve kortizol dikkate alınmaktadır. Kortizol bilindiği gibi tek başına yeterli değildir. Glikozun da bunun yanına katılması gerekir. Stres faktörünün aralığı çok önemli olduğundan kortizol seçilmiştir. Stres faktörü ani başlamış ise kortizol bir anda yükselir. O aralıkta yakaladığımız zaman sizin o anki değişimlere bakmanız halinde stresin neden kaynaklandığını hemen görme şansınız vardır. Fırat Üniversitesi Etik Komisyon Üyesiyim. Balıklarda anestezi uygulandıktan sonra kan alma yöntemi gerek kalpten enjeksiyonla, gerekse kuyruk kesilerek yapılabilir.

Bu etik dışı değildir. Sektördeki problemlerden dolayı şekillenmiş bir proje ve önleyici tedaviye önem vermemiz gerekmektedir.

KARAR: Projenin %72 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 21

Projenin Adı: Diyete İlave Edilen Prebiyotik İnülin ve Kitosan İle Probiyotik Bakteri *Bacillus subtilis*'in *Astacus leptodactylus* Yavruları Üzerine Kombine Etkilerinin Araştırılması
Proje Lideri: Kamile Gonca EROL (Su Ürünleri Yüksek Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Cemal TURAN (Mustafa Kemal Üniv.): Bence çok faydalı ve desteklenmesi gereken projelerden biri. Türkiye'de az çok endemik olarak geçiyor ama maalesef yaygın bir yetiştiriciliği yok. Bu da ekonomik bir kayıp. Bu tür balıkların öncelikli olarak desteklenmesi şart diye düşünüyorum.

Prof. Dr. Ercüment GENÇ (Ankara Üniv.): Bir küçük katkıda bulunmak istedim. Elbette probiyotik ve prebiyotikler çok geniş kapsamda ele alınabilecek konular. Soner ALTUN hocanın yakın ilgisini cezbeder diye düşünüyorum. *Bacillus subtilis*'in elbette başarılı bir probiyotik. Hem iminolojik hem de besinlerden yararlanmada etkili. Vitaminsel sentezlemede de birtakım işler yapıyor bu probiyotikler. Biliyorsunuz kerevit epey dikkate alınmayan bir canlı. Çünkü 6 ay sadece yumurta kuluçkası yapıyor. Yaklaşık 3 yılda cinsel olgunluğa geliyor. Bu süre çok uzun yetiştiricilerin direk olarak ilgisini çekmeyebilir. Ancak bunu erken olgunluğa getirebilecek çalışmayla pazara daha erken getirebilirsek anlamlı bir sonuç elde edebiliriz diye düşünüyorum.

CEVAPLAR:

Mehmet CILBIZ (Eğirdir SUAİ): Yakın bir zamanda biz kerevitin yetiştiriciliğe kazandırılmasından daha ziyade yoğun ve başarılı bir yavru üretimi planlamaktayız. Rantabl bir üretim bu karakterdeki canlı ile mümkün değil.

Kamile Gonca EROL(Eğirdir SUAİ): Biz çalışmalarımızda 17. Aydan sonra cinsel olgunluğa ulaştırdığımız anaçlarımız var. Bunlardan yumurta aldık. Kendi yavrularımızı büyüttük.

KARAR: Projenin %86 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 22

Projenin Adı: *Cyclamen graecum* ve *Prospero autumnale* Ekstraktlarının Aktif Bileşenlerinin Karakterizasyonu, Bazı Deniz ve Tatlı Su Balıkları Üzerinde Biyolojik Etkilerinin Araştırılması
Proje Lideri Prof.Dr. Ramazan MAMMADOV
(Pamukkale Ü., Fen Edebiyat Fak., Biyoloji Bölümü)
Doç. Dr. Yılmaz EMRE
Yürütücü Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enst.
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Pamukkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Böl.

SORU VE ÖNERİLER:

Yahya CAVDAR (Trabzon SUMAE): Benim sorum "Bitki ekstraktlarının ilaç sanayinde kullanılabilirliği belirlenecektir" diye çok iddialı bir cümle var. Bunu ben merak ediyorum su ürünleri sağlığında mı bir preparat olarak kullanacaksınız yoksa insan sağlığı açısından mı değerlendirecek siziz? Birde toprak altı ve toprak üstü aksamlarından ekstraksiyon yapacağız diyorsunuz. Acaba bu bitkilerdeki atık maddeler yoğun olarak bulunduğu dönem hangi dönemdir? Bununla ilgili bir çalışma var mı?

Mustafa CEYLAN(Eğirdir SUAİ): Bu tür projenin desteklenmesinden yanayım. Sorum şu, literatür taraması yaparken *Cyclamen graecum* ile ilgili Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde bir coğrafya dağılımı var. Mersin-İÇEL ve Antalya bölgesinde dağılım gösterdiği gibi bir bilgi söz konusu. Bu projenin yaygın etkisi ne kadardır? Bunların yetiştiriciliğe ele alınabilirliği ne boyutta?

Prof.Dr. Senol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): Ben sadece şunu öğrenmek istiyorum. Az önce sunuda biz bunun benzerini Akdeniz ve Muğla Üniversitesi, Su Ürünleri Bölümleriyle yaptık dediniz. Acaba yapmış olduğunuz çalışmanın bundan farkı ne?

Doç. Dr. Ergun TAŞKIN (Celal Bayar Ü., Biyoloji Böl.): Bir önerim olacak. Yer altı ve yer üstü kısımlarını birlikte kullanacağınızı söylediniz. Biz çalışmalarımızda ana eksensli kök kısmıyla yapraksı kısmının farklı etki gösterdiğini tespit ettik. Eğer bu şekilde değerlendirilebilirseniz daha iyi olacağını düşünüyorum.

Prof. Dr. Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.) : Yeni alternatif tedavi lerin gündeme getirilmesi açısından projeyi önemli buluyorum. Şu anda Sağlık Bakanlığı'nın web sayfasında bulunan alternatif tedavi yöntemleri yönetmeliği askıya çıkartılmıştır. Bu cumadan sonra Bakan beyin açıklamasıyla da netleşecek. Projenin ufak tefek eksikliklerinin düzeltileceğini düşünüyorum. Bu anlamda da desteklenirse balıkçıların alternatif bitkisel veya prebiotik, probiotik gibi katkı maddelerini koyarak daha iyi sonuçlar alabileceğimizi hatta fizyolojik olarak elde edeceğimiz sonuçları belki insan sağlığına da aktarabileceğimizi düşünüyorum.

Prof. Dr. Ramazan MAMMADOV (Pamukkale Üniv.) : 30 senedir bu ve buna benzer deneyler yapıyorum. Ekstrakt hazırlama konusunda bunlar biotik bitkiler olduğu için hem yeraltı hem de yerüstü kısımlarında aktif bileşenler toplanır. Genelde yeşil zamanında aktif bileşen yerüstünde fazla olur. Çiçekli zamanda hem yerüstü hemde yeraltı kök yumrularını ekstre ediyoruz. Bazı fenolik bileşen miktarlarına göre o zaman yerüstü kısımları daha fazla fenolik bileşen içermiş oluyor. Bunları kıyaslamak için ikisininide çalışıyoruz. İkisininide antioksidanlarına bakıp karşılaştırıyoruz. Antioksidan aktiviteyi belirlemek için 4 ekstraktla yapıyoruz. 2'si polar 2'side apolardır. Ethanolle çalışmayı seçtik. Diğerlerini sadece antioksidan çalışma için seçtik. Bitkileri Antalya yöresinden toplayacağız. Diğer bitkiyide Denizli'den toplayacağız. Bu bitkileri ilk kez kullanacağız.

Karar: Projenin %78 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 23

Projenin Adı: Atatürk Baraj Gölü Şanlıurfa Avlak Sahalarında Yetiştiricilik Açısından Su Kalitesinin Tespiti, Kafeslerde Alabalık Yetiştiriciliğine Uygun Alanların Belirlenmesi ve Taşıma Kapasitelerinin Bulunup İşletmelere Tahsisi Hususunda Özel Hüküm Belirlenmesi
Proje Lideri: Mahmut YÜKSEL, Balıkçılık Teknolojisi Yük. Mühendisi,
Yürütücü Kuruluş: GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Üniv.): Biraz ekonomi ve Pazar açısından bakınca bence yaklaşım olarak biz o bölgede ve Baraj Gölleri'nde çok fazla işletmeye izin verildiği çok büyük ölçekler ortaya çıktığı ve alabalık piyasasında gerçekten arz talep dengesi bozuldu birçok işletme zarar ediyor. Dolayısıyla bu bağlamda şunu söylemek istiyorum. En azından belli bir süre bence ülkemizde baraj göllerinde yeni alabalık projelerini hele kafes işletmeleri gibi çok büyük ölçekli işletmelere izin verilmemesi veya buna olanak sağlayacak alanların açılmasını şahsen doğru bulmuyorum Pazar açısından. İkinci olarak konuyu bilmediğim için soruyorum bence proje çok güzel ve aynı zamanda çok iddialı. Taşıma kapasitesinin bulunması gerçekten çok önemli bu göllerde ötrofikasyonu engellemek için. Fakat farklı platformlarda gerek denizlerde gerek iç sularda bu konuların tartışıldığı ortamlarda bulunduğum için taşıma kapasitesinin belirlenmesi gerçekten zor. Ve son olarakta bence başlık çok uzun, bu başlığı revize etmek lazım.

Prof. Dr. Naim SAĞLAM (Fırat Üniv.) : Ben bölgeden katılan insan olarak projenin ayakları üzerine basan en ince ayrıntısına kadar düşünülecek hazırlanmış bir proje olduğunu düşünüyorum. Yalnız ben biraz önce Ferit hocamın dediği fikre katılamayacağım. Alabalık üretiminin artırılmasından yanayım. Hala ülkemizde 6-7 kg

balık tüketildiği göz önüne alınırsa bu tüketimin artırılmasına yönelik çalışmalarla bizim bu üretimimizden bunu karşılayacağımız düşünülemez. Dolayısıyla aynı şekilde diğer bir boyutunda verecek olursak sadece iç tüketim değil balıkçıları da problemleri var. Tabiki bu konuda Ferit hocama katılıyorum. Bu problemleri bir şekilde yasal ve idari yöntemlerle aşmaya çalışmamız lazım . Dolayısıyla ülke ekonomisinin kalkındırılmasında üretim olmazsa olmazda. Biz mümkün olduğunca üreteceğiz. Ve gerekiyorsa yurt dışına veya iç piyasada tüketimi arttırarak arz talep dengesini kurmak zorundayız. Diğer bir boyutu bölgede şuanda Keban ve Karakaya Baraj Gölleri'ni dikkate alacak olursak Türkiye'de birinci sırada bir üretim görülmektedir. Aynı potansiyelin ben Atatürk Baraj Gölü'nde de olduğunu görmekteyim. Güzel bir proje. Desteklerimiz yanındadır.

Cevat YILMAZ (Elazığ Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müd.): Atatürk Baraj Gölü'yle ilgili Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu'nun benzer olmasa dahi projesi var. Bu projeden de yararlanılabilir. Ayrıca çok yönlü bir proje. Fakat Baraj Gölleri'nde kafes yerleri belirlenirken biz kapasitelere göre yer belirliyoruz. 25 tonluk bir tesisin yeri farklıdır 900 tonluk bir tesisin yeri farklıdır. Ayrıca kafeslerle ilgili sabitleme sistemine göre de biz değişik yerler verebiliyoruz. Bunlarda düşünülürse daha iyi olur. Acaba siz bölgemi belirleyeceksiniz yoksa her ağ kafesi işletmesi için yer mi belirleyecek siniz? 25 tonluk bir kafesin kapladığı yüzey alanı 1000 m² 900 tonluk tesisin kapladığı yüzey alanı 35.000 m² . Buna dikkat edilmesi gerekiyor. Ayrıca bir şey daha söyleyeyim. Yanlış bilgi galiba verildi. Baraj Gölleri'nin kullanım izni % 3'tür % 3 değildir. Galiba Atatürk Baraj Gölü için % 1'lik izin de sulamada içme suyu kaynağı olarak kullanılıyor.

Prof. Dr. Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Üniv.):Anladığım kadarıyla burda 80 hektarlık bir alandan bahsediliyor. Derinlik faktörü bir tarafta elektrik, ulaşım ile ilgili bir takım şeyleri de göz önünde bulundurduğunuz zaman elinizde kaç hektar alan kalıyor. 40'ı 30'u geçmez herhalde. Bunların içerisinde yapacağımız seçenek nedir ne kalıyor ki?

Mahmut YÜKSEL (GAP Tarımsal AE., Cevap) : Atatürk Baraj Gölü'nün haritasına baktığımızda hakikaten girintili çıkıntılı pek çok koy var. Kapasite noktasında yani bunların taşıma kapasitesini belirledikten sonra işletmelerin büyüklüklerine göre biz bunlara büyük işletmelere büyük alanlara küçük işletmelere de küçük alanlara önerme pozisyonunda bir çalışma hazırlıyoruz. Bunla ilgili herhangi bir çalışma yok artı işletmelerde elde edilen ürünlerin ve kafeslere taşınacak olan yavru balıkların göl içerisine aktarılması için ulaşım durumunun göz önünde bulundurulması gereken önemli konulardan bir tanesi. Bizim belirlemek istediğimiz konu şu eğer bu noktada siz üretim yapmak istiyorsanız sizin için en uygun karaya çıkış noktanız burası olacak. Bu noktalardan denetimlerimizi sağlamamız da mümkün olacaktır. Bu konuda **Yürütücü Kuruluş:** olarak Tarım İl Müdürlükleri 'de konu üzerindeler.

Ali KILIÇ (BSGM Daire Başk.): Özellikle ülkemizde su ürünleri yetiştiriciliği uygulama alanlarının aktif olarak belirlenmesi ve bunların kaldırma kapasitesinin belirlenmesi bakanlığımızca desteklenen projeler arasında. Yalnız arkadaşlar bu işlemi yaparken Çevre ve Orman Bakanlığı'nın 11 Şubat ve 26 Şubat'ta yayınlamış olduğu diğer hususlardan hizip kalitesinin izlenmesi Alabalık ve Sazan sularının kalitesinin izlenmesi durgun yer yüzü sularının ötrofikasyonuna karşı korunmasıyla ilgili yönetmelik ve tebligatta yer alan konularıda göz ardı etmemelerini tavsiye ediyorum.

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİM): Ben sadece bir tavsiyede bulunayım. Birinci raportör hocamızın bahsettiği yakıt alımından çok fazla para koymamışsınız. Yakıt alımına para koymanızı tavsiye ederim.

CEVAPLAR:

Mahmut YÜKSEL (GAP Tarımsal AE.) : Bu proje sadece Atatürk Barajı için değil ülkesel bir proje olması bağlamında da dikkate alınması gereken bir proje. Çünkü Baraj göllerimizde kuraklığa bağlı olarak su düzeyinde bir azalma olacak. Yürütücü kuruluş olarak çalışan mühendis ve teknik arkadaşlarımız sahaya indikleri zaman vatandaşın getirmiş olduğu koordinat değerleri üzerinden Ek 2 belgesi düzenleyip bakanlığa gönderiyor. Burada büyük bir yanlışlık var. Eğer alan daralması verilirse yarın öbür gün bir kuraklığa bağlı olarak işletme kodundaki su miktarı aşağı indiği zaman kafeslerimiz karaya oturmayacak. Böyle bir sıkıntı durumunda işletmeler mahkemeye başvurmaları durumunda bakanlığımıza ek bir maliyet getirmesi söz konusu. Böyle sıkıntıların ortadan kalkması için böyle bir projeye ihtiyaç var.

KARAR: Projenin %86 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No:24

Projenin Adı:	Karkamış Baraj Gölünde Yapılan Kafes Yetiştiriciliğinin Çevresel Etkisinin Araştırılması
Proje Lideri:	Rıdvan TEPE (Su Ürünleri Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş:	Elazığ Su ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Fırat Üniversitesi- Tunceli Üniversitesi

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr. Ergün TAŞKIN (Celal Bayar Ü., Bivoloji Bölümü): Plankton örneklerini aldığımızda laboratuvarında formaldehiti fikse edeceğinizi yazmışsınız ama gün içerisinde zooplankton fitoplankton değişebilir. Bunu arazi sırasında fikse etmeniz daha iyi olur.

Özkan ÖZBAY (Elazığ SUAİM): Daha önce Konya Valisi olan Muammer EROL Bey kurumumuzu ziyaret ettiğinde Keban Barajı'nda bu kadar tesis var fakat çevreye olan etkisinde beni çok düşündürüyor dediğinde bizde bitmiş olan projemizi kendisine sunmuştuk. Bu bir örnektir. Biz iç sularda çalışan Enstitü çalışanları olarak iki şeye önem vermeliyiz. Bir tesisleşmeye müsait alanların taşıma kapasitesini bilmeliyiz iki bunun çevreye olan etkisini bilmeliyiz. Çünkü bir tarafı kaldırırken diğer tarafı bozmamalıyız. O yüzden önemli bir proje olduğunu düşünüyorum.

Ali KILIC (BSGM Daire Başk.): Özellikle insanlarımızda yetiştiricilik tesislerinde çevreyi kirlettiği yönündeki algıları kırmak adına önemli. Bugün birçok yetiştiricilik alanında tesis kurulacak yerlerde gazete haberlerinde her zaman insanların bunu engelleyici yönde bir yürüyüş yaptığını veya bir toplantı yaptığını sergilediğini görüyoruz. O yüzden bu tür projelerin yapılması yetiştiricilik tesislerinin çevreye olan etkilerinin diğer endüstriyel etkilerinden daha minimum düzeyde olduğunun ispatlanması bizim için önemli ve insanlardaki bu algının kırılması hakikaten çok çok önemli balığı tüketmek adına. Bu konuyla ilgili olarak Çevre , Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu durgun sular ötrofikasyonuna karşı korunmasına ilgili yönetmeliği arkadaşlarımız dikkate alsınlar. Oradaki parametrelerin değerlendirilmesi noktasında. Çünkü ötrofikasyonda gelecekte bizim için yapılacaklardan birtanesidir. Bilgilerinize sunuyorum.

CEVAPLAR:

KARAR: Projenin %91 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 25

Projenin Adı:	Özlüce Baraj Gölünün Trofik Seviye ve Taşıma Kapasitesi Yönünden Araştırılması
Proje Lideri:	Mehmet KÜÇÜKYILMAZ, Su Ürünleri Mühendisi
Yürütücü Kuruluş:	Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	İnönü Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Dicle Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Hakan AKGÜN (Elazığ SUAI Müdürü) : Bingöl İl Müdürlüğü'nün bizden böyle bir talebi var. Takriben 25 kafes işletmesi kuracak kadar müteşebbis var o Özlüce Baraj Gölü için. Tabi İl Müdürlüğü'müzün bazı endişeleri var. Bu kadar girişim var bu gölün taşıma kapasitesi ne kadar veya ne kadarlık bir tonaja müsaade verebiliriz şeklinde bir talepleri oldu. Ve bu talep doğrultusunda böyle bir proje hazırlandı. Eminim ki böyle bir projenin müspet sonuçları gerek İl Müdürlüğümüze gerekse Balıkçılık Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzün alacağı kararlarda olumlu etki oluşturmaktadır.

Cevat YILMAZ (Elazığ Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müd.): Bize de Baraj Gölü için müracaatlarda bulunuldu. Biz beklemeye aldık. Herhangi birşey yapmadık. Çünkü Baraj Gölü güvenlik yönünden sıkıntılı olan bölgede bir yerde.

KARAR: Projenin %84 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

/ BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE GENETİK KAYNAKLAR-SU ÜRÜNLERİ GENETİK KAYNAKLARI PROGRAMI

YENİ TEKLİF PROJELER / No:26

Projenin Adı: Akdeniz'deki Makrobentik Omurgasızların Çeşitliliğinin ve Dağılımının Belirlenmesi
Proje Lideri : Merve KARAKUŞ (Balıkçılık Tekn. Yük. Müh.)
Yürütücü Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Dokuz Eylül Üniversitesi, Deniz Bil. Est.

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Üniv.): Projenin iki önemli yararı var. Birincisi ülkesel ikincisi kurumsal. Ülkesel yararı Akdeniz'in derinlerde yer alan makro biyolojik çeşitliliğini elde edilme açısından önemli bunu Aydın hocamda söyledi. Büyük bir boşluk var. İkincisi kurumsal. Bizim kurumlarımızda TAGEM bünyesinde deniz bentoza çalışan arkadaşımız yok. O yüzden bir arkadaşımızın yetişmesi son derece önemli.

Prof. Dr. Cemal TURAN (Mustafa Kemal Üniv): Tüm omurgasızlar biraz iddialı geldi bana. Bunlar sınırlanabilir. Gruplanabilir veya türlere ayrılabilir çünkü omurgasızlar çok büyük bir alem. Artı sadece trolle değil dalışla da su altı bazı omurgasızların tespit edilmesi gerekiyor. Su altı gözlemleri de buna eklenmeli.

Doç.Dr. Ergün TAŞKIN (Celal Bayar Ü., Biyoloji Bölümü): Bu tarz çalışmalarda bunlara ek olarak Rov cihazı için Bakanlık'ın bütçesi varsa Enstitülere böyle bir cihazın kazandırılması çok önemli olur.

Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enstitüsü): Bence diğer çalışmalarda istasyonlarda yapılacak olan trol çekimlerinden çıkan ıskarta türlerin makrobentik türlerin dağılımına yönelirseniz çok çok daha iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü bunlar gerçekten yok oluyor.

CEVAPLAR:

Yrd. Doç. Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU (Dokuz Eylül Üniv.): Biz Türkiye'de Akdeniz'de yapılan çalışmaları çok ayrıntılı bir şekilde araştırdık. Ama tabii bazılarını ulaşamamış olabiliriz. Çevre Bakanlığı'nın Akdeniz'de örnekleme yaptığından haberimiz yoktu. Bu projede en önemli kısım çok derin bölgelerden örnekleme yapılabilecek olması. Bu aslında çok önemli. Bugüne kadar benim Akdeniz'de yaptığım araştırmalara göre en fazla Kıbrıs yöresi hariç 200 metre derinliklere kadar olmuş. Bu çalışmayla gemimiz çok derin sularda çalışabilme yeteneğine sahip. Bu büyük bir imkan. Hem veri bankaları oluşturuluyor hem de zooloji müzeleri oluşturuluyor. Bu örnekleme aslında Tarım Bakanlığı için değil Türkiye için de önemli gen bankası oluşturulması açısından. Ben çalışmanın çok önemli olduğunu düşünüyorum. Birçok araştırmacı için materyal toplanacak bu çalışmayla diğer Üniversitelerden hocalarda çalışabilecek. Yayın çıkma olasılığı çok yüksek bir proje. Bilimsel dergilerde yayınlar çıkabilecek bu yüzden projenin desteklenmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

KARAR: Proje metotta eksiklikler içerdiği için %57 oranında yeterli oy alamadığı için ATK'da görüşülmeksizin reddedilmesine karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 27

Projenin Adı: İstilacı Bir Tür Olan Çakıl Balığı (*Pseudorasbora parva*)'nın İç Ege, Göller Bölgesi ve İç Anadolu'daki Yayılımı, Genetik Özellikleri, Portörlük Durumu ve Biyoekolojik Özelliklerinin Belirlenmesi
Proje Lideri Vedat YEĞEN (Su Ürünleri Yüksek Mühendisi)
Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir
İşbirliği Yapılan Kuruluş: -Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi
-Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Haydar FERSOY (FAO Ankara Ofisi): Doğal ortamda türün dağılımı yönünden oldukça kapsamlı ve yerinde bir çalışma. Proje içeri ve metot olarak genetik çalışmaların tasarımı ve çıktılarda niçin yapılması gerektiği konusunda biraz zayıf kaldı.

Prof. Dr. Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.) : Bu balığın Türkiye'deki yayılışı bakımından hemen hemen her bölgeden örnek yakalanıyor ama bir istisnası kalmış Samsun yöresi. Halbuki sayın Yeğen çok iyi biliyor ki o yörede çalışan bu balığı koleksiyonunda bulunduran çipuların yaş değerlendirilmesinde noktasında delta uzman olan Doç.Dr. Savaş YILMAZ bu ekibin içerisinde bulunsa ki bunu en iyi bilenlerden biridir Vedat. Hem o bölgedeki eksiklikler giderilir hem de yaş belirlemede daha güvenilir sonuçlar elde edilir. Bunu biraz manidar buldum. Teşekkür ediyoruz.

Prof.Dr. Şenol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): Sormak istediğim bir alan paylaşımından bahsettiniz. Alan paylaşımı diğer türlerle ilgili ve diğer türlerinde miktarlarını belirleyecek misiniz sayısal olarak?

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAI): Vedat bey başlıkla beklenen yararlar arasında biraz sıkıntı var gibi geldi bana. Mücadele konusunda iyi bir strateji belirlenirse bizimde bölgemizde Rahmi hocanın bir makalesinde *Carassius gibelio*'nun yılda birkaç kez ürediği ve ne yazıkki birden fazla üreyen bir *Gibelio*'nun hiçbir ekonomik önemi yok. Balıkçılar tarafından uzatma ağlara takılınca bu balıklar tekrar göle geri bırakılıyor. İnşallah sizin için güzel bir model olur.

Prof. Dr. Cemal TURAN (Mustafa Kemal Üniv): Avrupa'da bu türlerle mücadelede başarılı olan bir ülke var mı?

CEVAPLAR:

Vedat YEĞEN (Eğirdir SUAI): Nazmi hocama şöyle bir cevap vermek istiyorum. O bölge bizim sorumluluk sahamız olmadığı için o bölgeyi alamadık ama yaş tayini konusunda Savaş hocamla görüşürüz kendisi de lütfederse projemize seve seve almak isteriz. Bizim açımızdan çok olumlu katkıları olacağına düşünüyoruz. Genetik çeşitlilikle ilgili bu konuda ben elçiyim benim uzmanlık alanım değil ama bu proje özellikle Kasım ayından sonra bizim kafamızda belirlenen bir proje. Çok kısa süre içerisinde hocalarla çok sıkı bir görüşme trafiği gerçekleştirdik ki genetik çeşitliliği çalışacak olan ekip zaten bu parvanın genetikle çalışan ekibi Muğla Üniversitesi. Genetik çeşitliliğin olmasının tek sebebi biz zayıf popülasyon bulmak istiyoruz açıkçası. Eğer bulursak onun üzerinde bu ikinci projemizin ikinci çıktısı olacak olan mücadele yöntemlerini gerçekleştirmek için istiyoruz ama tabiki ben bu önerileri danışman hocalarımla paylaşacağım artık o konuda değişiklik neyse onu da yaparız.

Cevap: Avrupa'da zaten yeni fark etmiş durumda. Belçika ve Hollanda mücadele yönünden bakmış ama şuan İngiltere'de yoğun bir şekilde türler üzerinde çalışmalar var. Benim okumuş olduğum makalelerde ağırlıklı olarak türün makroplas seçiciliği ile ilgili çalışmaların olduğu ama mikrohabitat seçiciliği ile ilgili çalışmaların çok yeterli olmadığı bilgisi var.

Prof. Dr. Cemal TURAN (Mustafa Kemal Üniv): Bunlarla mücadelede zaten başarılı olan yok. Genetik kısmı da o kadar önemli bir mevzu değil. Ulusal bir faydası olacağını da düşünmüyorum. Sadece rutin bir genetik çalışma olur.

KARAR: Proje metotta eksiklikler içerdiği için %51 oranında yeterli oy alamadığı için ATK'da görüşülmeksizin reddedilmesine karar verilmiştir.

İşbu rapor tarafımızca 11 sayfa ve 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 05/03/2014

M.Raşit SÜNBÜL
Raportör

Aylin KOCALMIŞ AKSAĞAN
Raportör

Doç. Dr. Yılmaz EMRE
Başkan

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

05.03.2014

VII. OTURUM-YENİ TEKLİF PROJELERİN SUNUMU-

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 28

Projenin Adı: Gen Bankası Veri Tabanının Oluşturulması: Kalkan Balığı (*Psetta maxima*)
Proje Lideri Şirin FİRİDİN (Uzman Biyolog)
Yürütücü Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): Bu çalışmalar farklı stokların popülasyon özelliklerinin belirlenmesi yönünden önemlidir. Uluslararası toplantılarda bu konunun eksikliğini duyduğunu ve benzer çalışmaların varlığını iddia eden raportör görüşüne katılmadığını belirtti.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Benzer bir çalışmanın kendileri tarafından yürütüldüğünü, metot olarak cryoprezervasyon ve canlı muhafaza gen kaynağı olarak saklanmayı içeren çalışmalar olduğunu ve çalışmanın desteklenmesi gerektiğini dile getirdi.

Prof. Dr. Fevzi BARDAKÇI (Adnan Menderes Ü., Biyoloji Böl.): Konuyla ilgili raporun tamamının okunup okunmadığını sordu. Projenin raportörü olarak benzer bir çalışmanın halen yapılmakta olduğunu vurgulamışım. Raporların son değerlendirme kısmı okunduğu için dikkate alınmalıdır.

Prof.Dr. Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü.,Su Ürünleri Fak., Oturum Başkanı): Raportör görüşlerinin daha sonra proje sahiplerine verileceğini ve bu yüzden tamamının okunmadığını ifade etti.

Karar: Projenin %80 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 30

Projenin Adı: Karadeniz'deki Barbunya Balığı (*Mullus barbatus*) Popülasyonlarının Genetik Yapısının Zamansal Değişiminin(1989-2015) Belirlenmesi
Proje Lideri Şirin FİRİDİN (Uzman Biyolog)
Yürütücü Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Fevzi BARDAKÇI (Adnan Menderes Ü., Biyoloji Böl.): Benzer bir çalışmanın TÜBİTAK desteğiyle yürütülmektedir.

Şirin FİRİDİN (Trabzon SUMAE): Cevap olarak böyle bir çalışma sonuçlarına ulaşılmamıştır. Akademik kaygıyla hazırlanan projeler sınırlı sonuçlar elde etmekte ve uygulama alanı dar olmaktadır.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Kalkan ve barbunya gibi ticari değeri olan türlerde projenin elzem olduğunu, Barbunya balığı balıkçılık yönetimi için çalışmanın gerekli olduğunu ve desteklenmesi gerektiğini dile getirdi.

Prof. Dr. Fevzi BARDAKÇI (Adnan Menderes Ü., Biyoloji Böl.): Böyle çalışmaların diğer kurumlarla işbirliği içerisinde yapılmasının daha faydalı olacağını belirtti.

Dr. İlhan AYDIN (Trabzon SUMAE, Enstitü Müdürü): Kurumsal olarak her zaman işbirliğine açık olduklarını, kurumunun işbirliği konusunda çok sayıda örneğinin olduğunu ifade etti.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Enstitülerin işbirliği konusunda özgür davranabileceğini, araştırmanın zaman ve mekan boyutuna göre kalitesinin değiştiğini ve çalışmanın daha önceki yapılan çalışmayla çakışmadığını aksine birbirini güçlendirdiğini söyledi.

KARAR: Projenin %72 evet oyuyla kabul edilerek ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 29

Projenin Adı: Türkiye'deki Kerevit (*Astacus leptodactylus*) Popülasyonlarının Genetik Yapısının Moleküler Metotlarla Belirlenmesi
Proje Lideri Zübeyde HANOL (Uzman Biyolog)
Yürütücü Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyon Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Ali KILIC (BSGM, Daire Başkanı): Proje bütçesi laboratuvar kurulumu nedeniyle yüksektir. Çalışmada Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsünün alt yapısından yararlanmak için işbirliğine gidilebileceğini ifade etti.

Zübeyde HANOL (Eğirdir SUAİ): Kendileri için temel bir araştırma olacağını ve işbirliği içine gidilebileceğini söyledi.

Prof.Dr. Orhan Tufan EROLDUĞAN (Çukurova Ü., Su Ürünleri Fak.): Genetik örnekleme için saha çalışmalarında plak hastalığına dirençli popülasyon bulunan alanlar araştırılmalıdır. Bu direç geliştirmiş bireyler ile yetiştiriciliğine ilişkin denemeler yürütülebilir. Çalışmanın desteklenmesi gerektiğini belirterek plak hastalığına dirençli kerevit yetiştirilmesi konusunda enstitünün bir çalışmasının olup olmadığını sordu.

Şakir ÇINAR (Eğirdir SUAİ, Estitü Müdürü): Bu çalışmanın kerevit yetiştiriciliği konusunda enstitü tarafından daha önce sunulan iki çalışmayı tamamlayıcı nitelikte olduğunu belirtti.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Kerevitlerin kan hücreleri üzerinden bir çalışma yapılırsa çok temel bir çalışma olacağını ifade etti.

KARAR: Projenin %82 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / DOĞAL KAYNAKLAR VE ÇEVRE

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 31

Projenin Adı: Türkiye'nin Batı Akdeniz Kıyılarının Carlıt (Cartography of Littoral) İle Ekolojik Durumunun Belirlenmesi
Proje Lideri Doç.Dr. Ergün TAŞKIN, Celal Bayar Ü., Fen Edebiyat Fak., Biyoloji Bölümü
Dr. F. Banu YALIM, Akdeniz SUAEE
Yürütücü Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Celal Bayar Ü., Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü
Doç. Dr. Ergün TAŞKIN (Sunum yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Ekosistem, habitat çalışmalarının fazla olmadığını, kıyı ekosistemlerinin bozulmaya uğradığını ve bu sebeple bu çalışmanın önemli ve gerekli olduğunu, desteklenmesi gerektiğini ifade etti.

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Kıyusal makroalglerin organizmaların balıkçılık için çok önemli olduğunu ve Karadeniz içinde benzer bir çalışmanın yapılması gerektiğini dile getirdi.

Dr.Selda BAŞÇINAR (SUMAE-Trabzon): Aynı proje içinde balık, fitoplankton ve mikroorganizmalarında çıkarılması gerektiğini söyledi.

Prof.Dr.Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Su Ürünleri Fak.): Dr. Selda BAŞÇINAR' a katıldığını söyledi.

Doç.Dr. Ergün TAŞKIN (Celal Bayar Ü., Biyoloji Bölümü): Konuların her birinin uzmanlık gerektirdiğinden dolayı bunun mümkün olmadığını söyledi.

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Uzmanlık alanı dışında olan konulara girilmemesi, herkesin kendi uzmanlık alanında çalışması gerektiğini ifade etti.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): Projeyi ilginç bulduğunu dile getirerek balık çiftliklerinin çevre üzerindeki etkileşimi bağlamında kafes işletmelerin yoğun olduğu bölgelerde bu projenin gösterge olarak kullanılıp kullanılmayacağını sordu.

Doç.Dr. Ergün TAŞKIN (Celal Bayar Ü., Biyoloji Bölümü): Carlit yönteminin ağ kafeslerde balık yetiştiriciliğinin yoğun olduğu bölgelerde çalışmadığını dile getirdi.

KARAR: Projenin %89 evet oyuyla kabul edilerek ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 32

Projenin Adı:

Keban, Karakaya ve Atatürk Baraj Gölleri'nde Ağır Metal Kirliliğinin Bazı Balık Türlerindeki Biyokimyasal Parametreler ve Et Kalitesi Üzerine Etkisi

Proje Lideri:

Ayşe Gül ŞAHİN, (Su Ürünleri Yük. Mühendisi)

Yürütücü Kuruluş:

Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

İşbirliği Yapılan Kuruluş:

Fırat Ü.-Kafkas Ü.-Adıyaman Ü.- Tunceli Üniversitesi

Tacettin YILDIRIM (Sunum yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr.Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Su Ürünleri Fak.):Farklı cinsiyetlerde örnekleme yapılacaksa metoda gonadlar da ilave edilmelidir.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.): Geçmişte balıkçılıkla alakası olmayan bir akademisyenin ağır metal içeren balık bulduğunu ve bunu ulusal medyada dillendirerek konunun geniş yankı bulduğunu bununda sanki tüm balıklarda ağır metal olduğuna yönelik bir algının oluşturduğunu ifade ederek bu durumun projede dikkate alınması gerektiğini dile getirdi.

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Amacınızın bölgede balık tüketimini arttırmaksa seçilen istasyonların deşarj bölgeleri olmaları sebebiyle çıkan sonuçların tüketimi arttırmak konusunda düşünülmesi gerektiğini ve daha önce benzer çalışmalar yapılmış olsa bile kirlilik etmenlerinin deşarjına devam edildiği için zaman içerisindeki farkların ortaya çıkması bakımından projenin önemli olduğunu ifade etmiştir.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE): Çalışmada yaygın olarak tüketici tarafından talep edilen türlere ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Prof. Dr. Bülent CİHANGİR (D.E.Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Yaşa bağlı olarak sonuçların değerlendirilmesi gerektiğini ve karaciğerle birlikte böbreğin değerlendirilmesi konusunu sordu.

Prof.Dr. Senol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): İki aynı özellikte balık örnekleme yerine omnivor, herbivor, karnivor türlerden birer balığın incelenmesi daha doğru olacağını ifade etti.

Mustafa CEYLAN (Eğirdir SUAI): Çeşitli aktiviteler gereği mekânsal değişimi tercih eden kitlesel göçlerin olduğunu bu sebeple istasyonların belirlenmesinde bu hususun dikkate alınması gerektiğini söyledi.

Hakan AKGÜN (Elazığ SUAİ Müdür): Bölgede en çok avcılığı yapılan ve tüketilen balık türlerinin çalışılacak olmasından dolayı projenin desteklenmesi gerektiğini belirtti.

Prof.Dr.Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Su Ürünleri Fak.): Yapılan çalışmaların sonuçlarının halka duyurulmasının önemli olduğuna değindi.

Ali KILIÇ (BSGM, Daire Başkanı): Ağır metal izleme çalışmalarının bu tür araştırma kuruluşlarımız için devam eder hale gelmesinin gerektiğini söyledi.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): İstenilen çalışmaların iş yükü nedeniyle projede fazla detaylandırılmadığını ifade ederek, önerileri göz önünde bulunduracaklarını dile getirdi.

Karar: Projenin %74 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

VIII. OTURUM – YENİ TEKLİF PROJELERİN SUNUMU

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 33

Projenin Adı: Atatürk Baraj Gölü'nde Su ve Sediment Örnekleri ile Ekonomik Öneme Sahip Balık Türlerinde Poliaromatik Hidrokarbon Düzeylerinin Belirlenmesi
Proje Lideri: Nurten ÖZBEY (Kimya Müh.)
Yürütücü Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: İnönü Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi - Fırat Üniversitesi, Veteriner Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr.Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Su Ürünleri Fak.): Proje çalışmalarında enstitünün hizmet alımı yapmasını doğru bulmadığını belirtti.

Salih İLHAN (SUAİM – Elazığ): Petrol ve benzeri atıkların sucul ortamdaki balıklara dolayısıyla insanlara olan etkisini araştırmak ve yanlış algılamaların önüne geçmek amacıyla bu projenin tasarlandığını belirtmiştir.

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.): Sulardaki kirliliğin takibi açısından ve balıklardaki insan sağlığını tehdit eden durumları ortaya koyması açısından içsuların kirlenmeden önemlerinin alınabilmesi için önemli olduğu vurgulamıştır.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): *Tor grypus'* un *Barbus grypus* olarak değiştirilmesini gerektiğini belirtti.

Prof. Dr. Osman SAMSUN (Sinop Ü., Su Ürünleri Fak.): Projede yer alan araştırmalara ilaveten bölgedeki diğer araştırma kuruluşlarından yardım almayı düşüp düşünmediğini sorarak projenin önemli olduğuna değindi.

Nurten ÖZBEY(Elazığ SUAİ): Katkı ve önerilerin dikkate alınacağını ve durumun değerlendirileceğini ifade etti.

KARAR: Projenin %87 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 34

Projenin Adı: Trabzon Açıklarında Deniz Suyunun Bazı Fiziksel Ve Kimyasal Özelliklerinin Belirlenmesi
Proje Lideri: Muhammed Baran KILIÇ, Çevre Yüksek Mühendisi
Yürütücü Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Oturum Başkanı): Geçmişten proje ile ilgili verilerin olduğunu belirtilmesine rağmen neden yeni teklif proje olarak sunulduğunu sordu.

Muhammed Baran KILIC (SUAME): Enstitü kaynakları ile yapılan bu çalışmanın sürekli hale gelmesi amacıyla proje olarak teklif edildiğini dile getirdi.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): İçsu ve denizlerimizde su kalite değerlerinin uzun yıllar boyunca elimizde olması gerektiğini, gelişmiş ülkelerde durumun böyle olduğunu dolayısıyla bu tür çalışmaların sürekli hale getirilmesi gerektiğini söyledi.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Proje izleme süresinin 4 yıllı sınırlı kalmasından ziyade sürekli hale getirilmesi gerektiğini ifade etti.

Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Çalışmada neden şamandıra sistemi düşünülmediğini sordu. Şamandıra sisteminin proje için uygun olacağından bahsetti.

Muhammed Baran KILIC (SUAME): Şamandıra sisteminin enstitü kapsamında görüşüldüğünü fakat projede değerlendirilmediğini ifade etti.

KARAR: Projenin %63 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 35

Projenin Adı: Antalya Körfezine Akarsularla Taşınan Kirlenici Yüklerinin Belirlenmesi ve Körfez Su Kalitesinin Mevsimsel Değişimi
Proje Lideri Dr. Özgür AKTAŞ (Mühendis)
Yürütücü Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Sebahattin KUTLU (Trabzon SUMAE): Projede yer alan analizlerin hepsinin proje sahipleri tarafından mı yapılacağını sordu.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Projenin 36 ayla sınırlandırılmamasını ve çalışmaların sürekli hale getirilmesini dile getirdi.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Çalışmanın turizm bölgesinde olması sebebiyle Turizm Bakanlığı ile işbirliği içine girilmesi gerektiğini böylece sonuçların uygulanabilmesinin mümkün olabileceğine değindi.

Dr. Özgür AKTAŞ (AKSAM): Antalya körfezinde çalışmaların olduğunu yapılan bu çalışmanın bir başlangıç olduğunu ve devamını getireceklerini ifade etti.

Karar: Projenin %69 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER /SU ÜRÜNLERİ SOSYOEKONOMİ PROGRAMI

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 36

Projenin Adı: Doğu Anadolu Bölgesi'nde İç Su Balıkları Avcılığının Sosyo-Ekonomik İndikatörleri
Proje Lideri İlhan CANPOLAT, Mühendis
Yürütücü Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Su Ürünleri Böl.

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Muhammed ATAMANALP (Atatürk Ü., Oturum Başkanı): Bu çalışmalarda, çalışmanın ana kısmını anketlerin oluşturduğunu bu sebeple anket kısmının tasarlanmasında hocalarımızdan destek alınmasının faydalı olacağını ifade etti.

Dr. Cevdet AKDENİZ (BSGM, Genel Müdür Yrd.): Güzel bir projenin yapıldığını ancak isim konusunun yanlışlığını ifade ederek projeden indikatör kelimesinin çıkarılması gerektiğini belirterek, proje hedeflerinden sürdürülebilir balıkçılığın nasıl yapılacağını sordu.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Yakın zamanda yasaklanan monofilament ağların balıkçının sosyo-ekonomik yapısına nasıl etki edeceğine değinilmesi gerektiğini belirtti.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): proje bitiminde neyin amaçlandığı ifade etmezse projenin bir anlam taşımayacağına değindi.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): çalışmada kullanılan metodolojinin CFMSM' in önerdiği bütün göstergeleri kapsamından dolayı projeye sıcak baktığını ayrıca bunun deniz avcılık filusunda da kullanılması gerektiğini dile getirdi.

KARAR: Projenin %80 evet oyu ile kabul edilerek ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJELER / No: 37

Projenin Adı:	Karadeniz Bölgesi'nde Kültür Balıkçılığı'nın Mevcut Durumu ve
Proje Lideri	Projeksiyonlar: Yeni Stratejiler Geliştirme
Yürütücü Kuruluş:	Tuna ÖZCELEP Trabzon SUMAE Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Trabzon

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Cevdet AKDENİZ (BSGM, Genel Müdür Yrd.): Projede birtakım eksikliklerin olduğunu, farklı kapasiteye sahip işletmelerde aynı anket sorularının sorulmasının sorun yaratacağını ve anket sorularına verilen cevapların evet hayır şeklinde kısa değil uzun cevaplar verilmesini istediğini belirtti. Ayrıca anket soruları içinde bakanlıktan ne gibi beklentileri olduğuna değinilmesinin bakanlığın gelecekteki stratejilerine yol göstereceğini belirtmiştir.

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Çalışmaya kültür balıkçılığının amacının ne olduğu ifade edilir ve çalışma bölgesinde bulunan insanlara daha önce var olan türlerde belirtilirse çalışmanın daha faydalı olacağını dile getirdi.

Prof. Dr. Osman SAMSUN (Sinop Ü., Su Ürünleri Fak.): Araştırmanın iyi sonuçlara vesile olabilmesi için anket sorularının açık uçlu olması gerektiğini söyledi.

Murat DAĞTEKİN (SUMAE): çalışmanın kısa bir sürede hazırlandığını, anket sorularının hocalarımızın tavsiyeleri doğrultusunda geliştirileceğini ve projeye kendisinin de katkısı olacağını ifade etti.

Cevat YILMAZ (Elazığ GTHB İl Müdürlüğü): verimliliğin belirlenebilmesine dair teknik incelemelerin işletmelerde yapılmasını istedi.

Yılmaz YAZAR (TAGEM): Trabzon SUMAE tarafından 1998-2000 yılları arasında yürütülmüş olan işletmelerin yapısal analizi konusunda projedeki verilerden yararlanılırsa daha verimli olacağını belirtti.

Ali KILIC (BSGM, Dare Başkanı): Anketteki soru sayılarının amacına uygun olarak azaltılması ve balıkçının fazla vaktinin alınmaması halinde daha doğru sonuçlara varılacağına değinmiştir.

Erdinç VESKE (TAGEM: Koordinatör): doktora tezi olmasından dolayı desteklenmesi gereken bir proje olduğunu, Yılmaz Yazar beyin bahsettiği projeden yararlanılmasının uygun olacağını ifade etti.

KARAR: Projenin %72 evet oyu ile kabul edilerek eleştiri ve öneriler doğrultusunda düzenleme sonrasında ATK'ya sunulmasına karar verilmiştir.

İşbu rapor tarafımızca 8 sayfa ve 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 05/03/2014

Prof.Dr. Muhammed ATAMANALP
Oturum Başkanı

Bayram KORKMAZ
Raportör

Niyazi Can GÖKÇINAR
Raportör

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

06.03.2014

IX. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER
/ SU ÜRÜNLERİ ISLAH VE YETİŞTİRİCİLİĞİ PROGRAMI

1. Sunum:
BİLGİ AMAÇLI SUNULAN PROJELER-KKTC PROJELERİ

Proje Başlığı: Güzelyurt Körfezi'nde deniz suyu ve ekonomik öneme sahip balık türlerinde ağır metal düzeylerinin araştırılması
Proje Lideri: Ercan SINAY, **KKTC Hayvancılık Dairesi Müdürlüğü – Su Ürünleri Şubesi**
Projeyi Yürüten Kuruluş: KKTC Tarım Bakanlığı, Hayvancılık Dairesi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş: Lefke Avrupa Üniversitesi Deniz ve Balıkçılık Araştırma Enstitüsü
Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü (AKSAM)

SORU VE ÖNERİLER:

Katkı ve öneride bulunulmamıştır.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-01/1

Proje Başlığı: Çipura yemine farklı oranlarda eklenen Mannan-oligosakkarit (MOS)'in Çipura (*Sparus aurata*)'lar da büyüme ve et kalitesi üzerine etkileri

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş: Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi
Proje Lideri: Serap GELİBOLU, Su Ürünleri Yüksek Mühendisi
Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Katkı ve öneride bulunulmamıştır.

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-01/5

Proje Başlığı: Mersin Balığı Yetiştiriciliği ve Koruma Stratejisi Geliştirilmesi

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş: Sinop Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi
İstanbul Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Biyoloji Bölümü

Proje Lideri: Dr. Bilal AKBULUT
Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Şenol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): çalışmada markalanıp deniz bırakılan balıklardan ülkemizden geri bildirimde bulunup bulunmadığını sordu.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Barbus türleri için buradaki projede uyguladığınız markalama ve anaç kayıt sistemi kullanılabilirliğini sordu.

Ali KILIC (BSGM, Daire Başkanı): Bilal beyin bu sene yeni teklif projesinde mersin balığının damızlık stok yönetiminin olduğunu devam eden bu projede de aynı konun yer aldığını dolayısıyla yeni teklif projede damızlık stok yönetiminin ötelenmesini ifade etti.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): mersin balıklarının dipten beslendiğini belirterek kafes sisteminde bunu nasıl yaptıklarını ve larva ölümlerinin nedenini sordu.

Doç.Dr.Yusuf GÜNER (Ege Ü. Su Ürünleri Fak.): yavrularda belirli aşamaya büyütme ve yumurta verimliliği belirlenmeden anaç stok değerlendirilemeyeceğini ifade etti.

Doç.Dr. Cemil Kaya GÖKÇEK (M.K.Ü., Deniz Bil. Fak.): mersin balığıyla ilgili gerçekleştirmiş olduğumuz çalışmada yemleme protokolü hakkında yardımcı olunabileceğini söyledi.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak., Oturum Başkanı): göçlerle ilgili markalama yerine elektronik tanklar kullanılırsa daha iyi sonuç alınabileceğini ve yapılmış olan markalama çalışmasında markalanan bireylerin kaç tanesinin tekrar geri dönüşünün olduğunu merak ettiğini belirtti.

Dr. Bilal AKBULUT (SUMAE- cevap): markalanan balıklarla ilgili yurtiçinden çok fazla geri dönüşün olduğunu, markaları kas içine takarak daha uzun süre kullanılabildiklerini, kafeslerin tabanına tül ağı gergin bir şekilde koyularak beslemenin yapıldığını belirtti.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): projenin çok entegre bir proje olduğunu, yapılan markalama çalışmasında zaman ilerledikçe geri bildirimlerde azalma tespit ettiklerini ifade etti.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/11/01/01

Proje Başlığı: Yukarı Fırat Havzası Yüzeysel Sularının Kalite ve Yetiştiricilik Açısından Araştırılması

Proje Lideri: Nevim BİRİNCİ (Mühendis)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Fırat Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü
Erzincan Üniversitesi Tercan M.Y.O

Gökhan KARAKAYA (Sunum yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Şenol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): verilerin tablo olarak sunulması yerine CBS ve uzaktan algılama sistemiyle görsel olarak bir sunum yapılabileceğini belirtti.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): şu kalite kriterlerini sayfa sayfa vermek yerine tek tabloda kritik değerlerin farklı renklerle sunulmasının daha etkili olacağını ifade etti.

Gökhan KARAYA (SUAİM – Elazığ): sonuç raporunda detaylı bir değerlendirmenin yapılacağını belirtti.

5. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-01/3

Proje Başlığı: Karadeniz Alabalığı (*Salmo trutta labrax*)'nın Besin İhtiyaçlarının Belirlenmesi

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Trabzon

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Atatürk Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

Proje Lideri: Eyüp ÇAKMAK SUMAE-Trabzon

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak., Oturum Başkanı): Karadeniz alabalığının Anadolu'da birçok alabalık işletmesinde bulunduğunu, doğal alabalık habitatlarının bulunduğu yerlerde Karadeniz alabalığının aşılmasının yapıldığını belirtmiştir.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Proje Faaliyet Takvimi: Projemiz bazı deneme çalışmalarının tamamlanamaması sonucu bir yıl uzatılmıştır. 2014 yılı içinde “Yavru balıklar farklı düzeylerde protein ve yağ (hayvansal ve bitkisel orjnlü) içeren diyetlerle beslenerek optimum protein ihtiyaçlarının belirlenmesi” çalışmaları yapılacaktır.

Personel: Görev değişikliği ve iş yoğunluğu dolayısıyla Dr. Ercan Küçük’ün projeden çıkarılması ve laboratuvar çalışmalarındaki katkılarından dolayı Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Biyoteknoloji Bölümünde görev yapan Araş.Gör.Feyza İÇOĞLU AKSAKAL ve Araş. Gör. Aybike AYDOĞDU’nun projeye dahil edilmesi.

6. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-01/2

Proje Başlığı: Türkiye İç Sularında Bulunan Bazı *Aphanius* Türlerinin (*A. mento*, *A. villwocki*, *A. sureyanus*) Yapay Koşullarda Üreme Özelliklerinin Belirlenmesi

Proje Lideri: Soner SEZEN (Yük.Mühendis)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Katkı ve öneride bulunulmamıştır.

Tarih: 05.03.2014

X. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER / SU ÜRÜNLERİ ISLAH VE YETİŞTİRİCİLİĞİ PROGRAMI

1. Sunum:

Proje No: -

Proje Başlığı: Sarıağz Balığı Yetiştiricilik Potansiyelinin Araştırılması

Proje Lideri: Durali ERASLAN (Yüksek Mühendis),

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): 2011 yılında CFMS tarafından en önemli tür olarak gösterildiği, sektörde bu türe çok fazla ilginin belirdiği ve üzerinde durulması gereken bir tür olduğunu ifade etti.

Yılmaz YAZAR (TAGEM): özel sektörden en azından maddi olarak destek sağlanabileceğini belirtti.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): gonad uzunluğuyla ilgili neden bilgi edinildiğini sordu.

Durali ERASLAN (AKSAM): elimizde hiçbir veri olmadığı için sunuya bir şeyler koymak adına gonad uzunluğu verileri kullanıldığını söyledi.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Projenin başlangıç yılı göz önüne alındığında proje süresi oldukça uzamıştır. Elimizde bulunan balıklardan yumurta alabilmemiz için 1-1.5 yıl kadar süreye ihtiyaç vardır. Yumurta aldıktan sonra da diğer çalışmaların yapılması zaman alacaktır. Bu süre göz önüne alınarak projenin enstitü bünyesinde devam ettirilmesinin uygun olup olmayacağı grupta oylamaya sunulmalıdır.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-01/4

Proje Başlığı: Karadeniz Kalkan Balığının (*Psetta maxima*)’nın Yetiştiricilik Tekniklerinin Geliştirilmesi

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-TRABZON

Projeyi Destekleyen Kuruluş: ADAFARM Su Ürünleri

Proje Lideri: Dr. Ercan KÜÇÜK SUMAE-Trabzon

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): Türkiye de kalkan yetiştiriciliği oturmuş olduğu halde neden ticarileştirilemediğini sordu.

Dr. Ercan KÜÇÜK (Trabzon SUMAE): Ticari sektörün ilgi göstermemesi, erken gelir getirecek türlere yönelme düşüncesinden dolayı ticarileştirilemediğini, kendilerinin de bu durumdan rahatsız olduklarını bu sebeple farklı türlere yönelik araştırmalar yapmaya başlayacaklarını belirtti.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

İşbirliği yapılan kuruluşun çekilmesi sebebiyle Komite Toplantısı'nda alınan kararlar "Farklı Büyütme Sistemlerinin Uygulanması" iş paketinin ve dolayısıyla pakette yer alan Dr.Atilla ÖZDEMİR, Müh. Eyüp ÇAKMAK ve Müh. Nilgün AKSUNGUR'un projeden çıkartılmasına ve yine alınan kararlar Müh. Nafiye DÜLGER'in larva üretimi amaçlı ve Müh. Ayça GÜVEN'in canlı yem üretimi amaçlı projeye dahil edilmesine karar verilmiştir.

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/11/02/02

Proje Başlığı: Balık Çiftliklerinin Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) ile Konumsal Analizi

Proje Lideri: Yahya ÇAVDAR (Ziraat Mühendisi)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü - Trabzon

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu

Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü CBS Brimi

Dr. Bilal AKBULUT (Sunumu yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak., Oturum Başkanı): proje sonuçlarının web te yayınlanması durumunu sordu.

Gökhan KARAKAYA (SUAİM – Elazığ): proje sonunda gerekli çalışmaların yapılacağını bildirdi.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): FAO yetiştiricilik ofisinden konu ile ilgili katkı istenildiğini dolayısıyla tarafınızca arzu edilmesi halinde FAO da ki ilgili kişilerle görüşme konusunda yardımcı olabileceğini söyledi.

Haydar FERSOY (FAO Türkiye Ofisi): bakanlığımızda yetiştiricilik tesisleri ile ilgili uzaktan algılama ile bilgi ulaşımı için hazırlıkların olduğunu, söz konusu projenin bunu tamamlayıcı olacağını ifade etti.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Hususlar:

Proje çalışmalarına katkı sağlamak üzere, Tuna ÖZCELEP ve KTÜ'den bir öğretim görevlisinin proje danışmanı olarak projeye dâhil edilmesi. Elif KAYNAR'ın tayin sebebiyle projeden çıkarılması.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/4

Proje Başlığı: Çanakkale Boğazı'ndan Hopa'ya: Lüfer (*Pomatomus saltatrix*) Populasyonunu İzleme Projesi

Proje Lideri: Dr. Elvan ATILGAN (Yük. Mühendis)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: İstanbul Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Bandırma Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Su Ürünleri Bölümü

Dr. Mustafa ZENGİN (Sunum yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Cemal TURAN (MKÜ: Deniz Bilimleri Fak.): Söz konusu balığın hermafrodit mi olduğunu sordu.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Bu konun gündemlerine hiç gelmediğini ifade etti.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Çalışmada yönetim oturtulması konusunda ciddi sıkıntılar olduğunu ifade etti.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Zorlu bir çalışmanın olduğunu, araştırmacı başına 60 balığın düştüğünü dile getirmiştir.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Çalışmanın zorlu olduğunu kabul ederek projedeki çok sayıda araştırmacının yönetiminde de zorlukların olduğunu ifade etti.

Doç.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): Çalışmada ilk üreme boyunun 32 – 33 cm. olarak görüldüğüne vurgu yaptı.

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Literatür bilgilerine göre türün cinsiyet değiştirdiğini ilk iki yaşta erkek üçüncü yaşta dişi olduğunu dolayısıyla üçüncü yaştan itibaren yumurta bıraktığını ifade etti.

Yrd.Doç.Dr. Mümtaz TIRASİN (DEÜ., Deniz Bil. Enst.): Yapılan selektif avcılıkla ilerleyen dönemlerde üreme boyunun düşük çıkacağına deyindi.

Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Balıkların iki yaşından daha küçük balıkların ürediğini savunduğunu belirtti.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Av yasaklarında ilk boy uzunluğu seçilmediğinde popülasyondaki bireylerin zamanla boylarının küçülmesine yol açtığı, normalde balıkların idda ettiği iki yaşında cinsi olgunluğa ulaşma konusunda önemli olanın popülasyondakilerin cinsi olgunluğa ulaşma oranının ne derece yüksek olduğuna bakılması gerektiğini vurgulamıştır.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Doç.Dr. Abdullah Ekrem KAHRAMAN'ın projeden ayrılması, Dr. Nazlı KASAPOĞLU ve Habip BAL'ın projeye dahil edilmesi.

5. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/1

Proje Başlığı: Uzunçayır Baraj Gölü (Tunceli) Balık Populasyonlarının Üreme Biyolojileri, Populasyon Parametreleri ve Stok Analizleri Üzerine Bir Araştırma

Proje Lideri: Fatih GÜNDÜZ – Yrd. Doç. Dr. Fahrettin YÜKSEL

Projeyi Yürüten Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: 1-Kahramanmaraş Sütçü İmam Ü., Ziraat Fakültesi Su Ürünleri Böl,

2-Tunceli Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

3-Fırat Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr. Şeref KORKMAZ (Ankara Ü., Ziraat Fak. Su Ürünleri Böl.): markalamada kullanılan etiketlerin tehlikeli olduğunu, balığın sağa sola çarpmasıyla ölümüne neden olabileceğini ifade ederek gölde yapılan ilk stok çalışması olduğunu belki de bu çalışmaya göre görülün kiraya verileceğini bu nedenle başka bir yöntemi de kullanıp kullanmayacaklarını sordu.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): çalışmada balıkların homojen olarak dağılmasını dikkate alarak çalışıldığını vurguladı.

Sakir CINAR (Eğirdir SUAİ, Müdürü): Her yöntemin içsularda stok yönteminde kullanılan markalama ve VPA yöntemlerinin kendilerine göre bir dezavantajının olduğunu bu sebeple nasıl bir yöntemin izlenmesinin gerektiği konusunda bilgi istedi.

Doç.Dr. Şeref KORKMAZ (Ankara Ü., Ziraat Fak. Su Ürünleri Böl.): markalama çalışmalarında operculuma mikro etiket uygulamasın daha doğru olacağını vurguladı.

Dr. Orhan AK (SUMAE): Şeref hocanın ifade ettiği etiketleme sistemini kullandıklarını ve yaşama oranını bu sistemle oldukça yüksek olarak tespit ettiklerini belirtmiştir.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Bivoloji Böl.): Marka etiketlerinde balık türünün önem taşıdığını ifade etti.

Muharrem AKSUNGUR (TAGEM): yaptığımız uygulamalarda dezenfektan kullanımı yaşama oranını arttırdığını ve mantar oluşumunu azalttığını ifade etti.

Yrd.Doç.Dr. Mümtaz TIRAŞIN (DEÜ., Deniz Bil. Enst.): stok belirleme çalışmalarında markalama yöntemlerinin oldukça zor bir uygulama olduğuna dikkat çekti.

Fatih GÜNDÜZ (SUAİM – Elazığ): çalışmamızda markalama sonucu yakalanan balıkların çok az kısmında mantar oluşumu olduğunu, ileri zamanlarda balıkçılardan veri toplayarak VPA sistemiyle stok çalışması yapılacağını belirtti.

İşbu rapor tarafımızca 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 06/03/2014

Prof.Dr. Ahmet ALP
Oturum Başkanı

Bayram KORKMAZ
Raportör

Niyazi Can GÖKÇINAR
Raportör

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Tarih: 06.03.2014

**XI. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER /
BALIKÇILIK YÖNETİMİ VE TEKNOLOJİSİ PROGRAMI**

1. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12.11.02.05

Proje Başlığı: Keban Baraj Gölü Kerevit (*Astacus leptodactylus* Eschscholtz, 1823) Populasyon Büyüklüğünün Tahmini ve İzlenmesi.

Proje Lideri: Ferhat DEMİROL Su Ürün. Yük. Müh.
Yrd. Doç. Dr. Fahrettin YÜKSEL

Projeyi Yürüten Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Tunceli Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): Yoğunluk Keban için m²'de 5 birey olarak bildirilmiştir. Çok aşırı bir yoğunluk değeri değil mi?

Doç.Dr. Şeref KORKMAZ (Ankara Ü., Ziraat Fak. Su Ürünleri Böl.): Yoğunluk tespitinde derinlik kontürü önemlidir, sunumda hangi derinlikte tespit edildiği bildirilmemiştir.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Biyomas değerleri verilirken CPUE değerine göre hesaplama yapılmalıdır. Markalama ve geri yakalama için sonuçlar buna göre kontrol edilebilir. Sapma oldukça fazla bulunmuştur.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Karapaks'ın terminolojideki Türkçe karşılığı kullanılmalıdır.

Ferhat DEMİROL (Elazığ SAİ-Cevap): Çoğu bölgede kerevit bulunmuyor. Dibi yatak olan yerlerde yoğunluklar var. Ayda üç çalışma yapıldı. Üreme dönemi yaklaşık tarih içeriyor.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-02/2

Proje Başlığı: Marmara Denizindeki Derin Su Pembe Karidesinin (*Parapenaeus longirostris*) Stok Durumunun İzlenmesi ve Yönetimi

Proje Lideri: Haşim İNCEOĞLU (Su Ürünleri Müh)
Prof. Dr. Ali İŞMEN ÇOMÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Fakültesi

Projeyi Yürüten Kuruluş: Bandırma Koyunculuk Araştırma İstasyonu, Su Ürünleri Böl.

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): 200 kadar örnekleme yapılmıştır. Karides stoğunun hangi derinliklerde, ne şekilde dağılım yaptığı verilmemiştir. Bu konuda hangi türler hangi derinliklerde dağılıyor, dağılım bölgeye ve derinliğe göre nasıl değişiyor.

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Sunuda belirttiğiniz gibi TUİK verileri hatalıdır. Marmara'da 5 tür var ama baskın tür pembe karidedir. Kırmızı karidesin baskın tür gösterilmesi hatalı bilgidir. Ticari balıkçılık elli metre ve daha derin sularda yapılmaktadır. Karidesler, termoklin altında da var ama 500 metre derinliğe kadar bulunmaktadır.

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Trole kapalı bir bölgede algarna çekimlerini etkisi açıkça görülmektedir. Neredeyse %40-50 hedef dışın ağ kompozisyonu bulunmuştur. Bu durumun da iyi vurgulanması gerekmektedir.

Haşim İNCEOĞLU (Bandırma KAI- Cevap): Pembe karides için Marmara Denizinde 100-150 metre arası dağılım görülmektedir. Biz 30-200 metrelerde survey yaptık. Bölgelere göre değişirse daha fazla.

3. Sunum:

Proje No: -

Proje Başlığı: Doğu Karadeniz'deki Gırgır Balıkçılığını İzleme Projesi

Proje Lideri: Dr. Yaşar GENÇ, (Ziraat Yük. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü - Trabzon

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Gırgır balıkçılığı için diğer ülkelerle kıyaslama yapma imkanı var mı?

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Sunumda Akdeniz teknelerinin hamsi av sezonunda Akdeniz'e geçtiği söylendi. Buna tedbir getirilmesi balıkçılık stok yönetimi açısından önemlidir. 20,000 tonluk verinin rapor edilmeyen av olarak kayıtlara geçmediği bildirildi. Önemli bir tespittir. Proje verilerinin Bakanlık için önemli olduğunu düşünüyorum.

CEVAPLAR:

Dr. Yaşar GENÇ (SUMAE-Trabzon): Gürcistan avcılığı bizim ülkemiz tarafından yapılıyor. Ukrayna'da çok düşük bir avcılık var. Bazı standart parametreler aynı değil. Onlarda çatal boy kullanılıyor. Veriler toplanılarda birleştirilerek kullanılmaktadır.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-02/4

Proje Başlığı: Batı Karadeniz'deki Demersal Balık Stoklarının Tahmini Projesi

Proje Lideri: Dr. Mustafa ZENGİN; Trabzon SÜMAE

Projeyi Yürüten Kuruluş: Doç.Dr. Saadet F. KARAKULAK; İstanbul Ü., Su Ürünleri Fakültesi

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Trabzon SÜMAE, İstanbul Ün. Su Ürünleri Fakültesi

1-BSGM (*Finansal ve idari destek*)

2-Sakarya, Kocaeli, İstanbul, Kırklareli Tarım İl Müdürlükleri

3-Bölgedeki Balıkçı Kooperatifleri (*Lojistik destek*)

Doc.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): Çalışan bölgenin özelliğini biliyorum. Kalkan için biyoması 100-150 adet bildirmişsiniz. TUİK verileriyle tutarsızlık olduğu görülmektedir.

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Birim alanda hesaplanan değer oldukça kafa karıştırıcıdır. Daha eski verilerle kıyaslama yapılmalıdır.

Ali KILIÇ (BSGM Daire Başk.): TUİK ve BSGM arasında verilerin aynı yöntemle toplanıp veri güvenilirliği sağlanması için çalışmamız devam etmektedir.

CEVAPLAR:

Dr. Mustafa ZENGİN (SUMAE-Trabzon): Öneriler dikkate alınacaktır.

5. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/11/02/03

Proje Başlığı: Bandırma Körfezi İhtio plankton Bolluk ve Dağılımının Araştırılması

Projeyi Yürüten Kuruluş: Bandırma Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü

Proje Lideri: Alpaslan KARA Marmara Hayvancılık Araştırma Enstitüsü

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK İstanbul Ü.i Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr.Bülent CİHANGİR (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): İhtiyoplankton sörveylerinde kareleme metoduyla örnekleme yapılırsa sonuçlar daha tarafsız ve paralel olmaz mı?

CEVAPLAR

Yrd.Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Örnekleme alanı çok dar, karasal girdiler de göz önüne alınarak böyle bir yöntem belirlenmiştir. Hesaplamalar: akıntı, derinlik, girinti ve daha önceki çalışmalar göz önüne alınarak yapılmıştır.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Kalan türlerin tayinlerinden dolayı projenin 1 yıl uzatılması talep edilmektedir.

Tarih: 06.03.2014

XII. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER / SU ÜRÜNLERİ GENETİK KAYNAKLARI PROGRAMI

1. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-01/3

Proje Başlığı: Balık Gen Bankası Oluşturulması İçin Ön Çalışma: Sperm Muhafazası

Proje Lideri: Doç Dr. İlhan AYDIN (Yük. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr.Yusuf GÜNER (Ege Ü., Su Ürünleri Fak.): Alabalıklarda bazı dönemlerde dişilerde ovülasyon sağlanırken erkeklerde olgunlaşma olmayabiliyor. Bu anlamda proje üreticiler için uygulamada çok iyi sonuçlar oluşturacaktır. Xx yavruların eldesi ve biyoteknolojik uygulaması için kolaylık sağlanacaktır. Ama sperm çalışmalarında kalibrasyon da önemlidir. Standart uygulamalar zamanla tecrübeyle oluşacaktır. %20-28 gibi sperm canlılıkları sağlanıyor. Ülkemiz için gen bankası altyapısı oluşturulması önemli bir gelişmedir.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/3

Proje Başlığı: Saros Körfezi İhtiyoplankton Bolluk ve Dağılımının Araştırılması

Projeyi Yürüten Kuruluş: Bandırma Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü

Proje Lideri: Alpaslan KARA

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK

SORU VE ÖNERİLER:

Soru, katkı, görüş bildirilmemiştir

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/2

Proje Başlığı: Doğu Karadeniz Kıyılarının Ekolojik Kalite Durumlarının Belirlenmesi ve Bentik Omurgasız Organizmaların Tür Çeşitliliği

Proje Lideri: Dr. Nimet Selda BAŞÇINAR

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Trabzon

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi,

KTÜ Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi,

AZECOLAB Company*

SORU VE ÖNERİLER:

Soru, katkı, görüş bildirilmemiştir

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Arazi çalışmasının Samsun-Hopa arasında yapılması ve mühendis Elif KAYNAR'ın kurumdan ayrılması sebebiyle projeden çıkartılması istenmektedir.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A01/P-03/2

Proje Başlığı: Türkiye Balıkları ve Otolitleri Atlası: Marmara ve Karadeniz

Proje Lideri: Murat ERBAY, Yük. Müh.

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Trabzon

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Katip Çelebi Ü., Su Ürünleri Fakültesi, TAGEM

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr.Nazmi POLAT (Ondokuz Mayıs Ü., Biyoloji Böl.): Sağ ve sol otolitler arasında farklar olabiliyor. Özellikle yassı balıklarda. Atlas hazırlanırken her iki otolitin de resmi konulmalı.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.): Resimlerde ölçümlendirme için bazı bilgisayar programları var bunlar kullanılabilir.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Proje kapsamında suyun fiziksel özellikleri de belirlenebilir. Çünkü bir tür balık farklı sularda farklı renklenmeler gösterebiliyor.

Dr. Mustafa ZENGİN: Herhalde katalog sistematığe göre yapılacaktır. Bazı nadir rastlanan balıkların örneklenmesinde sorunlar olabilir. Bazı türler çizimlerle desteklenebilir.

CEVAPLAR:

Murat ERBAY (Trabzon SUMAE): Atlas hazırlanırken her iki otolitin de fotoğrafı kullanılacak. Eleştiriler dikkate alınacaktır.

5. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSÜD/13/A-01/P-03/01

Proje Başlığı: Türkiye'deki Kahverengi Alabalık (*Salmo trutta* L.) Populasyonlarının Genetik Yapısının Mikrosatellit ve Dloop Sekans Analizi Yöntemi ile Belirlenmesi

Proje Lideri: Oğuzhan EROĞLU (Yük. Müh.,)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): *Salmo trutta macrostigma* ve *salmo trutta labrax* morfolojik olarak birbirlerinden zor ayırt ediliyor. Siz rahatlıkla ayırt edebiliyormusunuz.

Cevat YILMAZ (Elazığ GTHB İl Müdürlüğü): Görünüş bakımından her iki balık türünün belirgin farkları var. Anlamak mümkün. *Macrostigma* türlerini nereden alıyorsunuz?

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAİ): Tüm Türkiye'deki tüm su kaynaklarını tarayacak mısınız?

CEVAPLAR:

Oğuzhan EROĞLU (Trabzon SUMAE, Cevap): Daha öncem morfometrik çalışmalar yapıldı ama genetikle çok uyuşmuyor. Habitata göre değişiklik gösteriyor. *Salmo trutta* türleri çok poliformik bir balık. Biz örneklemeleri tüm Türkiye'deki tüm kahverengi alabalık türleri üzerinden örneklemeye yapıyoruz. Daha sonra genetik analizler sonucu dağılımları belirlenecektir. Elimizde daha önceki çalışmalardan da örneklemeler var. Aynı zamanda elinde örnek olan, ya da alabalık bulunduğunu bildiğiniz bölgeler varsa eksiklerimizi tamamlayabiliriz.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Proje çalışmalarında görev alacak olan Nafiye PERKER'in projeden çıkarılması, yerine Ekrem Cem ÇANKIRILIGİL'in dahil edilmesi istenmektedir.

Tarih: 06.03.2014

**XIII. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER /
SU ÜRÜNLERİ GENETİK KAYNAKLARI PROGRAMI**

1. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/5

Proje Başlığı: Doğu Karadeniz Bölgesinde Hamsi (*Engraulis encrasicolus ponticus*) Yumurta, Larva ve Genç Bireylerinin Dağılım ve Bolluğu

Proje Lideri: Dr. Orhan AK(Su Ürünleri Yük. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Doç.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): GSİ verilerinde iki adet pik gözüküyor o doğrumu?

CEVAPLAR:

Dr.Orhan AK (Trabzon SUMAE-Cevap): 2 yıllık değerlendirme için aynı grafik kullanıldığından 2 adet pik gözüküyor. Yıllık üreme tek dönemde eylül ayında oluşuyor. Üreme bazı yıllarda deniz suyu sıcaklığı ve mevsimler döngüye göre değişiyor.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/01/03/01

Proje Başlığı: Güney Doğu Anadolu Bölgesi Sülük Faunası ve Ekonomik Öneminin Araştırılması

Proje Lideri: Özkan ÖZBAY (Su Ürn. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Prof. Dr. Naim SAĞLAM Fırat Üniv. Su Ürn. Fak

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Elazığ Fırat Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.): Küresel ısınma sebebiyle doğal su kaynakları yok olmakta. Aynı zamanda Bakanlıkların kurutma politikalarının da etkisi görülmekte. Bakanlıklar kurutmalardan vazgeçmeli. Ayrıca uluslar arası yayınlarda Türkiye’de Hiruda *madicinalis* türü bulunmamakta denmektedir. Fakat yaptığımız çalışmalar bu türün ve başka türlerin de Türkiye’de olduğunu tespit ettik.

Yrd.Doç.Dr. Mümtaz TIRAŞIN (DEÜ., Deniz Bil. Enst.): Dondurulmuş sülük derken neyi kastediyorsunuz?

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak.): İlaç sanayinde dondurulmuş örnekler kullanılıyor. Antibiyotik ve benzeri maddelerin aktivitesini on kata kadar arttırmak amacıyla enzim üretiminde kullanılmaktadır. Bir başka bir sülük türünden Heparine eşdeğer bir kan sulandırıcı eldesi yapılmaktadır. Aynı zamanda varis ve hemoroid tedavisinde kullanılmak amacıyla da ihracı yapılmaktadır.

Dr. Ercan KÜÇÜK (Trabzon SUMAE): Ülkemizde tıbbi amaçla sülük kullanımına ilişkin Sağlık Bakanlığının sülük tedavi merkezleri fikri var, bu konuda bilginiz var mı?

CEVAPLAR:

Özkan ÖZBAY (Elazığ Su Ürn. İst.Müd., Cevap): Ölü sülüklerin dokuları kozmetik ve ilaç sanayinde kullanılmaktadır. Alternatif tıpta sülükler kullanılmaktadır. Amerikan ilaç ve sanayi başkanlığı FDA hirudoterapi uyguluyor. Fakat burada doğru sülük kullanımı önemli. Doğadan toplanan sülüklere doğal deniyor. Fakat laboratuvar ortamında üretilen sülükler bile %90 oranında steril olabiliyor. Doğadan toplananlarda hepatit gibi riskler mevcut.

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSÜD/13/A-01/P-03/01

Proje Başlığı: Göller Bölgesi Sülük Faunası ve Ekonomik Öneminin Araştırılması

Proje Lideri: Mustafa CEYLAN

Prof.Dr. Naim SAĞLAM Fırat Ü., Su Ürünleri Fakültesi

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Fırat Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAI): H. verbana ve H. medicinalis dışında ülkemizde kaç tür bulunmaktadır? Aynı zamanda H. medicinalis dışında tıpta kullanılan türler var mı?

Sakir CINAR (Eğirdir SUAI, Müdürü): Sülük türlerinin üretiminin desteklenerek projelendirilip, doğal olarak bulunmadıkları yerlerde de üretilmesi sağlanmalıdır.

CEVAPLAR:

Prof.Dr.Naim SAĞLAM (Fırat Ü., Su Ürünleri Fak., Cevap): Hiruda cinsinin tüm türleri tıbbi olarak kullanılmaktadır. Hiruda magrensis uzakdoğuda kullanılıyor. Hiruda medicinalis redlistte bulunuyor. Dünyada ve ülkemizde tehlike altında ama en çok pazarlanan tür olarak görülüyor.

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Beyşehir gölü Burdur Ağlasun göllerinde de habitat çalışmaları ve çıkarılan örneklerde labaratuvar çalışmaları yapılacağından 1 yıl uzatma talep edilmiştir.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/11/02/01

Proje Başlığı: Doğu Karadeniz'de Karasal Kaynaklı Kirleticilerin Kıyı ve Deniz Ekosistemine Etkilerinin Belirlenmesi

Proje Lideri: Dilek FİDAN (Kimya Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü-Trabzon

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Rize Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi

Karadeniz Teknik Ü., Sürmene Deniz Bilimleri Fakültesi

SORU VE ÖNERİLER:

Soru, katkı, görüş bildirilmemiştir

Grup Toplantısında Karar Alınması Gereken Husus:

Kıyı ve deniz ekosistemindeki değişikliklerin sürekli izlenebilmesi için projenin izleme projesine dönüştürülmesi talep edilmiştir.

Tarih: 06.03.2014

**XIV. OTURUM – DEVAM EDEN PROJELER /
SU ÜRÜNLERİ KAYNAK YÖNETİMİ VE ÇEVRE**

1. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/6

Proje Başlığı: Beymelek Lagünü'nün Besin Ağ Yapısı'nın Duraylı Karbon ve Azot İzotop Yöntemi ile Belirlenmesi

Proje Lideri: Prof.Dr.Şenol AKIN, Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak. Su Ürünleri Bölümü

Doç.Dr.Yılmaz EMRE, Müdür, AKSAM.

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak., Su Ürünleri Müh. Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Soru, katkı, görüş bildirilmemiştir

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-02/7

Proje Başlığı: Karacaören I Baraj Gölü On Yıllık (2003-2013) Değişim Sürecinin Limno-Ekolojik Yönden İncelenmesi

Proje Lideri: Dr. F. Banu YALIM,

Doç. Dr. İskender GÜLLE, Mehmet Akif Ersoy Ü., Biyoloji Bölümü

Projeyi Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof.Dr. Sedat YERLİ (Hacettepe Ü., Biyoloji Böl.): Değerlendirmede OECD'nin göllerin oligotrofik düzeyi konusunda sınıflandırma kriterlerine göre elde ettiğiniz sonuçlara göre yeniden değerlendirilebilir.

Mustafa CEYLAN(Eğirdir SUAI): Bu baraj gölünden Antalyanın içme suyu karşılanacak. Belli bir süre sonra buradaki çiftliklerde kaldırılacak. Projenin bu kararın göstergesi olarak sizce su kalitesi içme suyu kriterlerine uygun mu? Tesislerin suya etkisine yönelik bir fikriniz var mı?

Sakir CINAR (Eğirdir SUAI, Müdürü): Gölün pek çok kirlilik etmeni var. İçme suyu olarak kullanımın belirlenebilmesi için bütün kirlilik etmenlerinin takip edilmesi gerekli.

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Datalarınızı Çevre Bakanlığı ile paylaştınız mı? Hacettepe Üniversitesi'ndeki havzaların değerlendirilmesi ve sınıflandırılması ile ilgili çalışmalardan yararlanabilirsiniz. Toksik fitoplankton türlerini değerlendiriyor musunuz?

Dr. F. Banu YALIM (Akdeniz SUAEE- Cevap): İçme su kaynağı olarak kullanılacağından hem de zirai, sanayi ve evsel atıkların girdiği bir drenaj noktası. 26 adet gölün içersinde işletme var. Çevre Bakanlığı ve Tübitak'ın bu alanlarda yaptığı detaylı çalışmalar mevcut. Bu proje içersinden bir hizmet alımı yapmaktalar. Balıkçılık kapasitesinin ne olduğu ve çevreye etkisiyle ilgisini enstitümüz yürütmektedir. İşletmelerin bir kirlilik yarattığı söyleniyor, taşıma kapasitesi de söyleniyor ama limnolojik verilerin ne olduğuna ilişkin veriler yok. Bu amaçla projeyi kurguladık.

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-01/2

Proje Başlığı: Adıyaman İli Çat Baraj Gölünün Alabalık Yetiştiriciliği Açısından, Su Kalitesinin ve Taşıma Kapasitesinin Belirlenmesi

Proje Lideri: Timur DEMİR (Ziraat Mühendisi)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Elazığ Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Fırat Ün. Fen Fak., Kimya Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Sebahattin KUTLU (Trabzon SUMAE): İstatistiki değerlendirme önemli ama sonuçlar su kalite standart değerleri ile kıyaslama yapılarak verilmelidir.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.): Mevcut işletmenin etkisi konusunda ölçümler ve değerlendirmeler verilmiş. Yetiştiricilik işletme etkisi için 50-150 m. Uzaklıklarda su ve sediment örnekleme yapacak şekilde istasyonlar seçilmelidir. Bir ya da birkaç referans istasyon bunlarla kıyaslanmalıdır.

Prof.Dr. Senol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): Derinliğe göre klorofil a değişimi önemlidir. Proje sonuç raporunda sıcaklığa göre değişim de önemlidir.

Yrd.Doç.Dr. Mümtaz TIRASİN (DEÜ., Deniz Bil. Enst.): Norveç ve A.B.D.'de son dönem taşıma kapasitesi ve işletmelerin etkisi için su kolonundaki çalışmalardan ziyade sediment çalışmaları yapılıyor. Ötrifikasyonun takibi sediment çalışmalarıyla yapılıyor.

Prof.Dr. Ahmet ALP (KSİ Ü., Ziraat Fak.): Fosfor 60mg/l gibi bir kriter belirlenmiş. Bu projede ise henüz yetiştiriciliğe açılmamış bir alan için izleme yapılıyor. Bu nedenle fosfor yüzünden sonuç önem kazanıyor.

Göllerde yetiştiriciliğe izin verilirken yüzey alanına göre izin veriliyor. Fakat bazı göller yılda 8-10 kez su kütlesini yenilerken bazılarıysa 1-2 defa yeniliyor. Bu nedenle göldeki su kalitesi izlenmeli ve taşıma kapasitesi bu çalışmalar sonucuna göre ruhsatlandırılmalıdır.

4. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2013/A11/P-04/1

Proje Başlığı: Doğu Karadeniz’de avlanan ve yetiştirilen bazı balıkların tütsülenmesinde tüketici kabulünün ve depolama stabilizesinin belirlenmesi

Proje Lideri: Dr. Sabahattin KUTLU (Balıkçılık Tekn. Yük. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: KARSUSAN, KTÜ Sürmene Deniz Bilimleri, RTEÜ Su Ürünleri Fak.

SORU VE ÖNERİLER:

Süleyman ÖZTÜRK (Akdeniz SAEE): Tütsülemenin kansorejen etkisi olduğu söyleniyor ve tüketimini sınırlandırıldığı biliniyor

Dr. Sabahattin KUTLU (Trabzon-SUMAE-Cevap): Tütsülemenin bakterisit ve germisit etkisi nedeniyle bozulmayı önleyici etki yaptığı biliniyor. Çok fazla tüketilmediği takdirde kansorejen etkisi azdır.

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

Tarih: 07.03.2014

XV. OTURUM – BİLGİ AMAÇLI SUNULAN PROJELER

BİLGİ AMAÇLI SUNULAN PROJELER/ TÜBİTAK 1007

Projenin Adı: Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı İçin Karadeniz’de Hamsi Stoklarının Akustik Yöntem İle Belirlenmesi ve Sürekli İzleme Modelinin Oluşturulması
Proje Lideri: Doç. Dr. Ali Cemal GÜCÜ
Yürütücü Kuruluş: ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü
Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Osman SAMSUN (Sinop Ü., Su Ürünleri Fak.): 2012-2013 hamsi av sezonu 12 gün sürdü. Av sezonunda bir kısılma var. Proje üç yıldır devam ediyor. Sezonun kısılması ile ilgili gözlemlerinizi nelerdir?

Dr. Sabahattin KUTLU (Trabzon-SUMAE) : Hamsi zamanı yağ oranı ile ilişkilidir. Sıcaklık Göç modelinizi desteklemek amacı ile balık etindeki yağ oranı modelini de çalıştınız mı? Avrupa Birliği hangi stok değerlerine dayanarak av kotası belirledi? Hamsinin kaç farklı sotoğu var? Bunu nasıl ayırabiliriz? Bunların üreme bölgesinde mi fark var? Azak hamsisi ile Karadeniz hamsisi stok tespiti ayrı ayrı mı yapıyor?

Doç. Dr. Ali Cemal GÜCÜ (Cevap): Av sezonunun kısılmasını sıcaklık modelimiz açıklamaktadır. Su çabuk soğursa hamsi de çabuk göç eder. Av sezonu da bu sebeple kısılar. Su yavaş soğursa av sezonu uzar. Yağ oranı üzerinde çalışma yapmadık. Doğrudur hamsi yağ oranı %10’un altında olduğunda göç etmiyor. Daha önce Ivanov, Beverton vb. yapılmış stok tespit çalışmaları var. AB bunları referans alıyor. Karadeniz de sadece otolit farklılığı olan iki tür var. Göç ve yumurtlama alanına göre dört ayrı stok olduğunu söyleyebiliriz. Marmara, Azak, göç eden kuzey popülasyonu yanında göç katılmayan kıyılarımızda kalan bir stok daha var. Bir diğer stok varlığını da Trabzon-SUMAE genetik çalışmalarına göre sorgulayacağız.

Doç.Dr. Cemil Kaya GÖKÇEK (M.K.Ü., Deniz Bil. Fak.): Mersin bölgesinde farklı bir popülasyon olduğu söyleniyor. Akdeniz’de hamsi var mı?

Doç. Dr. Ali Cemal GÜCÜ (Cevap): Akdeniz de iki farklı tür olduğunu düşünüyoruz. Bu türün varlığı biliniyor. Akdeniz de Karadeniz hamsisi de var. Yani aynı türe ait hamsi var.

BİLGİ AMAÇLI SUNULAN DEVAM EDEN PROJELER/ TAGEM 13 AR-GE 34

Projenin Adı: Akdeniz Koşullarında Karides Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi
Proje Lideri: Prof. Dr. Metin KUMLU
Yürütücü Kuruluş: Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi, Yetiştiricilik Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Katılımcılardan proje ile ilgili soru, katkı ve görüş olmadı.

BİLGİ AMAÇLI SUNULAN DEVAM EDEN PROJELER/ TAGEM-13/AR-GE/32

Projenin Adı: Doğu Akdeniz Koşullarında Lahoz (*Epinephelus aeneus*)’un Larval Yetiştiricilik Olanaklarının Araştırılması
Proje Lideri: Prof.Dr. Orhan Tufan EROLDUĞAN
(Çukurova Ü., Su Ürünleri Fak.)
Yürütücü Kuruluş: Çukurova Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi
Prof. Dr. Ercüment GENÇ (Ankara Üniv., Sunumu Yapan)

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Sabahattin KUTLU (Trabzon-SUMAE) : Lahoz anaçlarının adaptasyonu ile ilgili tedirginliğiniz var mı?

Cevap: Adaptasyon kelimesi iki anlamda kullanılıyor. Birisi bir alanda yaşayıp o alanda üreme yeteneğidir. Gerçek anlamı da budur. Diğeri ise sadece yaşamasıdır. Sadece o alanda yaşamasına uyum deniyor. Biz anaçları adapte etmek istiyoruz. Yani üremeyi de içine alan bir uyumu gerçekleştirmek istiyoruz. Lahoz diğer türlere göre biraz daha çekingen bir davranışa sahip. Bu sebeple balığın saklanması için uygun ortamlar sağlayacağız.

Hacer AKYÜREK (TAGEM): Proje kapsamında doğadan anaç toplayacağınızı belirttiniz. Hangi yöntemle temin edeceksiniz? Doğadan temin edeceğimiz anaçlar için bir araştırma izin yazısı ile bize müracaat etmeniz gerekiyor. Bu proje de dışıdan erkek elde edilecek bir biyolojik çalışma olduğundan, araştırma izin yazısının içerisinde mümkünse etik kurul raporunun da ilave edilerek tarafımıza gönderilmesi gerekmektedir. Buna benzer diğer ar-ge'ler içinde bu gereklidir.

Cevap: Hızlı bir sepet yöntemi ile kısa sürede ve nezaketli bir biçimde tekneye alınacaktır. Bunlar basınç değişimlerinde hava kesecikleri infilak eden canlılardır. Hepimiz etik kurul belgelerimizi aldık.

Coşkun Menderes AYDIN (AKSAM) : Adaptasyonla ilgili size bir soru sorulmuştu. Enstitümüzün kuluçkahanesinde bu tür var. Adaptasyon sorunu yok. Rahatlıkla adapte olabiliyor. Doğadan anaç toplama konusunda önerim lagünlerdeki kuzuluk sistemlerine de bakmanız. Çünkü buralara rahatlıkla girebiliyor ve diğer yöntemlere göre daha kolay temin edebilirsiniz.

Muharrem AKSUNGUR (TAGEM) : Biz yeni türlerin kültüre alınması için Trabzon'da yürüttüğümüz çalışmalarda literatür taramalarında 270 ila 6000 anaç stokla başlanması tavsiye edildiğini gördük. Siz doğaya saygı göstermek açısından 16 balıkla başlayacağınızı söylediniz. Yeni bir kültür için 16 anaç balık yeterli mi? Daha sonradan bunun anaç stok için bir çalışma yürütülmesi gerekiyor mu?

Prof. Dr. Ercüment GENÇ (Ankara Üniv Cevap): Elbette sonrası için bir anaç stok çalışması gerekiyor. Bizim yapmaya çalıştığımız olabildiğince rahat bir anaçla çalışıp erkekleştirmektir. Ondan sonra bir o kadar da dişi elde edeceğiz. İlk etapta Kullanacağımız balık sayısı böylece kırkı bulur ve bizim için yeterli olur diye düşünüyorum. Önceki çalışmalarda bunun yeterli olacağını gösterdi. Bütçemizde sınırlı olduğu için, çok büyük bir alt yapıya ihtiyacı olmadığı için binlerce anaç balığı bir arada tutmamız mümkün değil. Labraxlar doğadan geldikleri için canlı ile beslenmeye alışkın oldukları için canlı istiyorlar yiyecekleri her şeyi. Bunlara canlı menü sunmakta yine aynı vaziyette bir efor gerektiriyor.

BİLGİ AMAÇLI SUNULAN DEVAM EDEN PROJELER/ TAGEM-13/AR-GE/31

Projenin Adı: Alternatif Bir Tür Olan Granyöz Balığının (*Argyrosomus regius*) Besleme Rejiminin Belirlenmesi
Proje Lideri: Doç. Dr. Derya GÜROY
Yürütücü Kuruluş: Yalova Üniversitesi

SORU VE ÖNERİLER:

Katılımcı görüşü olmadı.

Tarih: 07.03.2014

XVI. OTURUM

SONUÇLANAN PROJELER

SONUÇLANAN PROJELER/ No: 1

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-01/1

Proje Başlığı: Su Ürünleri Yetiştiriciliği Kaynaklı Atıkların Azaltılması Üzerine Bazı Araştırmalar

Proje Lideri: Dr. Mehmet Ali T. KOÇER (Su Ürün. Müh.).

Proje Yürüten Kuruluş: Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü., Su Ürünleri Fak.): Su ürünleri yetiştiriciliği ve yetiştiricilik ürünlerinde atık kelimesinin kullanılması negatif algı oluşturabiliyor. Bu bir imaj sorunu yaratıyor. Genelde ulusal ve uluslar arası platformlar da su ürünleri yetiştiriciliğinde çalışan karar vericiler, politikacılar ve araştırmacılar atık kelimesini kullanmak istemiyorlar. Tüketicinin gözünde atık kelimesi fabrika atığıymış gibi farklı şeyler çağrıştırabiliyor. Atık kelimesi yerine organik yük gibi daha yumşak terimlerin kullanılması sektörün imajını zedelememesi açısından önemli ve daha faydalı olabilir. Atık kelimesini kullanmaktan imtina etmeniz daha iyi olacağını düşünüyorum.

Doç. Dr. Cemil Kaya GÖKÇEK (Mustafa Kemal Üni. Deniz Bil. Fak.) : Azotun tutumu tabirini kullandınız. Azotun tutumu anyonize amonyak veya zehirleyici, toksik etkisi olan amonyağın zeolitle birleşerek vücuttan atılması mı? Yoksa yemin içerisinde bulunan sindirilebilir azotun vücutta daha fazla değerlendirilmesi manasında mı kullanıyorsunuz? Su ortamına koyduğunuz zeolitin su kalitesi üzerine etkisi nedir? Yem değerlendirme oranını hesaplarken zeolitin anyonize amonyakla birleşerek dibe çökme ihtimalini de göz önün de bulundurmak gerekir.

Dr. Mehmet Ali T. KOCER (Cevap): Bu soruya projede bu konuda çalışan, Mahir KANYILMAZ beyin cevap vermesi daha iyi olur.

Dr. Mahir KANYILMAZ (AKSAM): Su ortamına direkt zeolit koymadık. Balığa zeoliti yemle birlikte verdik. zeolitin esas etkisi vücutta tuzlarla bağ kurarak daha fazla protein sindirilmesini sağlar. Dolayısı ile daha az azot salınımı olur. Besin maddelerinin sindirim süresini uzatarak yararlanma oranını artırmaktadır. Hayvan refahının artırılması açısından su kalitesi üzerinde yaptığımız araştırmalarda tuzlu suda amonyağı % 25 oranında absorbe ettiğini gördük.

SONUÇLANAN PROJELER/ No: 2

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-02/3

Proje Başlığı:

Batı Karadeniz’de (Sinop- Cide (Kastomonu)) Dağılım Gösteren Beyaz Kum Midyesi (*Chamelea gallina*) Stoklarının Tahmini Üzerine Bir Ön Çalışma

Proje Lideri:

Murat DAĞTEKİN, (Su Ürünleri Yük. Mühendisi)

Projeyi Yürüten Kuruluş:

Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü - TRABZON

Projeyi Destekleyen Kuruluş:

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü,

Sinop Üniv. SÜFAK, Recep Tayyip Erdoğan Üniv. SÜFAK, Ordu Üniv. DBF, Sinop ve Kastamonu Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri

SORU VE ÖNERİLER:

Ali KILIC (BSGM Daire Başk.): Kum midyesi için bir alan avcılığa açılmadan önce suda ve midye etinde ağır metal analizi yapılması gerekir.

SONUÇLANAN PROJELER/ No: 3

Proje No: -

Proje Başlığı:

Karadeniz’deki Trol Balıkçılığını İzleme Projesi

Proje Lideri:

Dr. Mustafa ZENGİN (Ziraat Yük. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş:

Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş:

Ondokuz Mayıs Ü., Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Katılımcı görüşü olmadı.

SONUÇLANAN PROJELER/ No: 4

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-02/1

Proje Başlığı:

Posidonia oceanica’nın Taşıma Dikim ve Koruma Amaçlı Üretim Olanaklarının Araştırılması

Projeyi Yürüten Kuruluş:

Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş:
Proje Lideri:

Doç. Dr. A.Cemal GÜCÜ – ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü
Coşkun Menderes AYDIN –(Y.Mühendis)

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): Posidonia oceanica'nın yetiştirirken bir süre sonra öldüğünü söylediniz. Ölümün sebepleri konusunda bir tahmininiz var mı? Fikir jimnastiği yapıldı mı?

Cevap: Bu ölümlerin farklı sebepleri olabilir. Laboratuvar şartlarında sıcaklık ve tuzluluk kontrol altında tutuldu. Işıks basınç ve besleyiciler konusunda denemeler yapmamız gerekiyordu. Ancak dalış konusunda tecrübeli arkadaşlar enstitüden ayrılınca bu çalışmalar eksik kaldı.

M. Raşit SÜNBÜL
Raportör

Aylin KOCALMIŞ AKSAĞAN
Raportör

Prof. Dr. Ferit RAD
Başkan

GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR ve POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMALARI PROGRAM DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

XVII. OTURUM

SONUÇLANAN PROJELER

1. Sunum:

Proje No TAGEM/HAYSUD/2011/A01/P-03/2

Proje Başlığı: Trabzon Kıyılarında Yumurtadan Ergin Bireye İstavrit (*Trachurus mediterraneus*): Yaş, Büyüme, Ölüm Oranları ve Üreme

Proje Yürütücüsü: Dr. Orhan AK

Projeyi Yürüten Kuruluş: Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü

SORU VE ÖNERİLER:

Prof. Dr. Şenol AKIN (Gaziosmanpaşa Ü., Ziraat Fak.): Karadeniz kıyısı ülkeler için standart ölçü birimleri kullanılması ve ortak av yasağı uygulamalarının yapılması gerektiğini ifade etti.

Ali KILIC (BSGM, Dare Başkanı): ülkemizdeki boy sınırlamasını diğer ülkelere göre daha gerçekçi olduğu çalışmadan anlaşıldığını, 13 cm altında avlanan bireylerin toplam avlanan bireylerin %75' ini oluşturması sebebiyle bakanlık olarak bu konuyu dikkate alacaklarını ifade etti.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): çalışmada istavrit gırgırlarında bulunan 6 cm. boyundaki bireylerle ilgili bir uyarının yapılıp yapılmadığını sordu ve balıkçıların bu konuda eğitilmesi gerektiğini belirtti.

Dr. Orhan AK (Trabzon SUMAE): bunun böyle devam etmesi durumunda balıkçıların kendi kendilerine olumsuz etki yapacaklarını ifade etti.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAI): bahsedilen ülkelerde avlama boyu olarak çatal boyun mu esas alındığını sordu.

Dr. Orhan AK (Trabzon SUMAE): evet, çatal boyu cevabını verdi.

2. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/12/11/02/06

Proje Başlığı: Göller Bölgesi Ova Kurbağası *Pelophylax ridibunda* Pallas, 1771 (*Rana ridibunda* Pallas, 1771) Stoklarının Araştırılması

Proje Lideri: Turgay MEKE (Su Ürünleri Mühendisi)

Projeyi Yürüten Kuruluş: Su Ürünleri Araştırma İstasyonu Müdürlüğü - Eğirdir

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

SORU VE ÖNERİLER:

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Biyomas tahmininde hangi yöntemin kullanıldığını sordu.

Turgay MEKE (Eğirdir SUAI): Petersen yönteminin kullanıldığını ifade etti.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): hangi tür markaların kullanıldığını sordu.

Turgay MEKE (Eğirdir SUAI): plastik markaların kullanıldığını belirtti.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): markalanan bireylerin dönüşüm oranlarını sordu.

Turgay MEKE (Eğirdir SUAI): göllere göre farklılık gösterdiğini ifade etti.

3. Sunum:

Proje No: TAGEM/HAYSUD/2011/A11/P-02/5

Proje Başlığı: Marmara Denizi'ne Giriş Yapan Lesepsiye (Indo-Pasifik ve Kızıldeniz Kökenli) Balık Türlerinin Araştırılması

Proje Lideri: Prof. Dr. Hatice TORCU KOÇ
Engin KOCABAŞ- Mühendis

Projeyi Yürüten Kuruluş: Bandırma Koyunculuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

Projeyi Destekleyen Kuruluş: Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak. Biyoloji Bölümü

SORU VE ÖNERİLER:

Dr. Sebahattin KUTLU (Trabzon SUMAE): Makro bentozlardan girişlerin olduğunu belirtti.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Ticari av verilerinde bu türe rastlanıp rastlanmadığını sordu.

Engin KOCABAŞ (Bandırma Koyunculuk Araştırma Enst.): Balıkçıların bu türe rastlamadığını söyledi.

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Iskarta türlerin çalışılmadığını sordu.

Engin KOCABAŞ (Bandırma Koyunculuk Araştırma Enst.): Elde verilerin olduğunu fakat değerlendirilmediğini belirtti.

Prof. Dr. Osman SAMSUN (Sinop Ü., Su Ürünleri Fak.): Araştırma amaçlı elde edilen ürünlerin paraya çevrilemeyeceğini, yasak olan trolle yapılan çalışmanın balıkçılara iyi bir örnek olmadığını ifade etti.

Hacer AKYÜREK (TAGEM): Belli çekim süresi, belli bölgede acil durumlarda bakanlıkça bu tür konulara izin verildiğini belirtti.

XVIII. OTURUM – DİLEK VE TEMENNİLER – KAPANIS

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Tuna Nehri' nin kirliliği konusunda araştırma yapılmasını talep etti. Araştırmalarda üretici fikirlerinin dikkate alınmasının faydalı olacağına deyindi.

Prof. Dr. Ferit RAD (Mersin Ü. Su Ürünleri Fak.): Yeni teklif projelerle ilgili yazılan raporlarda raportörün isminin söylenmemesini böylece daha özgür bir değerlendirmenin yapılabileceğini ifade etti.

Yrd.Doç.Dr. Fahrettin YÜKSEL (Tunceli Ü., Su Ürünleri Fak.): Bilimsel kalitenin gün geçtikçe arttığını ve yeni teklif raporlarda belli bir kısıtlamanın getirilmesi gerektiğini belirtti.

Tacettin YILDIRIM (Elazığ SUAI): Yeni teklif projelerde oylama yapılırken katılımcıların konuya ilgili olmaları halinde oy kullanmalarının aksi takdirde çekimser kalmalarının daha uygun olacağını ifade etti.

Dr.Ercan KÜÇÜK (Trabzon SUAME): Yeni teklif projelerin rapor yazımında kısıtlamadan ziyade yazılan raporların okunmasında kısıtlamanın daha doğru olacağını söyledi.

Prof. Dr. Osman SAMSUN (Sinop Ü., Su Ürünleri Fak.): Enstitüdeki araştırmacıların üniversite düzeyinde yaptıkları çalışmaların kendisini mutlu ettiğini belirtti.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Araştırmalarda elde edilen verilerin İl Müdürlükleri ile paylaşılmasının faydalı olacağını dile getirdi.

Doç.Dr.Yusuf GÜNER (Ege Ü., Su Ürünleri Fak.): Son zamanlarda yetiştiricilik üzerine yapılan projelerin oranının arttığını, yapılan çalışmaların halka ekonomik olarak yansması gerektiğini ifade etti.

Dr. Orhan AK (Trabzon SUAME): Ekolojik çalışmaların sürekli izleme olarak yapılması gerektiğini belirtti.

Cevat YILMAZ (Elazığ GTHB İl Müdürlüğü): İçsularda yeni türlerin yetiştirilmesi çalışmalarına destek verilmesi gerektiğini söyledi.

Prof. Dr. Fevzi BARDAKCI (Adnan Menderes Ü., Biyoloji Böl.): Bakanlığın topladığı talebe göre proje başlıklarını belirleyerek bu konuda proje araştırmaları yapılmasını istedi.

Mustafa CEYLAN (Eğirdir SUAI): TAGEM projelerinde TÜBİTAK projelerindeki gibi çalışanlara proje teşvik ikramiyeleri verilerek rekabetin artmasının sağlanacağını ve projelerin daha kaliteli hale geleceğini belirtti.

Doç.Dr. Ali Cemal GÜCÜ (O.D.T.Ü., Erdemli Deniz Bil. Enst.): Projelerin sürekliliğinin devam ettirilmesi gerektiğini söyledi.

Yrd. Doç. Dr. Ahsen YÜKSEK (İstanbul Ü., Deniz Bilimleri Enst.): Araştırmacıların diğer bakanlıklarla proje çalışmalarında irtibat halinde olmasının gerektiğini belirtti.

Yrd.Doç.Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU (Dokuz Eylül Ü., Deniz Bil. Enst.): Kurumlar arası işbirliğinin önemine vurgu yaptı.

Vedat YEĞEN (Eğirdir SUAI): Enstitülerin proje sayısı bakımından yarıştığını dolayısıyla proje değerlendirme toplantılarında yoğunluğun olduğunu belirterek proje sayısından daha ziyade enstitülerin daha kaliteli proje yapma konusunda yarışması gerektiğini dile getirdi.

Dr. Harun VATANSEVER (GTHB – Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı): Balıklarda ıslah çalışması yapılmasını istedi.

Evüp ÇAKMAK (SUAME): Sunmuş oldukları projede Karadeniz alabalığı ile ilgili ıslah çalışması yapacaklarını bildirdi.

Haydar FERSOY (FAO Türkiye Ofisi): Toplantının verimli geçtiğini ifade etti.

Şenel Birceyudum EMAN (AB Birim Uzm. Yrd.): Ortak balıkçılık politikasıyla ilgili bilgilere ihtiyaç duyulması halinde yardımcı olabileceklerini söyledi.

Erdiñç VESKE (TAGEM: Koordinatör): Zamanla çalışılan proje sayısı ve kalitesinin arttığını belirterek katılımcılara ve düzenleyenlere teşekkür etti.

Dr.Cevdet AKDENİZ (BSGM, Genel Müdür Yrd.): Yapmış olduğu kapanış konuşmasında ülkemizde tarımla ilgili ulusal ve uluslararası basında haberlerin önemli bir şekilde arttığını, tarımsal ürün ihracatında kayda değer artışların olduğunu, süt üretiminde yaklaşık 2 kat artışın söz konusu olduğunu belirtti. Ayrıca su ürünleri üretiminde yetiştiricilik yoluyla üretimin gerçekleştirilen doğru politikalar doğrultusunda arttığını, yapılan çalışmalarla yetinilmeyeceğini daha çok kat edilecek yolun olduğunu ifade ederek, katılım sağlayan araştırmacılara ve bilim adamlarına teşekkür etti.

İşbu rapor tarafımızca 4 sayfa ve 2 nüsha olarak tanzim edilerek kayıt altına alınmıştır. 07/03/2014

Yrd. Doç. Dr. Aydın ÜNLÜOĞLU **Bayram KORKMAZ** **Niyazi Can GÖKÇINAR**
Oturum Başkanı **Raportör** **Raportör**